

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Tarpininkavimas>Tarpininkavimas ES šalyse

Tarpininkavimas ES šalyse

Tarpininkavimas nėra vienodai išplėtotas valstybėse narėse. Kai kuriose valstybėse narėse taikomi išsamūs teisės aktai dėl procesinių tarpininkavimo taisyklių. Kitose teisėkūros organai neteikia didelės reikšmės tarpininkavimo reglamentavimui. Vis dėlto yra valstybių narių, kuriose yra susiformavusi nuosekli tarpininkavimo kultūra, iš esmės grindžiama savireguliacija.

Vis daugiau ginčų perduodama teismui. Todėl tai lemia ne tik ilgesnį laukimo, kol bus išspręsti ginčai, laiką, bet ir tokias padidėjusias teises išlaidas, kurios dažnai gali būti neproporcingos ginčo vertei.

Daugeliu atvejų tarpininkavimas yra greitesnė ir todėl paprastesnė už įprastą teismo procesą pigesnė procedūra. Tai itin būdinga šalims, kurių teismų sistema pasižymi dideliu neišnagrinėtų bylų skaičiumi, o vidutinis teismo procesas užtrunka kelerius metus.

Dėl šių priežasčių visoje Europos Sąjungoje, nepaisant tarpininkavimo sričių ir metodų įvairovės, vis labiau domimasi šiuo ginčų sprendimo būdu kaip alternatyva teismo sprendimams.

Spustelėjus kurios nors šalies vėliavą, bus pateikta išsami tos šalies informacija.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Belgija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Belgijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Federacinė tarpininkavimo komisija

Federacinė komisija pati visai netarpininkauja, bet nustato taisykles šios profesijos atstovams ir atnaujina patvirtintų tarpininkų sąrašą.

Komisijos sekretoriatoje informacija teikiama olandų ir prancūzų kalbomis. Jai galima rašyti e. paštu ir šiuo pašto adresu:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation

Rue de la Loi, 34

1000 Bruxelles

Tel. (+32) 2 224 99 01

Faksas (+32) 2 224 99 07

Federacinė tarpininkavimo komisija, patvirtindama tarpininkus, užtikrina tarpininkavimo kokybę ir plėtimą.

Tarpininkų sąrašas pateikiamas olandų ir prancūzų kalbomis.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti **galima** šiose srityse:

civilinės teisės (įskaitant šeimos bylas),

komercinės teisės,

darbo teisės,

taip pat galima tarpininkauti baudžiamosios teisės ir žalos atlyginimo klausimais, bet šios sritys nepriskiriamos Federacinės tarpininkavimo komisijos kompetencijai.

Dažniausiai tarpininkaujama civilinės teisės, konkrečiau – šeimos bylų, srityje.

Kokių taisyklių reikia laikytis?

Tarpininkavimą šalys **pasirenka savo noru**; nepasiekus susitarimo sankcijos netaikomos.

Pagal naujausias šeimos teisės nuostatas teisėjas privalo šalims pranešti apie tarpininkavimą ir galimybes jį taikyti.

Yra priimtas tarpininkų **elgesio kodeksas**, jis pateikiamas olandų ir prancūzų kalbomis.

Informacija ir mokymas

Daug informacijos įvairiais tarpininkavimo klausimais (tarpininkavimo eiga, išlaidos, adresai ir kt.) pateikiama interneto svetainėje olandų ir prancūzų kalbomis.

Specialistų skiltis

Šioje interneto svetainės dalyje pateikiama informacija apie tarpininkų **patvirtinimo kriterijus ir mokymo sąlygas**.

Federacinė tarpininkavimo komisija nustatė tarpininkų mokymo taisykles, bet patį mokymą vykdo privataus sektoriaus atstovai.

Programą sudaro bendras 60 valandų kursas: ne mažiau kaip 25 valandos skiriamos teoriniam mokymui ir ne mažiau kaip 25 valandos – praktiniam mokymui.

Į bendrą kursą įtraukti bendrieji tarpininkavimo principai (etika ir (arba) filosofija), įvairių **alternatyvaus ginčų sprendimo priemonių** tyrimas, taikytina teisė, sociologiniai bei psichologiniai aspektai ir tarpininkavimo procesas.

Per pratybas mokomasi pagal programos medžiagą; vaidybiniais žaidimais ugdomas gebėjimas derėtis ir bendrauti.

Be šio bendro kurso, vykdomos atskiros kiekvienos rūšies tarpininkavimo programos (ne mažiau kaip 30 valandų, teorinio ir praktinio mokymo laikas laisvai paskirstomas).

Vykdomos atskiros tarpininkavimo šeimos, civilinėje, komercinėje ir socialinėje srityse programos.

Patvirtinimo kriterijai

Tarpininkų patvirtinimo kriterijai;

nurodymai dėl dokumentų pateikimo tarpininkui siekiant gauti patvirtinimą pagal 2005 m. vasario 21 d. įstatymą;

prašymo pripažinti tarpininku registracija (*Word*).

Mokymo ir (arba) tęstinio mokymo kriterijai

Pagrindinis mokymas

2007 m. vasario 1 d. Sprendimas, kuriuo nustatomos mokymo centrų ir patvirtintų tarpininkų mokymo sąlygos ir patvirtinimo tvarka (PDF);

Federacinės tarpininkavimo komisijos patvirtintos tarpininkų mokymo institucijos.

Tęstinis mokymas

2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimas, kuriuo nustatomos patvirtintų tarpininkų tęstinio mokymo prievolės ir šios srities programų tvirtinimo kriterijai.

Gero elgesio kodeksas

Patvirtinto tarpininko gero elgesio kodeksas (*Word*).

Skundų tvarkymas

Sprendimas dėl patvirtinimo panaikinimo tvarkos, sankcijų pagal Gero elgesio kodeksą nustatymo ir šių sankcijų taikymo tvarkos.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas yra mokamas. Dėl tarpininko **užmokesčio tariasi** privatus tarpininkas ir šalys. Teisės aktais užmokestis neregamentuojamas. Paprastai kiekviena šalis moka po pusę užmokesčio.

Šalis gali gauti **pagalbą** tarpininko užmokesčiui sumokėti, jeigu šalies pajamos nedidelės ir jeigu tarpininkas yra patvirtintas.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Pagal [Europos Sąjungos direktyvą 2008/52/EB](#) turi būti suteikiama galimybė prašyti, kad po tarpininkavimo priimtas rašytinis susitarimas būtų vykdomas privalomai. Valstybės narės praneša, kokie teismai ar kitos valdžios institucijos atsakingi už tokių prašymų priėmimą. Belgija šios informacijos dar nepranešė.

Tačiau pagal Teismų kodekso 1733 ir 1736 straipsnius galima prašyti, kad po tarpininkavimo priimtą susitarimą patvirtintų teisėjas, paskelbdamas šį susitarimą autentišku ir vykdytinu. Tuomet susitarimas įforminamas kaip teismo sprendimas.

Alternatyva teisėjo patvirtinimui egzistuoja. Galima prašyti, kad po tarpininkavimo priimtą susitarimą notariu akto įtvirtintų notaras. Taip susitarimas taip pat tampa autentiškas ir vykdytinas nesikreipiant į teisėją. Šį variantą galima rinktis tik tuomet, jeigu visos šalys dėl to sutaria.

Susijusios nuorodos

[Federacinė viešoji teisingumo tarnyba](#)

[Federacinė tarpininkavimo komisija](#)

Paskutinis naujinimas: 06/08/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([bg](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Bulgarija

Vietoj to, kad kreiptumėtės į teismą, kodėl gi nepabandžius išspręsti ginčo pasitelkus tarpininkavimą? Tai alternatyvaus ginčų sprendimų priemonė, kai tarpininkas padeda ginče dalyvaujančioms šalims pasiekti susitarimą. Bulgarijos Vyriausybė ir teisės specialistai suvokia tarpininkavimo privalumus.

Į ką kreiptis?

Bulgarijos teisingumo ministerija įsteigė tarpininkų registrą, kuris yra pelno nesiekiančių juridinių asmenų, teikiančių visuomenei naudingas viešąsias paslaugas, centrinio registro dalis.

[Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje galima rasti:

[tarpininkų sąrašą](#);

privačias organizacijas, rengiančias tarpininkų mokymą.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti galima daugelyje teisės sričių. Tačiau šios sritys nėra reglamentuotos ar apribotos teisės aktais. Iki šiol daugelio registruotų tarpininkų specializacija yra komercinis ir verslo tarpininkavimas.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas yra visiškai savanoriškas. Nors tarpininkavimas yra alternatyvi ginčų sprendimo nesikreipiant į teismą priemonė, tai nėra būtina išankstinė sąlyga pradedant teismo procesą.

Nėra specialaus tarpininkų elgesio kodekso. Tačiau etikos standartus reglamentuojančios nuostatos yra išdėstytos Tarpininkavimo įstatyme ir 2007 m. kovo 15 d. potvarkyje Nr. 2, kuriuo nustatytos tarpininkų mokymą rengiančių organizacijų aprobavimo sąlygos ir tvarka.

Informacija ir mokymas

Tarpininkų mokymą rengia privačiojo sektoriaus organizacijos.

Mokymo seminarų temos, be kita ko, yra teisinis procesas ir tarpininkų elgesio etikos taisyklės bei **Tarpininkavimo įstatyme ir 2007 m. kovo 15 d. potvarkyje Nr. 2** nustatyta tvarka.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas nėra nemokamas. **Užmokestis** nustatomas tarpininko ir susijusių šalių susitarimu.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Pagal [Direktyvą 2008/52/EB](#) (siekiant skatinti tarpininkavimą kaip alternatyvią tarpvalstybinių ginčų sprendimo ES priemonę ir sudaryti jam palankesnes sąlygas), turi būti galima prašyti, kad rašytinio susitarimo, pasiektu pasitelkus tarpininkavimą, turinys būtų privalomai vykdomas.

Valstybės narės tai praneš teismams ir kitoms tokius prašymus gauti kompetentingoms institucijoms.

Susijusios nuorodos

[Tarpininkų registras](#)

[Tarpininkų registras \(paieška\)](#)

Paskutinis naujinimas: 17/12/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Čekija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas?

Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Pranašumas naudojantis tarpininkavimo paslaugomis yra tas, kad taip sprendžiant ginčą sutaupoma laiko (palyginti su ilgai trunkančiomis teisminėmis procedūromis) ir dažnai pinigų (palyginti su bylinėjimosi išlaidomis teisme).

Į ką kreiptis?

Čekijos [Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnyba](#) yra centralizuota įstaiga, atsakinga už tarpininkavimą tarp kaltininko ir nukentėjusiojo, nagrinėjant nusikalstamos veikos padarinius baudžiamojoje byloje. Už šią tarnybą atsakinga **Teisingumo ministerija**.

Dėl tarpininkavimo civilinės teisės klausimais galite kreiptis į vieną iš tokių paslaugą teikiančių tarpininkų. Čekijoje veikiančių tarpininkų duomenis ryšiams galima rasti įvairiose svetainėse į paieškos langelį įrašius raktinį žodį „mediace“.

Tarpininkų sąrašą galima rasti, pavyzdžiui, Čekijos tarpininkų asociacijos, Čekijos advokatų asociacijos ir Čekijos arbitražo ir tarpininkavimo procedūrų sąjungos svetainėse. Čekijos Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnybos, veikiančios pagal atitinkamų apylinkių teismų teritorinę jurisdikciją, duomenis ryšiams galima rasti tarnybos svetainėje. Netrukus bus paskelbtas tarpininkų, įregistruotų pagal Įstatymą Nr. 202/2012 dėl tarpininkavimo, sąrašas, kurį sudarė Teisingumo ministerija.

Tarpininkavimo srityje dirba keletas kitų nevyriausybių organizacijų (NVO) ir subjektų.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti galima visose teisės srityse, išskyrus tas, kuriose jis draudžiamas įstatymais. Jis leidžiamas **šeimos, komercinės teisės ir baudžiamosios teisės** srityse. Remiantis Civilinio proceso kodeksu, pirmininkaujantis teisėjas, jei įmanoma ir tikslinga, gali liepti teismo bylos šalims surengti pradinį trijų valandų susitikimą su tarpininku. Tokiais atvejais teismo bylos nagrinėjimas gali būti sustabdomas iki trijų mėnesių.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Taip, šiuo metu tarpininkavimas yra reglamentuojamas Įstatymu Nr. 202/2012 dėl tarpininkavimo ir, baudžiamųjų bylų srityje, Įstatymu Nr. 257/2000 dėl Čekijos Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnybos.

Informacija ir mokymas

Visi registruoti tarpininkai, veikiantys pagal Įstatymą Nr. 202/2012, turi išlaikyti kvalifikacinį egzaminą, kurį rengia Teisingumo ministerijos paskirta komisija. Visi tarpininkai, kurių veikla priklauso Čekijos Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnybos kompetencijai pagal Įstatymą Nr. 257/2000, turi išlaikyti kvalifikacinį egzaminą.

Tarpininkų, veikiančių baudžiamosios teisės sistemoje, mokymą užtikrina Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnyba. Kitų, išskyrus baudžiamosios teisės, sričių tarpininkavimo mokymo paslaugas teikia įvairios teisinės ir švietimo įstaigos.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnybos teikiamos tarpininkavimo paslaugos yra nemokamos (arba jų išlaidas dengia valstybė). Jei teismas sustabdo civilinės bylos nagrinėjimą ir liepia šalims surengti pradinį susitikimą su tarpininku, pirmosios tarpininkavimo susitikimo valandos yra mokamos, taikant įkainius, nustatytus įgyvendinimo teisės aktais (400 CZK už kiekvieną pradėtą valandą), ir ši suma padalijama šalims po lygiai (jei šalys yra atleistos nuo teismo mokesčių, sumą apmoka valstybė). Jei tarpininkavimas trunka ilgiau nei tris valandas, tolesnes išlaidas abi šalys dengia vienodai iki tos sumos, dėl kurios susitarė tarpininkas ir tarpininkavimo (t. y. teismo bylos) šalys.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Direktyvoje 2008/52/EB numatyta ginčo šalių teisė reikalauti tarpininkavimo būdu sudaryto raštiško susitarimo pripažinimo privalomai vykdomu. Šalių susitarimas dėl tarpininkavimo civilinėje byloje gali būti teikiamas teismui tvirtinti tolesnių procedūrų atveju. Į Lygtinės baudmės laikotarpio programų ir tarpininkavimo tarnybos tarpininkavimo baudžiamosiose bylose rezultatus gali atsižvelgti prokuroras ir teismas, priimdami sprendimą dėl atitinkamos bylos. Paskutinis naujinimas: 05/03/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Danija

Danijoje galima prašyti privačių tarpininko paslaugų. Privatus tarpininkavimas įstatymais nereguliuojamas, ir šalys turi padengti su juo susijusias išlaidas. Be to, pagal įstatymus tarpininkavimas galimas apylinkės teisme, aukštajame teisme arba Jūrų ir komerciniame teisme nagrinėjamos civilinės bylose, taip pat siekiant konfliktų sprendimo baudžiamosiose bylose (žr. toliau).

Tarpininkavimas civilinėse bylose

Teisingumo vykdymo įstatymo 27 skyriuje nustatytos taisyklės, kurios taikomos tarpininkavimui apylinkės teisme, aukštajame teisme arba Jūrų ir komerciniame teisme nagrinėjamos civilinės bylose.

Šalių prašymu teismas gali paskirti teismo tarpininką, kad šalys pačios pasiektų susitarimą dėl ginčo (tarpininkavimas teisme).

Šia procedūra siekiama teisme nagrinėjamų bylų šalims, jei jos to nori, suteikti galimybę išspręsti ginčą kitokiu būdu nei pasitelkiant tradicinę taikinimo pagal galiojančias teisės normas procedūrą teisme arba teismo sprendimu. Tarpininkavimas teisme gali padėti pasiekti bendrą susitarimą dėl ginčo; jis laikomas palankesniu abiem šalims, nes susitarimo siekdamas tarpininkavimo būdu šalys gali daryti didesnę įtaką įvykiams ir atsižvelgti į savo esminius interesus, poreikius ir ateitį.

Tarpininku gali būti teisėjas ar tarpininku paskirtas atitinkamo teismo pareigūnas arba advokatas, jei teismo administracija pritarė tam, kad jis būtų atitinkamos apygardos aukštojo teismo tarpininku.

Tarpininkas dėl tarpininkavimo eigos nusprendžia pasikonsultavęs su šalimis. Šalims pritarus tarpininkas susitikimus gali rengti su kiekviena šalimi atskirai. Kiekviena šalis apmoka savo su tarpininkavimu teisme susijusių išlaidų dalį, nebent jos susitaria kitaip.

Jei tarpininkavimu pasiekiamas bendras susitarimas, jį galima oficialiai įforminti ir tą padarius bylą užbaigti.

Pagal Teisingumo vykdymo įstatymo 478 straipsnio 1 dalies 2 punktą vykdymą galima užtikrinti remiantis teisme arba kitose institucijose priimta taikos sutartimi, jei pagal įstatymus leidžiama vykdyti teismo sprendimus.

Pagal 478 straipsnio 1 dalies 4 punktą vykdymą galima užtikrinti remiantis rašytine neteismine taikos sutartimi dėl nesumokėtų skolų, jei sutartyje konkrečiai nurodoma, kad ja galima remtis siekiant vykdymo.

Teisingumo vykdymo įstatymas pateikiamas interneto svetainėje [Retsinformation](#).

Tarpininkavimas baudžiamosiose bylose

2009 m. birželio 12 d. įstatymu Nr. 467 dėl konfliktų, susijusių su nusikaltimais, sprendimo tarybų (jis įsigaliojo 2010 m. sausio 1 d.) sukuriama nuolatinė nacionalinė konfliktų sprendimo baudžiamosiose bylose sistema.

Visų policijos apygardų policijos komisariatai įkuria konfliktų sprendimo tarybas, kur įvykus nusikaltimui nukentėjusysis ir kaltininkas gali susitikti su neutraliu tarpininku.

Tarpininkavimas konfliktų sprendimo taryboje galimas tik tada, jei šalys sutinka dalyvauti. Vaikai ir jaunesni nei 18 metų asmenys gali dalyvauti, tik jei sutinka jų teisėtas globėjas. Tarpininkavimas konfliktų sprendimo taryboje galimas tik tada, jei kaltininkas iš esmės prisipažįsta padaręs nusikaltimą.

Tarpininkas dėl klausimo nagrinėjimo konfliktų sprendimo taryboje eigos nusprendžia pasitaręs su šalimis. Sprendžiant konfliktą tarpininkas padeda šalims aptarti nusikaltimą ir gali joms padėti suformuluoti susitarimus, kuriuos jos norėtų sudaryti.

Tarpininkavimas konfliktų sprendimo taryboje nepakeičia baudmės ar bet kokios kitos teisinės pasekmės už padarytą nusikaltimą.

Įstatymas dėl konfliktų, susijusių su nusikaltimais, sprendimo tarybų pateikiamas interneto svetainėje [Retsinformation](#).

Į ką galima kreiptis?

Civilinių bylų atveju galima kreiptis į bylą nagrinėjantį teismą. Atitinkamo teismo adresą, telefono numerį ir kt. galima rasti interneto svetainėje [Domstolsstyrelsen](#) (Teismo administracija).

Baudžiamųjų bylų atveju galima kreiptis į bylą nagrinėjančią apygardos policijos tarnybą. Atitinkamos apygardos policijos tarnybos adresą, telefono numerį ir kt. galima rasti [Danijos valstybinės policijos](#) interneto svetainėje.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Žr. pirmiau.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Žr. pirmiau.

Informacija ir mokymas

Žr. pirmiau.

Su tarpininkavimu susijusios išlaidos

Žr. pirmiau.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Žr. pirmiau.

Paskutinis naujinimas: 13/08/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba [\(de\)](#) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Vokietija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tarpininkavimas yra alternatyvus ginčų sprendimas (angl. Alternative Dispute Resolution, ADR) – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Vokietijoje tiek valstybinės institucijos, tiek teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Tarpininkavimo paslaugas teikia daugybė organizacijų. Svarbiausios yra šios:

[Federalinė šeimos tarpininkavimo asociacija](#) (*Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.*, BAFM: Rosenthaler Straße 32, 10178 Berlin)

[Federalinė tarpininkavimo asociacija](#) (*Bundesverband Mediation e.V.*, BM: Kirchweg 80, 34119 Kassel)

[Tarpininkavimo komercinėje ir darbo aplinkoje federalinė asociacija](#) (*Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.*, BMWA:

Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg)

[Tarpininkavimo centras](#) (*Centrale für Mediation GmbH & Co. KG*, CfM: Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

[Vokietijos advokatų asociacija](#) (*Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein*, Littenstraße 11, 10179 Berlin)

Šios asociacijos teikia pagalbą ginčo šalims, norintiems pasinaudoti tarpininko paslaugomis.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Paprastai ginčą galima spręsti per tarpininką, jei tik šalims leidžiama naudotis kitais nei teisminiai ginčo ir kitų klausimų sprendimo metodais. Dažniausia tarpininkavimas naudojamas šeimos teisės, paveldėjimo teisės ir komercinės teisės ginčiuose.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

2012 m. liepos 26 d. Vokietijoje įsigaliojo Tarpininkavimo įstatymas (*Mediationsgesetz*) (2012 m. liepos 21 d. Tarpininkavimo skatinimo ir kitų neteisminių ginčų sprendimo procedūrų skatinimo įstatymo 1 straipsnis, paskelbta Federaliniame teisės aktų leidinyje BGBl I, p. 1577). Šiuo įstatymu tarpininkavimas Vokietijoje pirmą kartą įstatymiškai reglamentuojamas. Be to, įstatymu perkeliama Europos tarpininkavimo direktyva (2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų, OL L 136, 2008 5 24, p. 3). Tarpininkavimo įstatymas apima daugiau nei Europos tarpininkavimo direktyva. Direktyva galioja tik tarptautinėms civilinėms ir komercinėms byloms. Tuo tarpu Tarpininkavimo įstatymas taikomas visoms tarpininkavimo rūšims Vokietijoje, nepriklausomai nuo ginčo pobūdžio ir ginčo šalių gyvenamosios vietos.

Vokietijos tarpininkavimo įstatyme pateikiami tik pagrindiniai principai. Tarpininkams ir ginčo šalims reikia nemažos veiksmų laisvės vykstant tarpininkavimo procesui. Įstatyme pirmiausia apibrėžiamos sąvokos „tarpininkavimas“ ir „tarpininkas“, kad tarpininkavimas būtų atskirtas nuo kitų ginčų sprendimo formų. Pagal įstatymą tarpininkavimas yra struktūrinis procesas, kurio metu šalys, padedant tarpininkui arba keliems tarpininkams savo valia ir prisiimdamos atsakomybę siekia rasti abiem šalims tinkamą konflikto sprendimą. Tarpininkai yra nepriklausomi ir nešališki asmenys, kurie neturi sprendimų priėmimo galios ir vadovauja šalims tarpininkavimo procese. Išsamus tarpininkavimo procedūros elgesio kodeksas nenustatytas. Vis dėlto įstatyme nustatytos tam tikros prievolės atskleisti informaciją ir tam tikri veiklos apribojimai, taip siekiant užtikrinti tarpininkų nepriklausomumą ir nešališkumą. Be to, įstatymu tarpininkams ir jų padėjėjams aiškiai nustatoma pareiga išlaikyti kliento konfidencialumą.

Siekiant skatinti neteisminį ginčų sprendimą, pagal įstatymą į kai kuriuos procesinės teisės aktus (įskaitant Civilinio proceso kodeksą) įtraukiamos įvairios skatinamosios nuostatos. Todėl ateityje šalys, teikdamos prašymą pradėti teisinę procedūrą civiliniuose teismuose, turės nurodyti, ar bandė išspręsti konfliktą neteisminiu keliu, pavyzdžiui, ar kreipėsi į tarpininką, ir ar, jų nuomone, yra priežastis nedaryti. Be to, teismas šalims gali pasiūlyti kreiptis į tarpininką arba spręsti ginčą kitu neteisminiu keliu; jei šalys su tokiais pasiūlymais nesutinka, teismas procedūrą gali sustabdyti. Šiuo metu pagalba, susijusi su tarpininkavimo išlaidomis, tarpininkavimui nenumatyta.

Vokietijos Federalinė Vyriausybė yra įpareigota pateikti ataskaitą Bundestagui apie įstatymo poveikį praėjus penkeriems metams nuo jo įsigaliojimo. Taip pat būtina patikrinti, ar tarpininkų mokymo ir profesinio tobulinimosi srityse reikia kitų teisinių priemonių.

Informacija ir mokymas

Bendrą informaciją galima rasti Vokietijos federalinės teisingumo ministerijos tinklalapyje (<http://www.bmj.de/>).

Tam tikros tarpininko mokymo programos nėra. Apribojimų tapti tarpininku taip pat nėra. Tarpininkas pats privalo užtikrinti, kad jis yra įgijęs tinkamą išsilavinimą, turi reikiamų žinių ir patirties, kad galėtų kompetentingai patarti ginčo šalims. Įstatyme nustatyta, kokias temas turi apimti mokymas, kad tarpininkas įgytų reikiamų žinių, įgūdžių ir susipažintų su atitinkamais metodais. Kiekvienas šiuos reikalavimus atitinkantis asmuo gali tapti tarpininku. Minimalus tarpininko amžius arba išsilavinimo lygis (pvz., būtinos universitetinės studijos), nenustatytas.

Federalinė teisingumo ministerija yra įgaliota nustatyti papildomus mokymo ir profesinio tobulinimosi kriterijus teisės aktais. Asmenys, sėkmingai pabaigę mokymus, atitinkančius teisės aktais nustatytus reikalavimus, įgyja teisę vadintis patvirtintais tarpininkais.

Oficiali procedūra nenumatyta.

Mokymą teikia asociacijos, organizacijos, universitetai, įmonės ir pavieniai specialistai.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas yra mokamas. Mokestis priklauso nuo tarpininko ir ginčo šalių susitarimo.

Tarpininkavimo įkainiai nėra reglamentuojami, statistikos apie paslaugų kainas taip pat nėra. Apytikslis mokestis yra apie 80–250 EUR už valandą.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Apskritai susitarimo, sudaryto tarpininkavimo proceso pabaigoje, įvykdymas gali būti užtikrintas pasitelkiant advokatą arba notarą (Civilinio proceso kodekso 796 skirsnio a–c punktai, 794 skirsnio 1 pastraipos 5 punktas).

Susijusios nuorodos

[Federalinė šeimos tarpininkavimo asociacija](#)

[Federalinė tarpininkavimo asociacija](#)

[Tarpininkavimo komercinėje ir darbo aplinkoje federalinė asociacija](#)

[Tarpininkavimo centras](#)

[Vokietijos advokatų asociacija](#)

Paskutinis naujinimas: 12/04/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Estija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai alternatyvus ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Estijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Estijoje išskiriamas taikomasis tarpininkavimas ir taikinimas: Taikinamasis tarpininkavimas – plati sąvoka, apimanti visą veiklą, kurią vykdydamas nepriklausomas trečiasis asmuo nesutariantiems asmenims tarpininkauja bet kuriuo klausimu, neturėdamas teismo arbitro teisių.

Kai kuriais atvejais tarpininku gali būti teisingumo kancleris. Nors Teisingumo kanclerio įstatyme terminas ombudsmenas nevartojamas, teisingumo kancleris vykdo ir ombudsmeno funkcijas – kontroliuoja, ar valstybės institucijos užtikrina pagrindines žmogaus teises ir laisves, laikosi gero valdymo principų, ir atlieka vietos valdžios institucijų, viešųjų ir privačių juridinių asmenų vykdomų viešųjų funkcijų stebėseną. Nuo 2011 m. pagal Vaiko teisių konvencijos 4 straipsnį teisingumo kancleris taip pat vykdo vaiko teisių ombudsmeno pareigas. Daugiau informacijos galima rasti Teisingumo kanclerio interneto [svetainėje](#).

Pagal Estijos įstatymus taikinimas reiškia taikintojo arba taikinimo institucijos veiklą civilinėse bylose. Taikinimą reglamentuoja Taikinimo įstatymas, o taikinamąjį tarpininkavimą – specialus taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo įstatymas parengtas į Estijos teisę perkeliant Direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų.

Taikinimo įstatyme numatyta, kad taikintoju gali būti bet kuris fizinis asmuo, į kurį šalys kreipiasi prašydamos būti taikintoju. Taikintojais taip pat gali būti advokatai ir notarai. Pagal šį įstatymą taikinimo funkcija gali būti patikėta valstybės ar vietos valdžios institucijai.

Notarų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#).

Advokatų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#).

Socialinių reikalų ministerija planuoja plėtoti šeimos taikinimo tarpininkų ir taikintojų veiklą.

Taip pat galima kreiptis į nevyriausybinės organizacijas:

[Estijos taikinimo tarpininkų asociacija](#) teikia informaciją estų ir anglų kalbomis. Asmuo ryšiams – [Anneli Liivamägi](#).

[Estijos vaikų gerovės sąjunga](#) – ne pelno asociacija, ginanti vaiko teises. Be kitos veiklos, ji teikia konsultacijas tėvams, ketinantiems gyventi skyrium ar nutraukti santuoką, skatina juos pasinaudoti taikintojų paslaugomis, kad būtų apsaugoti vaikų interesai. Ši sąjunga rengia taikinamojo tarpininkavimo šeimos ginčiuose kursus.

[Estijos draudimo asociacija](#) įsteigė taikinamojo tarpininko draudimo ginčiuose pareigybę – jis pasitelkiamas draudėjų, draudikų ir draudimo brokerių ginčiuose.

Vadovaudamosi Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymu, šalys turi teisę kreiptis į valstybės taikintoją kilus kolektyviniam darbo ginčui (dėl kolektyvinės darbo sutarties sąlygų). Valstybės taikintojas – nešališkas specialistas, padedantis darbo ginčo šalims susitarti.

Valstybės taikintojo duomenys ryšiams: Henn Pärn, Valstybės taikintojas, telefonas, e. paštas Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Daugiau informacijos galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Taikinimo įstatyme numatytas tarpininkavimas paprastai gali būti taikomas sprendžiant įvairiausių civilinius ginčus. Taikinimo procedūra taikoma civilinėse bylose, kai ginčas yra susijęs su privatinės teisės santykiais ir nagrinėjamas apygardos teismo. Nors ir nėra lyginamosios statistikos, tarpininkavimu turbūt dažniausiai naudojamos šeimos teisės srityje.

Teisingumo kancleris sprendžia ginčus, susijusius su diskriminavimu, kai asmuo pareiškia, jog jis diskriminuojamas dėl lyties, rasės, tautybės (etninės kilmės), odos spalvos, kalbos, kilmės, religijos, politinių ir kitų įsitikinimų, finansinės ar socialinės padėties, amžiaus, neįgalumo, lytinės orientacijos ar kitais įstatyme numatytais pagrindais. Tarpininkai taip pat gali imtis veiksmų, jei pažeidžiamos pagrindinės teisės.

Valstybės taikintojas padeda susitaikyti kilus kolektyviniams darbo ginčams.

Ar yra nustatyta konkrečių taisyklių?

Pagal Estijos įstatymus tarpininkavimu dažniausiai naudojamosi savanoriškai.

[Estijos taikinimo tarpininkų asociacija](#) parengė kvalifikacijos standartus, kuriuos turės atitikti taikinimo taikintojai, pageidaujantys dirbti šeimos ginčų tarpininkavimo srityje Estijoje.

Estijos civilinio proceso kodekse yra speciali nuostata, pagal kurią teisėjas tėvus taikina tais atvejais, kai vienas iš tėvų pažeidžia nutarimą dėl bendravimo su vaiku. Remiantis šio kodekso 563 straipsniu, vieno iš tėvų prašymu teismas gali iškviesti į teismą abu tėvus, kad toks ginčas būtų išspręstas susitarimo būdu. Teismas nurodo tėvams atvykti į teismą asmeniškai ir informuoja juos apie galimas teises neatvykimo pasekmes (bauda arba sulaikymas). Civilinio proceso kodekse taip pat numatyta, kad jeigu teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes ir pirminę proceso dalį, mano, kad tai padėtų išnagrinėti bylą, jis gali nurodyti šalims dalyvauti taikinimo procedūroje pagal Taikinimo įstatymą.

Taikinimas dalyvaujant Teisingumo kancleriui reglamentuojamas Teisingumo kanclerio įstatymo 355–3515 straipsniuose.

Kolektyvinių darbo ginčų sprendimą, valstybės taikintojo ir procedūros šalių teises bei pareigas reguliuoja Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymas.

Estijos draudimo asociacijos taikinimo tarpininkų darbo tvarkos taisyklės galima rasti [internetu](#).

Socialinių reikalų ministerija padeda plėtoti tarpininkavimą šeimos ginčiuose, tuo tikslu ji rengia šeimos ginčų tarpininko standartinę kvalifikaciją. Ateityje valstybės arba vietos valdžios institucijos galės siūlyti tarpininkavimo paslaugas ir padengs dalį kai kurių tarpininkavimo paslaugų išlaidų.

Informacija ir mokymas

Informacijos apie Taikinimo įstatyme numatytus taikintojus, įskaitant notarų ir advokatus, galima rasti taikinimo paslaugas teikiančių subjektų interneto svetainėse. Notarų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#). Tokią pat informaciją apie advokatus galima rasti Estijos advokatūros [svetainėje](#).

Informacijos apie Teisingumo kanclerio taikinamąją veiklą galima rasti Teisingumo kanclerio [svetainėje](#).

Informacijos apie Valstybės taikintojo taikinamąją veiklą galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Taikinimo tarpininkų mokymą organizuoja privatusis sektorius (pvz., Taikinimo tarpininkų asociacija). Taikinimo tarpininkų mokymas nėra reglamentuojamas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimas nėra nemokamas – taikinimo mokestis priklauso nuo taikinimo tarpininko ir ginčo šalių tarpusavio susitarimo. Remiantis Taikinimo tarpininkų asociacijos interneto svetainėje pateiktais duomenimis, 2013 m. taikinimo paslauga šeimai kainavo 60 eurų už vieną sesiją. Taikinamojo tarpininkavimo išlaidas šalys dengia vienodomis dalimis.

Jei teismas nusprendžia, kad ginčui išspręsti būtina pasitelkti taikintoją arba taikinimo tarpininką, finansiškai silpnesnė šalis gali prašyti teisinės pagalbos išlaidoms padengti.

Teisingumo kancleriui mokestis už taikinimą nemokamas. Tačiau gali būti papildomų su taikinimo procedūra susijusių išlaidų. Tokiu atveju teisingumo kancleris nusprendžia, kas šias išlaidas padengia.

Valstybės taikintojas kolektyvinius darbo ginčus taip pat sprendžia nemokamai. Išlaidas, susijusias su kolektyvinio darbo ginčo sprendimu, padengia kaltoji šalis arba jos pasidalijamos bendru šalių susitarimu.

Už Estijos draudimo asociacijos taikinimo tarpininko paslaugas mokamas administracinis 50 EUR mokestis, o už šios įstaigos taikintojo paslaugas – ne didesnis kaip 160 EUR mokestis. Nesėkmingo taikinimo atveju taikintojui mokama tik pusė mokesčio.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimo metu sudarytas susitarimas tampa vykdytinas, kai pagal pateiktą prašymą atliekama jo pripažinimo vykdytinu procedūra (Civilinio proceso kodekso 6271 ir 6272 straipsniai). Taikos sutartį, sudarytą notaro arba advokato vykdytoje taikinimo procedūroje, pripažinti vykdytina gali notaras, vadovaudamasis Notarinio tvirtinimo įstatyme nustatytais taisyklėmis.

Tarpininkaujant Valstybės taikintojui pasiektas susitarimas kolektyviniame darbo ginče abiem šalims yra privalomas ir įsigalioja pasirašymo dieną, nebent susitariama dėl kitos įsigaliojimo datos. Tačiau šios rūšies susitarimas nėra vykdytinas dokumentas.

Paskutinis naujinytas: 11/12/2014

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([en](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapyje jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Airija

Į ką kreiptis?

Centralizuotos valstybės įstaigos, atsakingos už tarpininkavimo paslaugų teikimą, nėra.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas daugiausia taikomas tais atvejais, kai padaroma žala asmeniui, taip pat šeimos bei komercinėse bylose ir jei skundžiamasi neteisėta diskriminacija pagal lygias asmenų galimybes reglamentuojančius teisės aktus.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Žala asmeniui

Paprastai į tarpininką kreipiamasi savanoriškai. Tarpininkavimas numatytas 2004 m. Civilinės atsakomybės ir teismų akto (*Civil Liability and Courts Act, 2004*) 15 ir 16 straipsniuose. 15 straipsnyje pateikta tarpininkavimo posėdžio sąvoka. Teismas gali nurodyti bylos dėl asmeniui padarytos žalos šalims susitarti pasitarti ir pamėginti išspręsti ginčą. Jei šalis tokio nurodymo nevykdo, teismas gali nurodyti šiai šaliai padengti vėliau patirtinas išlaidas.

Tarpininku tokioje byloje tam tikromis aplinkybėmis gali būti asmuo, kurį paskyrė „teisingumo, lygių galimybių ir teisės reformos ministro įsakyme šio straipsnio tikslu numatytas“ subjektas.

Daugiau informacijos žr. [2005 m. potvarkį pagal 2004 m. Civilinės atsakomybės ir teismų aktą \(15 straipsnyje numatyti subjektai\)](#) ir [2005 m. potvarkį pagal 2004 m. Civilinės atsakomybės ir teismų aktą \(15 straipsnyje numatyti subjektai\) \(Nr. 2\)](#).

Šeimos teisė

Šeimos teisės srityje pagal atitinkamus aktus reikalaujama, kad gyvenimo skyrium (separacijos) arba santuokos nutraukimo šalių teisiniai atstovai su ieškovu ar atsakovu (atitinkamai) aptartų galimybę išspręsti ginčą tarpininkavimu. Tikslas – padėti sutuoktiniams susitarti dėl gyvenimo skyrium (separacijos) arba santuokos nutraukimo. Teisiniai atstovai taip pat privalo susijusioms šalims nurodyti asmenų, kvalifikuotų teikti tarpininkavimo paslaugą skyrium gyvenantiems sutuoktiniams, vardus, pavardes bei adresus ir teismui patvirtinti, kad įvykdė šį reikalavimą. Jei toks patvirtinimas nepateikiamas, teismas gali atidėti bylos nagrinėjimą, kol mano, kad tai pagrįsta, idant teisinis atstovas aptartų atitinkamus klausimus.

Žr. [Šeimos paramos agentūros](#) ir [Šeimos tarpininkavimo tarnybos](#) interneto svetainę, kur pateikta daugiau informacijos.

Komercinė teisė

Nagrinėdamas komercinėms byloms priskiriamą bylą, teisėjas gali (pagal [Aukštesniųjų teismų taisyklių](#) (komercinės bylos, 2004 m.) 63A skyrių) šalies prašymu arba savo iniciatyva nurodyti, kad „bylos arba bet kurio klausimo nagrinėjimas būtų atidėtas teisėjo nustatytam laikui, kurį jis laiko tinkamu, tačiau ne ilgiau kaip dvidešimt aštuonioms dienoms, kad šalis būtų suteikta laiko apgalvoti, ar tokią bylą ar klausimą reikėtų spręsti taikant tarpininkavimo, taikinimo

ar arbitražo procedūrą, ir, jei šalis nusprendžia taip išspręsti bylą ar klausimą, pratęsti laikotarpį, per kurį šalis gali įvykdyti visus šių taisyklių arba bet kokios teismo nutarties nuostatų reikalavimus“.

Lygių galimybių teismas

Daugiau informacijos apie Lygių galimybių teismą galima rasti [Piliečių informacijos interneto svetainėje](#) ir [Lygių galimybių teismo interneto svetainėje](#).

Informacija ir mokymas

Apskritai tarpininkų mokymas nepriklauso valstybės kompetencijai. Tačiau Šeimos paramos agentūra pagal savo kompetenciją rengia mokymus, susijusius su tarpininkavimu šeimos bylose. Norėdami dalyvauti mokymuose, pareiškėjai privalo būti išklause 60 valandų trukmės bendrąjį tarpininkavimo mokymo kursą ir pereiti griežtą atrankos procedūrą.

Daugiau informacijos žr. [Šeimos paramos agentūros interneto svetainėje](#).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Paprastai tarpininkavimas nėra nemokamas; dėl mokėjimo susitaria privatus tarpininkas ir šalis.

Tačiau [Šeimos tarpininkavimo tarnyba](#) ir [Lygių galimybių teismas](#) gali teikti nemokamą paslaugą.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Tarpininkavimu pasiekto susitarimo vykdymas gali būti užtikrintas taip pat, kaip sutarties vykdymas.

Paskutinis naujinimas: 01/05/2010

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([el](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūs pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Graikija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčas gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Graikijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Graikijoje tarpininkavimo paslaugas teikia šie asmenys ir institucijos.

Pagal Įst. Nr. 3898/2010 (FEK A 211/2010-12-16), kuriuo į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 2008/52/EB, tarpininkas turi būti specialiai sertifikuotas teisininkas. Šiuo įstatymu įsteigta Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerijai pavaldi Tarpininkų sertifikavimo komisija (*Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών*), be kita ko, yra atsakinga už tarpininkų sertifikavimą. Kad būtų sertifikuotas, kandidatas į tarpininkus privalo išlaikyti iš dviejų Tarpininkų sertifikavimo komisijos narių ir vieno teismo pareigūno sudarytos egzaminų komisijos parengtą egzaminą. Tarpininkus sertifikuoja ir sertifikavimui būtinus administracinius aktus priima Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerijos Teisės sistemos administravimo generalinio direktorato Advokatų ir antstolių departamentas (*Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών*). Be to, šis departamentas rūpinasi, kad būtų sudaryti ir teismams pateikti licencijuotų tarpininkų mokymo įstaigų ir sertifikuotų tarpininkų sąrašai. Tokius sertifikuotų tarpininkų sąrašus galite rasti [Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerijos](#) interneto svetainėje.

Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerija teikia valstybinę paslaugą, kuria naudodamasis darbuotojas gali prašyti surengti oficialų su darbo santykiais susijusio ginčo svarstymą. Šį procesą vykdo Darbo inspekcija (*Επιθεώρηση Εργασίας*). Atitinkamos specializacijos inspektorius paskiria posėdį su darbdaviu, kuriame jis gali išdėstyti savo poziciją. Šis posėdis nėra teismo proceso dalis.

Nepriklausoma **Vartotojų ombudsmeno** (*Συνήγορος του Καταναλωτή*) institucija yra pavaldi Regionų plėtros ir konkurencingumo ministerijai. Tai yra neteisminė vartotojų ginčus bendru sutarimu sprendžianti institucija ir konsultacinė įstaiga, savo kompetencijos srityje padedanti valstybei spręsti kylančias problemas. Be to, šiai institucijai pavaldžios Graikijos rajonų savivaldybių steigiamos [taikaus ginčų sprendimo komisijos](#) (*επιτροπές φιλικού διακανονισμού*), galinčios veikti, jei lygiagrečiai nevyksta teismo procesas.

Kokiose srityse tarpininkavimas galimas ir (arba) dažniausiai taikomas?

Gali būti tarpininkaujama:

civilinėse ir komercinėse bylose;

darbo teisės srityje ir, kaip nurodyta pirmiau, sprendžiant vartotojų ginčus;

smurto artimoje aplinkoje aukoms (Įst. Nr. 3500/2006);

padarius tam tikrus pažeidimus pagal Įst. Nr. 3904/2010.

Ar yra konkrečių taisyklių?

Graikija [Direktyvą 2008/52/EB](#) į nacionalinę teisę yra perkėlusį Įstatymu Nr. 3898/2010 (FEK A 211/2010-12-16).

Pagal šį įstatymą, sprendžiant privačių asmenų teisinius ginčus, su šalių sutikimu gali būti pasitelkiamas tarpininkas, jeigu šalis gali laisvai disponuoti ginčo objektu. Sutikimas perduoti ginčą spręsti tarpininkui patvirtinamas dokumentu arba bylą nagrinėjančio teismo protokolu ir jam galioja sutarčių materialinės teisės nuostatos.

Tarpininkavimas galimas, jeigu: a) šalis sutinka ginčą spręsti tarpininkavimo būdu prieš pradėdamas teismo procesą arba jį užbaigus; b) tam tikrais atvejais, atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes, bylą nagrinėjantis teismas šalims nurodo ginčą spręsti tarpininkavimo būdu – šalims sutikus, teismas privalo bylos svarstymą atidėti 3–6 mėnesiams; c) ginčą spręsti tarpininkavimo būdu nurodo kitos valstybės narės teismas; d) tarpininkavimas privalomas pagal įstatymus. Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu Nr. 109088): a) nustatytos specialios tarpininkų sertifikavimo nuostatos ir sąlygos, taip pat kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įgyto tarpininko sertifikato pripažinimo procedūra; sertifikatas pripažįstamas arba laikinai ar visam laikui panaikinamas gavus išankstinį Tarpininkų sertifikavimo komisijos sutikimą; b) priimtas sertifikuotų tarpininkų Etikos kodeksas; c) numatytos specialios sankcijų už Etikos kodekso nuostatų pažeidimus taikymo sąlygos; gavus Tarpininkų sertifikavimo komisijos sutikimą taikomos sankcijos – laikinas arba nuolatinis sertifikato panaikinimas; d) reglamentuojami visi kiti susiję klausimai.

Tarpininkavimo procese kiekviena šalis arba jos teisinis atstovas dalyvauja su savo advokatu.

Tarpininką skiria šalis arba ją pasirinktas trečiasis asmuo.

Tarpininkavimo procesui vadovauja tarpininkas, susitaręs su šalimis, o jos šį procesą gali bet kada nutraukti. Tarpininkavimo procesas yra konfidencialus, todėl protokolai nerengiami. Vykdydamas savo pareigas, tarpininkas gali kreiptis į bet kurią iš šalių ir su ja susitikti. Susitikime su viena šalimi gautos informacijos tarpininkas negali perduoti kitai šaliai, negavęs pirmosios šalies sutikimo.

Asmuo, kuriam siūloma būti tarpininku, neprivalo sutikti, o tarpininkaujant jis gali būti patrauktas atsakomybėn tik už apgavystę.

Tarpininkas parengia tarpininkavimo protokolą, kuriame turi būti nurodyta:

a) tarpininko vardas ir pavardė;

b) tarpininkavimo vieta ir laikas;

c) tarpininkavimo procese dalyvaujančių asmenų vardai ir pavardės;

d) sutikimas spręsti ginčą perduoti tarpininkui;

e) tarpininkaujant pasiektas šalių susitarimas arba patvirtinimas, kad susitarimo pasiekti nepavyko, taip pat ginčo priežastis.

Užbaigus tarpininkavimo procesą, tarpininkas, šalys ir jų advokatai pasirašo šį protokolą. Bent vienai šaliai paprašius, tarpininkas pasirūpina, kad protokolo originalas būtų perduotas saugoti apylinkės, kurioje vyko tarpininkavimo procesas, vieno nario pirmosios instancijos teismo sekretariatui. Atiduodant saugoti dokumentą, suinteresuotas asmuo moka valstybės rinkliavą, kurios bazinis ir patikslintas dydis nustatyti bendru finansų ministro ir teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu. Jei tarpininkaujant ginčo išspręsti nepavyko, protokolą gali pasirašyti tik tarpininkas.

Nuo tada, kai yra atiduodamas saugoti vieno nario pirmosios instancijos teismo sekretariatui, tarpininkavimo protokolas, jei į jį įtrauktas šalių susitarimas dėl priverstinio reikalavimų vykdymo, pagal Civilinio proceso kodekso 904 straipsnio 2 dalies c punktą laikomas vykdomuoju dokumentu.

Praktinis alternatyvaus ginčų sprendimo priemonių taikymas

Galima teigti, kad Graikijoje veikia vienintelė alternatyvaus ginčų sprendimo priemonė – **arbitražas**.

Remiantis Graikijos bankroto kodekso 99 ir tolesniais straipsniais, jei fizinis ar juridinis asmuo bankroto teismui pateikia atitinkamą prašymą, dalyvauti taikinimo procedūroje gali būti skiriamas tarpininkas.

Įvertinęs prašymo pagrįstumą, bankroto teismas gali skirti iš ekspertų sąrašo pasirinktą tarpininką. Tarpininko pareiga – visomis tinkamomis priemonėmis siekti, kad skolininkas ir dauguma (skaičius nustatytas įstatymu) jo kreditorių susitartų, ir taip užtikrinti skolininko įmonės išlikimą.

Tarpininkas gali kredito ir finansų įstaigų prašyti bet kokios informacijos apie skolininko veiklą, jei ši informacija gali būti naudinga jo pareigai atlikti.

Jeigu pasiekti susitarimo neįmanoma, tarpininkas nedelsdamas apie tai praneša teismo pirmininkui, o pirmininkas tuoj pat pradeda bankroto teismo procesą. Čia tarpininko funkcija baigiasi.

Informavimas ir mokymas

Tarpininkų sertifikavimo komisijos funkcijos: sertifikuoti tarpininkus, užtikrinti, kad tarpininkų mokymo įstaigos laikytųsi įpareigojimų, užtikrinti, kad sertifikuoti tarpininkai laikytųsi Etikos kodekso, taip pat teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministrui teikti rekomendacijas taikyti pagal galiojančius įstatymus numatytas sankcijas.

Tarpininkų mokymo įstaigos gali būti pelno nesiekiančios įmonės, sudarytos iš bent vienos advokatų asociacijos ir bent vienu nacionalinių rūmų atstovų; leidimą vykdyti veiklą joms išduoda kompetentingas Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerijos Advokatų ir antstolių departamentas, remdamasis Tarpininkų sertifikavimo komisijos rekomendacija. Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro, ūkio, konkurencingumo ir laivybos ministro, taip pat švietimo, mokymosi visą gyvenimą ir religijos reikalų ministro siūlymu paskelbtu Prezidento dekretu Nr. 123/2011 tiksliau apibrėžtos tarpininkų mokymo įstaigų licencijavimo ir veiklos nuostatos bei sąlygos, atitinkamų bazinio ir paskesnio mokymo bei perkvalifikavimo programų turinys, mokymų trukmė ir vieta, dėstytojų kvalifikacija, mokymų dalyvių skaičius, taip pat įpareigojimų nesilaikančioms tarpininkų mokymo įstaigoms taikytinos sankcijos. Sankcijos – pinigine bausme arba laikinas ar nuolatinis veiklos leidimo atėmimas. Sankcijų parinkimo ir jų griežtumo nustatymo kriterijai bus apibrėžti pirmiau minėtame prezidento dekretu. Kad gautų leidimą steigti, mokymo įstaigos moka valstybės rinkliavą, kurios bazinis ir patikslintas dydis nustatyti bendru finansų ministro ir teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu.

Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerija stengiasi visais tinkamais būdais, visų pirma internetu, informuoti visuomenę apie galimybes kreiptis į tarpininkus.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkai gauna valandinį atlygį daugiausia už 24 valandas, įskaitant pasiruošimo tarpininkavimo procesui laiką. Ginčo šalys ir tarpininkas gali susitarti dėl kitokio atsiskaitymo būdo. Jei nesusitarė kitaip, atlygį tarpininkui šalys moka po lygiai. Kiekviena šalis moka atlygį savo advokatui. Minėtojo valandinio atlygio dydis nustatomas ir tikslinamas remiantis teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu.

Ar po tarpininkavimo priimtas susitarimas gali būti pripažįstamas vykdytinu?

Užbaigus tarpininkavimo procesą, tarpininkas, šalys ir jų advokatai pasirašo protokolą. Bent vienai šaliai paprašius, tarpininkas pasirūpina, kad protokolo originalas būtų perduotas saugoti apylinkės, kurioje vyko tarpininkavimo procesas, vieno nario pirmosios instancijos teismo sekretariatui. Atiduodant saugoti dokumentą, suinteresuotas asmuo moka valstybės rinkliavą, kurios bazinis ir patikslintas dydis nustatyti bendru finansų ministro ir teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministro sprendimu. Jei tarpininkaujant ginčo išspręsti nepavyko, protokolą gali pasirašyti tik tarpininkas.

Nuo tada, kai yra atiduodamas saugoti vieno nario pirmosios instancijos teismo sekretariatui, tarpininkavimo protokolas, jei į jį įtrauktas šalių susitarimas dėl priverstinio reikalavimų vykdymo, pagal Civilinio proceso kodekso 904 straipsnio 2 dalies c punktą laikomas vykdomuoju dokumentu.

Jeigu pagal teisės nuostatas spręsti ginčą perduodama tarpininkui, reikalavimų vykdymo senaties terminas sustabdomas tol, kol vyksta tarpininkavimo procesas. Remiantis Civilinio kodekso 261 ir tolesnių straipsnių nuostatomis, sustabdytas senaties terminas vėl pradedamas skaičiuoti, kai parengiamas nepavykusio tarpininkavimo protokolas arba viena šalis įteikia kitai šaliai ir tarpininkui pranešimą, kad atsisako tarpininkavimo, ar bet kuriuo kitu būdu nutraukia tarpininkavimo procesą.

Pagal Direktyvos 2008/52/EB 10 straipsnį prašymai turi būti teikiami kompetentingai institucijai (remiantis minėtosios direktyvos 6 straipsnio 1 ir 2 dalimis) – apylinkės, kurioje vyko tarpininkavimo procesas, vieno nario pirmosios instancijos teismo sekretariatui.

Susijusios nuorodos

[Atėnų advokatų asociacija](#)

[Darbo, socialinės apsaugos ir gerovės ministerija](#)

[Vartotojų ombudsmenas](#)

[Teisingumo, skaidrumo ir žmogaus teisių ministerija](#)

Graikijos tarpininkavimo ir arbitražo centras

Paskutinis naujinimas: 25/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Ispanija

Vienas iš reiškinų, su kuriais pastaraisiais metais susiduria Ispanijos teismų sistema, yra išaugęs bylų skaičius, turintis įtakos sklandžiai teismų veiklai. Dėl šios priežasties ieškoma alternatyvių veiksmingesnių ginčų sprendimo būdų nei taikomi pagal galiojantį modelį.

Tarpininkavimas – vienas iš šių būdų, kartu su arbitražu ir taikinimu.

Į ką kreiptis?

Žr. informaciją skyrelyje „Kaip rasti tarpininką Ispanijoje?“

Kokiose srityse galima tarpininkauti arba dažniausiai tarpininkaujama?

2012 m. liepos 6 d. Įstatymu Nr. 5/2012 dėl tarpininkavimo civiliniais ir komerciniais klausimais į Ispanijos teisę įtraukiama 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB. Šiuo įstatymu nustatoma būtinoji tarpininkavimo vykdymo sistema nedarant poveikio autonominių sričių patvirtintoms nuostatomis.

Tarpininkavimas socialinėje srityje

Tarpininkavimas labai plačiai taikomas sprendžiant darbo ginčus. Kai kuriais atvejais prieš kreipiantis į teismus privaloma pabandyti ginčą išspręsti pasitelkus tarpininkavimą. Paprastai tarpininkaujama sprendžiant kolektyvinius ginčus, nors kai kuriose autonominėse srityse tarpininkaujama sprendžiant ir individualius ginčus.

Autonominėse srityse yra tarpininkavimo įstaigų, kurios nagrinėja su darbu susijusius klausimus. Valstybės lygmeniu nemokamas tarpininkavimo sprendžiant į [autonominių sričių](#) įstaigų kompetenciją neįeinančius ginčus paslaugas teikia Konfederacinė tarpininkavimo ir arbitražo tarnyba (*Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje*, SIMA).

Įstatymu Nr. 36/2011, kuriuo reglamentuojami darbo ginčų teismai, nustatoma visiška naujovė – bendro pobūdžio taisyklė, pagal kurią pateikiant bet kokį ieškinį būtina pridėti pažymą, kuria patvirtinama, kad prieš tai bandyta ginčą spręsti pasitelkiant taikinimą ar tarpininkavimą, kurį vykdė atitinkama administracinių paslaugų tarnyba, Tarpininkavimo, arbitražo ir taikinimo tarnyba (*Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación*, SMAC) ar įstaigos, kurios pagal kolektyvinę sutartį atlieka šias funkcijas, o sekančiame straipsnyje išvardytos procedūros, kurioms ši taisyklė netaikoma.

Įstatymu Nr. 36/2011 aiškiai nurodyta, kad tarpininkavimas turi būti vykdomas ne tik siekiant ikiteisminio taikinimo, bet ir jau pradėjus teismo procesą.

Tarpininkavimas civilinėje ir šeimos srityse

Įstatymu Nr. 5/2012 dėl tarpininkavimo civiliniais ir komerciniais klausimais nustatyta, kad per parengiamąjį posėdį šalims galima pranešti apie galimybę pasinaudoti tarpininkavimu siekiant išspręsti ginčą ir, atsižvelgiant į teismo proceso tikslą, teismas gali paraginti šalis pabandyti susitari ir taip užbaigti procesą; taip pat nustatyta, kad šalys gali prašyti sustabdyti procesą, kol jos siekia išspręsti ginčą pasitelkusios tarpininkavimą ar arbitražą.

Įstatymas Nr. 5/2012 iš esmės pakeitė šią teisės sritį, nes juo į Civilinio proceso kodeksą įtraukiama aiški nuoroda į tarpininkavimą kaip vieną iš neteisminių būdų užbaigti teismo procesą.

Ispanijos teisės sistemoje tarpininkavimas yra labiausiai struktūrizuotas ir išvystytas šeimos teisės srityje.

Valstybės lygmeniu Įstatymu Nr. 15/2005 žengtas svarbus žingsnis į priekį, nes jame tarpininkavimas laikomas savanoriška šeimos ginčų sprendimo alternatyva ir laisvė traktuojama kaip viena svarbiausių Ispanijos teisinės sistemos vertybių; jame taip pat nustatyta, kad šalys bet kokių momentu gali prašyti teismo sustabdyti teismo procesą, kad jos galėtų kreiptis į tarpininką šeimos teisės klausimais ir pamėginti rasti bendrą sprendimą dėl ginčijamo klausimo.

Kita vertus, pagal Civilinio proceso kodeksą šalys bendru sutarimu gali prašyti sustabdyti procesą, kad jos galėtų kreiptis į tarpininką, tačiau teismas neprivalo proceso sustabdyti *ab initio* ir nukreipti šalis į informacinį posėdį – toks pirminis proceso nutraukimas net nėra rekomenduojamas.

Šeimos srityje teikiamos tarpininkavimo paslaugos įvairiose autonominėse srityse labai skiriasi, jos gali būti skirtingos netgi įvairiuose tos pačios autonominės srities miestuose. Kai kuriose autonominėse srityse paslaugas teikia pati autonominė sritis (pavyzdžiui, Katalonijoje), o kitose autonominėse srityse tarpininkavimo šeimos teisės klausimais paslaugas teikia savivaldybės.

Generalinė teisminių institucijų taryba remia ir kontroliuoja tarpininkavimo iniciatyvas, kurios įvairiuose Ispanijos teismuose vykdomos padedant autonominiams sritims, universitetams, savivaldybėms ar asociacijoms.

Tarpininkavimas baudžiamojoje srityje

Tarpininkaujant baudžiamojoje srityje siekiama, viena vertus, reinteguoti nusikaltėlių, kita vertus, atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui.

Nepilnamečių (14–18 metų asmenų) justicijos srityje tarpininkavimas aiškiai apibūdinamas kaip priemonė nepilnamečiams perauklėti. Šioje srityje tarpininkavimą vykdo Nepilnamečių reikalų prokuratūrai (*Fiscalía de Menores*) padedančios grupės, nors jį taip pat gali vykdyti autonominių sričių organizacijos ir kitos įstaigos bei asociacijos.

Suaugusiųjų justicijos srityje tarpininkavimas neregamentuojamas, nors jis praktiškai vykdomas kai kuriose provincijose, remiantis baudžiamosiomis ir baudžiamojo proceso normomis, pagal kurias galima laikytis reikalavimų ir sumažinti bausmę atlyginus žalą, taip pat taikomomis tarptautinėmis normomis.

Paprastai tarpininkaujama, kai padaromi nelabai sunkūs pažeidimai, pavyzdžiui, nusižengimai, nors jis taip pat įmanomas, kai padarytas nusikaltimas, jei tai rekomenduotina atsižvelgiant į aplinkybes.

Kalbant apie smurtą artimoje aplinkoje, Konstituciniame įstatyme Nr. 1/2004 dėl visiškos apsaugos nuo smurto dėl lyties priemonių aiškiai draudžiama taikyti tarpininkavimą smurto dėl lyties atveju. Tačiau vis dažniau pasisakoma už tai, kad tarpininkavimas būtų taikomas ir šioje teisės sistemos šakoje, ir rekomenduojama įvertinti kiekvieną atvejį ir nuspręsti, ar tarpininkavimas būtų tinkamas sprendimas. Šiuo atžvilgiu Generalinės teisminių institucijų tarybos 2001 m. parengtoje ataskaitoje dėl smurto dėl lyties šeimoje pabrėžta, kad nedideli pažeidimai ar su smurtu šeimoje susiję nusižengimai turėtų būti nagrinėjami civiliniame teisme.

Generalinė teisminių institucijų taryba remia ir kontroliuoja tarpininkavimo iniciatyvas, vykdomas Ispanijos tyrimo teismuose, baudžiamųjų bylų teismuose ir provincijos teismuose. Iki šiol daugiausia šių iniciatyvų įgyvendinta Katalonijoje ir Baskijoje.

Tarpininkavimas administraciniuose teismuose

Administracinės teisenos įstatyme aiškiai nenumatyta galimybė alternatyviai spręsti ginčus per trečiasias šalis, tačiau taip pat nedraudžiama tai daryti.

Šiame įstatyme taip pat nustatyta, kad administracinių veiksmų teisėtumą galima patikrinti ne tik teisminiu, bet ir kitais papildomais būdais, siekiant išvengti bereikalingų ieškinų pagausėjimo ir pasiūlyti, kaip pigiai ir greitai išspręsti daugybę konfliktų.

Teisminių institucijų administracijos portale pateikiama informacijos apie teisminių institucijų teikiamas tarpininkavimo teisme paslaugas civilinės, komercinės, baudžiamosios, socialinės ir šeimos teisės srityse, taip pat apie įvairias tarpininkavimo ne teisme paslaugas, kurias teikia įvairios profesinės asociacijos.

Ar yra konkrečių taisyklių, kurių reikia laikytis?

Paprastai tarpininkavimą vykdo nešališka trečioji šalis, kurią saisto konfidencialumo pareiga.

Šalys, kurioms padeda jų advokatai, gali nuspręsti pradėti tarpininkavimo procesą ir pranešti apie tai teismui, arba į jas gali kreiptis teismas, jeigu manoma, kad nagrinėjant bylą gali būti tarpininkaujama.

Paprastai baudžiamosiose bylose pirmiausia susisiekiama su pažeidėju ir gavus jo sutikimą susisiekiama su nukentėjusiu asmeniu, kad būtų pradėtas tarpininkavimas.

Informacija ir mokymas

Įstatymu Nr. 5/2012 dėl tarpininkavimo civiliniais ir komerciniais klausimais nustatyta, kad tarpininkas privalo turėti oficialų universitetinį arba aukštąjį profesinį išsilavinimą, taip pat turi būti baigęs specialų mokymą tarpininkavimo srityje, t. y. vieną ar kelis tinkamai akredituotų įstaigų rengiamus specialius kursus, po kurių galima vykdyti tarpininkavimo veiklą bet kurioje šalies teritorijos dalyje.

Tik tam tikruose kai kurių autonominių sričių įstatymuose ir poįstatyminiuose aktuose nurodomas mokymas, būtinas šeimos tarpininkavimui vykdyti. Apskritai reikalaujama, kad tarpininkas turėtų universiteto diplomą, išduodamą baigus bent vidutinio lygmens studijas, be to, kad būtų baigęs specialų mokymą tarpininkavimo srityje, į kurį įtraukiamas daugiau kaip 100–300 val. daugiausia praktinių užsiėmimų kursas.

Specialųjį mokymą tarpininkavimo srityje paprastai vykdo universitetų institutai ir profesinės asociacijos, pavyzdžiui, psichologų ar teisininkų.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Iš esmės teismo pasiūlytas tarpininkavimas yra nemokamas.

Darbo teisės srityje nemokamas paslaugas teikia autonominės sritys ir SIMA.

Šeimos teisės srityje paslaugos, kurias teikia su teismais bendradarbiaujančios įstaigos, apskritai taip pat yra nemokamos. Katalonijoje tarpininkavimo proceso kaina nustatyta asmenims, kuriems neteikiama nemokama teisinė pagalba.

Baudžiamosios teisės srityje viešųjų įstaigų vykdomas tarpininkavimas yra nemokamas.

Išskyrus teismo pasiūlytą tarpininkavimą, šalys gali nevaržomai kreiptis į tarpininką ir mokėti užmokestį, dėl kurio laisvai susitariama. Dėl tarpininkavimo kainos Įstatyme Nr. 5/2012 aiškiai nustatyta, kad, neatsižvelgiant į tai, ar susitarimas pasiektas, ar ne, tarpininkavimo išlaidas lygiomis dalimis moka abi šalys, išskyrus jei susitarta kitaip.

Siekiant skatinti, kad ginčai būtų sprendžiami neteisminiais būdais, Įstatymu Nr. 10/2012, kuriuo reglamentuojami tam tikri teisminių institucijų administracijos srities ir Nacionalinio toksikologijos ir teismo medicinos instituto mokesčiai, nustatyta, kad ginčą išsprendus neteisminiu būdu ir taip sutaupius dalį teikiamų paslaugų išlaidų, mokesčio suma grąžinama.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant pasiektas susitarimas?

Įstatymu Nr. 5/2012 nustatyta, kad po tarpininkavimo priimtą susitarimą šalys gali oficialiai įregistruoti.

Jei tarpininkaujant pasiektas susitarimas turi būti vykdomas kitoje šalyje, jis ne tik turi būti oficialiai įregistruotas, bet ir turi atitikti galimų tarptautinių susitarimų, kurių viena iš šalių yra Ispanija, reikalavimus ir Europos Sąjungos įstatymus.

Jei susitarimas priimtas po tarpininkavimo, kuris įvyko jau prasidėjus teismo procesui, šalys gali prašyti teismo patvirtinti susitarimą pagal Civilinio proceso kodeksą.

Galimybė vykdyti tarpininkavimo susitarimą priklauso nuo šalių laisvės susitarimo dalyko atžvilgiu.

Susijusios nuorodos

🇪🇺 ISPANIJOS KONFEDERACINĖ TARPININKAVIMO IR ARBITRAŽO TARNYBA

Paskutinis naujinimas: 26/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Prancūzija

Kodėl, užuot kėlus bylą, nepabandžius ginčo išspręsti per tarpininkus? Tarpininkavimas yra alternatyvus ginčų sprendimo būdas, kai tarpininkas padeda šalims pasiekti susitarimą. Prancūzijos vyriausybė ir specialistai vertina tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Prancūzijoje nėra centrinės ar vyriausybės valdžios institucijos, atsakingos už tarpininko profesijos reglamentavimą. Šiuo metu tokios institucijos steigti nenumatoma.

Šeimos klausimų srityje esama nevyriausybinių organizacijų.

🇪🇺 **APMF (Tarpininkavimo šeimos klausimais asociacija)** skelbia, kad 2012 m. turėjo 700 narių, dauguma jų yra tarpininkai šeimos klausimais. Ji pateikia labai lengvai prieinamą tarpininkų sąrašą pagal regionus.

🇪🇺 **FENAMEF (Nacionalinė tarpininkavimo šeimos srityje asociacijų federacija)** nurodo, kad 2012 m. veikė daugiau kaip 480 tarpininkavimo šeimos srityje įstaigų, ir pateikia jų sąrašą.

Dar naudinga kreiptis į:

🇪🇺 **CMAP (Paryžiaus tarpininkavimo ir arbitražo centras)**, kuris sprendžia ginčus tarp (didelių) įmonių.

🇪🇺 **IEAM (Ekspertizės, arbitražo ir tarpininkavimo institutas)**, kuriame 2012 m. dirba daugiau kaip 100 teismo ekspertų ir specialistų, padedančių spręsti ginčus tokiose srityse kaip ekonomika ir finansai, teisė ir mokesčiai, statybos ir viešieji darbai, pramonė, žaliavų ir transporto sritys.

🇪🇺 **FMCML (Laisvųjų tarpininkų ir įgaliotinių federacija)**, kuriai priklauso maždaug šimtas ekspertų, teikiančių tarpininkavimo paslaugas bei galinčių pateikti eksperto išvadas įvairiose srityse (statybų, nuosavybės, pramonės, paslaugų, pratybos, socialinių reikalų ir mokesčių, informacinių technologijų, aplinkos bei medicinos ir paramedicinos).

🇪🇺 **FNCM (Nacionalinė tarpininkavimo centrų federacija)**, kuriai 2012 m. priklausė 79 advokatūrų tarpininkavimo centrų. Didžioji dalis jos narių yra advokatai. Ji gauna Nacionalinės advokatų kolegijų tarybos paramą ir palaiko gerus ryšius su teismais. Federacijos svetainėje skelbiamas centrų sąrašas.

🇪🇺 **ANM (Nacionalinė tarpininkų asociacija)**, įsteigta 1997 m. 2012 m. jai priklausė maždaug 20 asociacijų ir 300 narių, susibūrusių į 11 regioninių delegacijų.

Ši asociacija parengė nacionalinį tarpininkų etikos kodeksą. Jos svetainėje skelbiamas narių sąrašas.

Kokiose srityse leidžiama naudotis ir (arba) dažniausiai naudojamosi tarpininko paslaugomis?

Prancūzijos teisėje bylos šalys gali tarpininkavimą taikyti visose teisės srityse, jeigu tarpininkavimas nekenkia „viešajai tvarkai“. Pavyzdžiui, nebūs galima sudaryti tarpininkavimo sutarties norint apeiti privalomąsias santuokai ar skyryboms taikomas taisykles.

Tarpininkas dažniausiai pasitelkiamas **šeimos bylose** (šeimos bylų teisėjas veikia per šeimos tarpininką) ir nagrinėjant **ieškinius dėl nedidelių sumų** (kai bylos vertė mažesnė nei 10 000 EUR, skundai per taikintoją pateikiami vietos teismui arba apylinkės teismui).

Kokių taisyklių reikia laikytis?

Tarpininkavimas

Į tarpininkus kreipiamasi **išankstiniu šalių susitarimu**.

Bet jeigu ieškinyje pateikiamas teismui, „ginčą sprendžiantis teisėjas, gavęs bylos šalių pritarimą, gali paskirti trečiąjį asmenį, kuris turi išklausti šalis ir palyginti jų požiūrius, kad padėtų joms rasti konflikto sprendimą“ (Civilinio proceso kodekso 131-1 straipsnis).

Be to, nustatydamas tėvų teises arba skirdamas laikinąsias priemones skyrybų atveju, teisėjas gali įsakyti šalims atvykti į posėdį, kur jos informuojamos apie tarpininkavimą, už kurį šalims nereikia mokėti ir kuriame negali būti nustatomos jokios specialios nuobaudos (Civilinio kodekso 255 ir 373-2-10 straipsniai).

ES Direktyva 2008/52/EC buvo perkelta į Prancūzijos teisę 2011 m. lapkričio 16 d. Nutarimu (*ordonnance*) Nr. 2011-1540. Direktyvoje įtvirtintu reguliavimu siekiama skatinti taikų ginčų sprendimą trečiosios šalies (tarpininko) pagalba. Nutarimas išplėtė Direktyvos taikymo sritį apimdamas ne tik tarptautinio pobūdžio taikinimą, bet ir tarpininkavimą šalies vidaus reikaluose, išskyrus ginčus, susijusius su darbo sutartimis ar administracine teise suverenios valdžios srityje (*droit administratif régalien*).

2011 m. lapkričio 16 d. nutarimas pakeitė 1995 m. vasario 8 d. įstatymą, įtvirtindamas bendrus tarpininkavimo pagrindus. Jis apibrėžia tarpininkavimo sampratą, nustato reikalavimus tarpininkams bei įtvirtina konfidencialumo principą, kuris yra būtinas sėkmingam tarpininkavimo procesui.

Nutarimas nustato taisyklę, kad bet kurioje bylos stadijoje bylą nagrinėjantis teismas gali paskirti tarpininką, kuriuo, be kita ko, gali būti ir teisinis taikintojas (*conciliateur de justice*). Teismas negali paskirti tarpininką vesti taikinimą santuokos nutraukimo ir skyrybų bylose. Kai šalys nėra susitarusios dėl tarpininkavimo, teismas gali nurodyti susitikti su tarpininku, kuris joms išaiškintų tarpininkavimo tikslus bei eigą. Kaip numato įstatymai, tokie susitikimai gali būti vedami tik teisiųjų taikintojų ir šeimos tarpininkų.

2012 m. sausio 20 d. dekretas (*décret*) Nr. 2012-66, įgyvendinantis minėtą 2011 m. lapkričio 16 d. nutarimą (*ordonnance*), papildė Civilinio proceso kodeksą penkta knyga (*Livre V*) dėl taikaus ginčų sprendimo, siekiant detalai sureguliuoti sutartinį tarpininkavimą ir taikinimą bei taikos sutartis (*procédure participative*). Ši penktoji knyga taikoma kartu su kodekso VI dalimi, kuri reguliuoja teisinį taikinimą, bei VI bis dalimi, kuri reguliuoja teisinį tarpininkavimą. 1978 m. kovo 20 d. dekretas (*décret*) Nr. 78-381 buvo pakeistas, paliekant jame tik taisyklės dėl teisinio taikinimo administracijos.

Tarpininkavimo valdymas

Šalies lygmeniu tarpininkų „elgesio kodekso“ nėra.

Paryžiaus prekybos ir pramonės rūmai parengė tinkamo elgesio kodeksą ir užtikrina savireguliaciją.

Šeimos srityje tarpininkai tiesiogiai arba per organizaciją, kurioje dirba, remiasi abiejų tarpininkavimo šeimos klausimais federacinių asociacijų –

Tarpininkavimo šeimos klausimais asociacijos (*Association Pour la Médiation Familiale*) (☞ **APMF**) ir **Nacionalinės tarpininkavimo šeimos klausimais asociacijų federacijos (*Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales*)**, (☞ **FENAMEF**) – **etikos kodeksais arba chartijomis**. Šie kodeksai arba chartijos atkartoja „tarpininkavimo šeimos klausimais etikos taisyklės“, 2003 m. balandžio 22 d. patvirtintas Nacionalinės patariamiosios tarpininkavimo šeimos klausimais tarybos (CNCFM). Taigi, kaip nurodoma šios asociacijos tinklalapyje, „APMF skelbia profesinės etikos kodeksą, kuriame išdėstyta profesinės etikos taisyklės ir tarpininkavimo šeimos klausimais Prancūzijoje sąlygos. Jis galioja visiems praktikuojantiems specialistams“.

☞ **FNCM (Nacionalinė tarpininkavimo centrų federacija)** 2008 m. kovo mėn. patvirtino „etikos kodeksą“, pagrįstą „Europos tarpininkų elgesio kodeksu“.

Informacija ir mokymas

Tarpininkavimui skirto oficialaus nacionalinio interneto tinklalapio nėra.

Šiuo metu Prancūzijos pozityviojoje teisėje, išskyrus šeimos reikalus, nenumatyta jokia speciali tarpininkavimo struktūra. Šeimos teisės srityje 2003 m. gruodžio 2 d. dekretu ir 2004 m. vasario 12 d. potvarkiu įsteigtas **šeimos tarpininko diplomas**.

Tarpininkavimą šeimos klausimais reglamentuojantys teisės aktai numato profesinį rengimą, vykdomą patvirtintų įstaigų, ir diplomą, regiono prefekto išduodamą baigus profesinį pasirengimą arba išlaikius įskaitas ir gavus įgytas žinias patvirtinančius pažymėjimus. Profesinis rengimas vyksta **Regioninės sveikatos ir socialinių reikalų direkcijos (*Direction régionale des affaires sanitaires et sociales, DRASS*)** patvirtintuose centruose. Šiuose centruose mokiniai per trejus metus baigia 560 valandų profesinio mokymo kursą, į kurį įeina bent 70 valandų praktinių užsiėmimų. Tada kandidatas laiko įgyto išsilavinimo patvirtinimo įskaitas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Už neteisinį arba teisinį tarpininkavimą moka asmenys, kurie naudojami šiuo alternatyviu ginčų sprendimo būdu. Teisinio tarpininkavimo srityje **tarpininkui atlyginti** gali būti teikiama valstybės teisinė pagalba. Bet kokiu atveju atlyginimo dydį **tvirtina įkainius nustatantis teisėjas**, atlikus užduotį ir pateikus išlaidų atmintinę arba sąmatą (1991 m. gruodžio 19 d. dekretu Nr. 91-1266 119 straipsnis).

Teisėjas nustato rankpinių ir darbo užmokesčio dydį (Civilinio proceso kodekso 131-6 ir 131-3 straipsniai). Kadangi nėra teisės aktuose aiškiai nustatyto kainoraščio, vienietinės **išlaidos** tarpininkavimo šeimos klausimais paslaugoms yra **kintamos**. Pagal nacionalinį protokolą, pasirašytą Teisingumo ministerijos, Darbo, socialinių santykių, šeimos ir solidarumo ministerijos, Nacionalinės šeimos pašalpų kasos ir Centrinės žemės ūkio socialinės savišalpos kasos, tarnybos, kurioms teikiama „tarpininkavimo šeimos klausimais“ paslauga, įsipareigojimo, atsižvelgdamos į šalių pajamas, laikytis **kintamo nacionalinio kainoraščio**. Nelygu kaip nusprendžia teisėjas, šalių mokamas užmokestis už posėdį vienam asmeniui gali siekti nuo 5 EUR iki 131,21 EUR.

Nacionalinė šeimos pašalpų kasa (*Caisse nationale des allocations familiales, CNAF*) įdiegė susitarimo šeimos klausimais procedūrą, suteikiančią įstaigoms galimybę naudotis tarpininkavimo šeimos klausimais paslauga laikantis tam tikrų taisyklių.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Civilinio proceso kodekso 1565 straipsnis numato, kad kai ginčas nėra nagrinėjamas teisme, šalys gali jį sudarytą sutartį pateikti tam teismui, kuriam ginčas yra teisingas, siekiant tokią sutartį padaryti priverstinai vykdomą.

Civilinio proceso kodekso 131-12 straipsnis numato, kad kai ginčas jau yra nagrinėjamas teisme, šalių prašymu ginčą nagrinėjantis teismas gali patvirtinti šalių pateiktą sutartį.

Civilinio vykdymo proceso kodekso (*code des procédures civiles d'exécution*) L111-3 1° straipsnis numato, kad sutartys, sudarytos teisinio tarpininkavimo pagrindu, arba sutartys, sudarytos neteisinio tarpininkavimo būdu, kurioms priverstinio vykdymo galią suteikia bendrosios kompetencijos arba administracinis teismas, yra vykdomieji dokumentai.

Paskutinis naujinimas: 13/02/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybės narėse - Kroatija

Kroatijos Respublikos vyriausybė per Teisingumo ministeriją teikia tvirtą paramą (teisinę, finansinę, techninę) tobulindama ir skatindama taikinamąjį tarpininkavimą, nes jis tapo viena iš svarbių teismų sistemos reformos strategijos dalių.

Teisminis ir neteisminis taikinamasis tarpininkavimas

Taikinamuoju tarpininkavimu galima naudotis visuose pirmosios ir antrosios instancijos bendrosios kompetencijos ir specializuotuose teismuose (municipaliniuose, apygardos, komerciniuose teismuose ir Aukštajame komerciniame teisme) ir bet kurio jų nagrinėjamų bylų etapu, įskaitant apeliacinio skundo bylos nagrinėjimo etapą. Taikinamąjį tarpininkavimą taiko tik atitinkamo teismo teisėjas, kuris yra apmokytas tarpininkauti ir yra įrašytas į teisėjų tarpininkų sąrašą, kurį, vadovaudamasis metine tarpininkų skyrimo tvarka, tvirtina teismo pirmininkas. Teisėjas tarpininkas niekada nevadovauja taikinamąjį tarpininkavimo procedūrai, kurioje ginčą sprendžia kaip teisėjas.

Neteisinį taikinamąjį tarpininkavimą daug metų labai sėkmingai taiko Kroatijos ekonomikos rūmų, Kroatijos prekybos ir amatų rūmų ir Kroatijos darbdavių asociacijos taikinamojo tarpininkavimo centrai, taip pat Kroatijos tarpininkų asociacija, Kroatijos advokatų asociacija, Kroatijos draudimo biuras ir Kroatijos Respublikos vyriausybės Socialinės partnerystės tarnyba. Tačiau atrinkti tarpininkai nebūtinai turi taikyti taikinamąjį tarpininkavimą šiuose centruose.

Pagal Taikinamojo tarpininkavimo įstatymą (*Narodne novine* (Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys) Nr. 18/11 ir Tarpininkų registravimo ir taikinamojo tarpininkavimo institucijų ir tarpininkų akreditavimo standartų taisyklės (NN, Nr. 59/11) tarpininkų registrą tvarko Teisingumo ministerija.

Alternatyvaus ginčų sprendimo komisija

Teisingumo ministerija įsteigė ir paskyrė Alternatyvaus ginčų sprendimo komisiją, kurią sudaro teismų, prokuratūros, Kroatijos Respublikos vyriausybės Socialinės partnerystės tarnybos, Kroatijos ekonomikos rūmų, Kroatijos darbdavių asociacijos, Kroatijos prekybos ir amatų rūmų ir Teisingumo ministerijos atstovai.

Komisija įgaliota stebėti alternatyvaus ginčų sprendimo pažangą, galiojančių programų įgyvendinimą ir siūlyti priemones, kurios padėtų skatinti naudotis alternatyviu ginčų sprendimu. Komisija taip pat yra įgaliota pagal savo kompetenciją priimti nuomones ir teikti atsakymus į užklausas.

2009 m. lapkričio 26 d. surengtame Alternatyvaus ginčų sprendimo komisijos posėdyje buvo priimtas Tarpininkų elgesio kodeksas.

Teisės aktų sistema

Taikinamasis tarpininkavimas, kaip ginčų sprendimo priemonė, pirmą kartą reglamentuotas specialiu aktu – Taikinamojo tarpininkavimo įstatymu (NN, Nr. 163 /03, įsigaliojo 2003 m. spalio 24 d.), kuriame buvo įtvirtinti kai kurie pagrindiniai Europos Tarybos rekomendacijoje dėl tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose ir Europos Sąjungos Žaliojoje knygoje dėl alternatyvaus ginčų sprendimo civilinėse ir komercinėse bylose nustatyti principai. Įstatymas iš dalies buvo pakeistas 2009 m., o 2011 m. pradžioje priimtas naujas Taikinamojo tarpininkavimo įstatymas (NN, Nr. 18/11), kuris visa apimtimi įsigaliojo Kroatijos Respublikai įstojus į Europos Sąjungą.

Be svarbiausio Taikinamojo tarpininkavimo įstatymo, galioja ir kiti šį klausimą iš dalies reglamentuojantys įstatymai, taip pat įgyvendinimo taisyklės, kuriomis užtikrinamas įstatymų vykdymas.

Taikinamojo tarpininkavimo procesas

Taikinamojo tarpininkavimo procesas pradamas vienai ginčo šaliai pateikiant pasiūlymą, su kuriuo sutinka kita šalis, abiem šalims pateikiant bendrą pasiūlymą dėl taikaus ginčo sprendimo arba pasiūlymą pateikiant trečiajai šaliai (pvz., bylą nagrinėjančiam teisėjui).

Tarpininkas yra vienas arba keli asmenys, kurie, remdamiesi šalių susitarimu, taiko taikinamąjį tarpininkavimą. Būtina, kad tarpininkai būtų apmokyti (tarpininko kompetencija ir įgūdžiai yra vieni esminių sėkmingo taikinamojo tarpininkavimo aspektų) ir nuolat dalyvautų profesinio mokymo kursuose. Teismų akademija atlieka svarbiausią vaidmenį rengiant tarpininkų mokymo kursus ir juos apmokant.

Taikinamasis tarpininkavimas vyksta pagal šalių susitarimą. Tarpininkavimo metu tarpininkas užtikrina sąžiningą ir vienodą elgesį su šalimis. Tarpininkas per taikinamojo tarpininkavimo procedūrą gali su kiekviena šalimi susitikti atskirai ir, išskyrus atvejus, kai šalys susitarė kitaip, tarpininkas gali kitai šaliai atskleisti iš kitos šalies gautą informaciją ir duomenis tik jeigu atitinkama šalis davė tokį leidimą. Tarpininkas gali dalyvauti rengiant taikaus susitarimo projektą ir teikti rekomendacijas dėl jo turinio.

Tarpininkaujant pasiektas taikus susitarimas jį pasirašiusiems šalims turi privalomą galią. Jeigu šalys pagal taikų susitarimą prisiėmė tam tikras pareigas, jos privalo jas laiku įvykdyti. Tarpininkaujant pasiektas taikus susitarimas yra vykdytinas dokumentas, jeigu jame nustatyta vykdytina pareiga, dėl kurios šalys gali pasiekti kompromisą, ir jeigu jame yra pareiškimas dėl tiesioginio leidimo vykdyti (vykdymo sąlyga).

Išskyrus atvejus, kai šalys susitarė kitaip, kiekviena jų apmoka savo išlaidas, kita vertus, šalys taikinamojo tarpininkavimo išlaidas gali atlyginti lygiomis dalimis arba pagal specialų įstatymą ar tarpininkavimo institucijų taisykles.

Pasak daugumos taikinamojo tarpininkavimo ekspertų, bet koks ginčas, susijęs su teisėmis, kuriomis šalys gali laisvai disponuoti, gali būti sprendžiamas taikant taikinamąjį tarpininkavimą, o konfliktuojančios šalys visada turėtų būti skatinamos taikiai spręsti ginčą. Tarpininkavimas ypač tinkamas verslo (t. y. komerciniams) ginčams, taip pat tarpvalstybiniams ginčams (vienos iš ginčo šalių nuolatinė arba įprastinė gyvenamoji vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje) civilinėse ir komercinėse bylose spręsti. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tarpvalstybiniams ginčams nepriskiriamos muitinės, mokesčių arba administracinės bylos arba ginčai, susiję su valstybės atsakomybe už veiksmus arba neveikimą vykdančios valstybės įgaliojimus.

Kitos nuorodos

[Rasti tarpininką](#)

[Daugiau informacijos](#)

Paskutinis naujinimas: 20/07/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Italija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčą galima išspręsti taikinamojo tarpininkavimo būdu? Tai alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – ginčo šalims susitarti padeda tarpininkas. Ir Italijos vyriausybė, ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo veiksmingumą.

1. Į ką kreiptis?

Įstatyminių dekretu Nr. 28/2010 Italijoje sukurta taikinamojo tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose sistema, padedanti išspręsti ginčus dėl bet kokių reikalavimų, kurių šalis gali atsisakyti arba juos perleisti kitiems subjektams.

Tarpininkavimo paslaugas teikia tarpininkavimo įstaigos (viešos ar privačios), užregistruotos teisingumo ministerijos tvarkomame Tarpininkavimo įstaigų registre (*registro degli organismi di mediazione*).

Įgaliotų tarpininkavimo įstaigų sąrašas skelbiamas teisingumo ministerijos svetainėje (<http://www.giustizia.it>).

Pasinaudoję šiuo registru galite susisiekti su pasirinkta tarpininkavimo įstaiga ir paprašyti, kad jai priklausantis tarpininkas suteiktų reikiamas paslaugas.

Daugiau informacijos galima gauti tiesiogiai atitinkamoje įstaigoje.

2. Kokiose teisės srityse ginčo sprendimas tarpininkavimo būdu galimas ir dažniausiai taikomas?

Tarpininkavimo įstaigos gali padėti pasiekti neteisminį susitarimą dėl bet kokios ginčo, susijusio su šalies teise atsisakyti ar perleisti reikalavimo teisę (*diritti disponibili*). Tarpininkavimo procedūra yra savanoriška, tačiau ją gali rekomenduoti teisėjas arba ji gali būti taikytina pagal ginčo šalių sutartį.

3. Ar yra konkrečių taisyklių?

Šiuo metu tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose taisyklės nustatytos jau minėtu Įstatyminių dekretu Nr. 28/2010 ir Ministro dekretu Nr. 180/2010.

4. Mokymas

Asmuo, norintis tapti tarpininku, turi atitikti Ministro dekretu Nr. 18/2010 4 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytus reikalavimus: jie privalo turėti mokslinį laipsnį ar diplomą, atitinkantį bent jau universitetinį laipsnį, suteikiamą baigus trejų metų studijas, arba priklausyti profesinei asociacijai ar organizacijai ir būti baigus bent dvejų metų žinių atnaujinimo kursą, rengiamą Teisingumo ministerijos akredituotų mokymo įstaigų, ir per šį dvejų metų kvalifikacijos keitimo laikotarpį būti sudalyvavę bent dvidešimtyje tarpininkavimo bylų kaip tarpininko asistentai.

Mokymo įstaigos, išduodančios pažymą, kad tarpininkai užbaigė reikalingus mokymus – tai Teisingumo ministerijos akredituotos viešos ar privačios įstaigos, atitinkančios nustatytus reikalavimus.

5. Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Kriterijai, pagal kuriuos apskaičiuojamas tarpininkavimo mokestis (*indennità di mediazione*), kurį sudaro proceso inicijavimo mokestis ir mokestis už patį tarpininkavimą, nustatytas Ministro dekreto Nr. 180/2010 16 straipsnyje.

Konkrečios sumos nurodytos prie šio dekreto pridėdamoje A lentelėje. Mokestis priklauso nuo ginčo dalyko vertės.

6. Ar tarpininkavimo būdu pasiektas susitarimas yra vykdytinas?

Įstatyminio dekreto Nr. 28/2010 12 straipsnyje nustatyta, kad susitarimo nuorašą – jei šis sprendimas nepažeidžia viešosios tvarkos ar privalomųjų teisės nuostatų – vienos iš šalių prašymu turi patvirtinti bendrosios kompetencijos teismo, į kurio jurisdikciją patenka atitinkama tarpininkavimo įstaiga, pirmininkas. Tarpvalstybinių ginčų, kaip apibrėžta Europos parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/52/EB 2 straipsnyje, atveju susitarimo nuorašą turi patvirtinti ta bendrosios kompetencijos teismo pirmininkas, į kurio jurisdikciją patenka sprendimo vykdymo vieta.

Patvirtintas nuorašas yra vykdytinas dokumentas – juo remiantis gali būti vykdomas turto areštas, (*espropriazione forzata*), atliekama speciali vykdymo procedūra (*esecuzione in forma specifica*), arba registruojama teisminė hipoteka (*ipoteca giudiziale*).

7. Ar tarpininkų duomenų bazė galima naudotis nemokamai?

Kol kas viešo tarpininkų registro nėra, tačiau teisingumo ministerija nuolat skelbia tarpininkavimo įstaigų, kurioms priklauso atskiri tarpininkai, sąrašą. Kokie tarpininkai priklauso tarpininkavimo įstaigoms, galima sužinoti paprašius konkrečios informacijos ministerijoje, kuri prižiūri tarpininkavimo įstaigų veiklą. Atitinkamo padalinio kontaktinius duomenis galima rasti šios ministerijos svetainėje.

Paskutinis naujinimas: 06/03/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (el) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Kipras

Į ką kreiptis?

Jei reikia informacijos apie tarpininkavimą Kipre, kreipkitės į [Kipre registruotą advokatą](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti galima sprendžiant bet kokį ginčą, jei su tuo sutinka ginčo šalys.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Kitaip nei kitos formos alternatyviame ginčų sprendime (arbitraže), nėra teisės aktų, konkrečiai reglamentuojančių tarpininkavimo procesą, todėl tarpininkaujant nereikia laikytis jokių konkrečių taisyklių.

Vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Atstovų rūmams (Βουλή των Αντιπροσώπων) pateiktas ir šiuo metu svarstomas įstatymo projektas konkrečiu tarpininkavimo šeimos bylose klausimu.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Nėra nustatytos tarpininkavimo kainos; daugiausia jį priklauso nuo bylos sudėtingumo ir tarpininko autoriteto.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Tarpininkavimo rezultatas nėra sprendimas, kurio vykdymą galima užtikrinti taip pat, kaip užtikrinamas teismo sprendimo vykdymas.

Paskutinis naujinimas: 08/02/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (lv) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Latvija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Latvijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Šiuo metu Latvijoje tarpininkavimu sprendžiant civilinius ginčus dar tik pradėdama naudotis. Nėra centrinės valdžios institucijos, atsakingos už tarpininko profesijos reglamentavimą.

Tarpininkavimo taryba

[Tarpininkavimo taryba](#) (*Mediācijas padome*) yra 2011 m. liepos 25 d. įsteigta asociacija, vienijanti keletą Latvijoje įregistruotų tarpininkavimo asociacijų. Ji siekia sukurti bendrus tarpininkų mokymo standartus ir įvesti mokymo programų sertifikavimą, parengti ir priimti sertifikuotų tarpininkų elgesio kodeksą, taip pat atstovauti sertifikuotiems tarpininkams, teikti nuomones nacionalinėms ir vietos valdžios institucijoms, kitoms institucijoms bei pareigūnams ir teikti nuomones teisėkūros ir tarpininkavimo teisės praktikos klausimais.

Tarpininkavimo tarybą įsteigė šios asociacijos:

„Tarpininkavimas ir alternatyvus ginčų sprendimas“ (*Mediācija un ADR*);

„Integruotas tarpininkavimas Latvijoje“ (*Integrētā mediācija Latvijā*);

„Integrācija visuomenės labui (Nukentėjusiųjų paramos centras)“ (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*);

Komercinių tarpininkų asociācija (*Komercediatoru asociācija*).

Asociācija „Tarpininkavimas ir alternatyvus ginčų sprendimas“

[Asociācija „Tarpininkavimas ir alternatyvus ginčų sprendimas“](#) (*Mediācija un ADR*) buvo įsteigta 2005 m. balandžio 7 d. Jos tikslai:

skatinti Latvijoje laipsniškai diegti ir naudoti alternatyvaus ginčų sprendimo būdus (tarpininkavimą, taikinimą, nešališką faktinių aplinkybių vertinimą, ekspertų ataskaitas, arbitražą ir kt.);

dalyvauti formuojant politiką, pvz., valstybės institucijų sudarytose darbo grupėse;

skatinti tobulinti savo narių profesinės kvalifikacijos standartus ir teikti kuo geresnes tarpininkavimo bei alternatyvaus ginčų sprendimo paslaugas;

suburti alternatyvaus ginčų sprendimo profesionalus siekti bendrų tikslų;

bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis ir kitais fiziniais bei juridiniais asmenimis.

Organizacija pataria ginčo šalims ir jų atstovams dėl specialisto pasirinkimo ir rengia paskaitas bei seminarus apie tarpininkavimą ir alternatyvų ginčų sprendimą. Kai kurie organizacijos nariai, užsiimantys tarpininkavimo praktika, specializuojasi civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Nariai derybų ir tarpininkavimo įgūdžių įgijo ir Latvijoje, ir užsienyje, dalyvaudami patyrusių tarpininkų ir ginčų sprendėjų iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Jungtinės Karalystės, Vokietijos ir kitų šalių rengiamuose mokymuose.

Asociacija „Integruotas tarpininkavimas Latvijoje“

📄 **Asociacija „Integruotas tarpininkavimas Latvijoje“** (*Integrētā mediācija Latvijā*, IMLV) buvo įsteigta 2007 m. rugpjūčio 10 d. Ji siekia sukurti visuomenę, kurioje ginčai išsprendžiami sėkmingai, visų šalių interesai atstovaujami lygiai, o ginčų sprendimo procesas yra humaniškas, teisingas ir grindžiamas bendradarbiavimu. IMLV įsteigta glaudžiai bendradarbiaujant su Vokietijos asociacija „Integrierte Mediation“. Bendradarbiavimas planuojamas švietimo, papildomo mokymo, priežiūros, tarpininkavimo paslaugų diegimo ir gerosios patirties taikymo srityse.

IMLV siekia skatinti tarpininkavimo plėtrą regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, integruojant jį į ginčų sprendimo procesą institucijose ir organizacijose, taip pat į profesionalų darbą ir visą visuomenę apskritai.

Siekdama šio tikslo, IMLV nusistatė tokius uždavinius:

populiarinti ir plėtoti integruoto tarpininkavimo – šiuolaikiško ir kokybiško ginčų sprendimo būdo – idėją;

skatinti specialistų, organizacijų ir institucijų bendradarbiavimą;

apibrėžti integruoto tarpininkavimo koncepcijas ir privalumus ir juos ginti;

informuoti ir šviesti visuomenę apie integruoto tarpininkavimo koncepcijas ir galimybes;

plačiau informuoti apie sėkmingus integruoto tarpininkavimo pavyzdžius;

organizuoti mokymą tarpininkavimo ir jo galimo integravimo į įvairių sričių veiklą srityje;

atlikti tyrimus ir apklausas.

IMLV jungia įvairius specialistus, įskaitant praktikuojančius tarpininkus, kurie siekia pritaikyti tarpininkavimo įgūdžius savo veikloje ir labiau informuoti visuomenę apie tarpininkavimą kaip sėkmingą ginčų sprendimo alternatyvą.

Asociacija „Integracija visuomenės labui“ (Nukentėjusiųjų paramos centras)

Asociacijos „Integracija visuomenės labui“ 📄 **Nukentėjusiųjų paramos centras** pradėjo veiklą 2003 m. Pagrindinis jos tikslas – remti nukentėjusiuosius nuo nusikaltimų. Nuo 2004 m. centre dirba ir 20 tarpininkų, gerai išmanančių tarpininkavimo procedūras ir gebančių jomis pasinaudoti sprendžiant civilinius ir administracinius teisinius ginčus.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas galimas įvairiose srityse. Plačiausiai jis gali būti naudojamas šeimos teisės ir komercinės teisės srityje kylančiuose civiliniuose ginčiuose.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas yra visiškai neprivalomas.

Tarpininkavimas nėra būtina išankstinė sąlyga konkrečiai bylai iškelti ar tęsti teisme.

Latvijoje tarpininkavimas nereglamentuojamas išorės įstatymais ar taisyklėmis.

Informacija ir mokymas

Tarpininkavimui skirta interneto svetainė: 📄 <http://www.mediacija.lv>.

Abi asociacijos – „Tarpininkavimas ir alternatyvus ginčų sprendimas“ ir „Integracija visuomenės labui“ – turi mokytojų, siūlančių būsimiems tarpininkams skirtą pagrindinį tarpininkavimo kursą ir pagrindinių konfliktų sprendimo įgūdžių profesionaliam ir asmeniniam naudojimui kursą.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Civiliniai ginčai tarpininkavimo būdu sprendžiami už mokestį. Tarpininkavimo kaina priklauso nuo keleto veiksnių: tarpininko kvalifikacijos ir patirties, ginčo sudėtingumo, būtinų tarpininkavimo sesijų skaičiaus ir kitų veiksnių.

Tačiau su vaikų interesais ir teisėmis susijusiais atvejais Rygos šeimos teismo Užsienio ir taikinimo reikalų taryba (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) Rygos gyventojams paslaugas teikia nemokamai. Ginčai daugiausia susiję su išlaikymu, vaiko gyvenamosios vietos nustatymu, bendravimo teisėmis, globa ir auklėjimu.

Ar galima priverstinai vykdyti tarpininkaujant pasiektą susitarimą?

Pagal 📄 **Direktyvą 2008/52/EB** ginčo šalys gali reikalauti užtikrinti tarpininkaujant sudaryto rašytinio susitarimo vykdymą. Valstybės narės praneša Komisijai apie teismus ir kitas tokius prašymus nagrinėti kompetentingas institucijas.

Kol kas Latvija nepateikė šios informacijos.

Nuorodos

[Mediacija.lv](http://www.mediacija.lv)

Paskutinis naujinimas: 08/12/2014

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Lietuva

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Lietuvos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Lietuvoje nėra už tarpininkavimą atsakingos centralizuotos ar valdžios institucijos ir tokios institucijos steigti nenumatoma.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Taikinamasis tarpininkavimas gali būti naudojamas civiliniuose ginčiuose (t. y. ginčiuose, nagrinėjamuose civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme).

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimą reglamentuoja **Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas**. Pagal šį įstatymą tarpininkavimas yra visiškai neprivalomas. Taikinimo tarpininkams netaikomos specialios taisyklės, pvz., elgesio kodeksai.

Informacija ir mokymas

Kol kas nacionalinės mokymo programos nėra. Tačiau mokymus rengia **Teisingumo ministerijos** mokymo centras ir privatūs subjektai. Privačių subjektų veikla nereglamentuojama.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Pagal Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymą taikinamasis tarpininkavimas gali būti teikiamas už atlygį arba be atlygio. Kai taikinamasis tarpininkavimas teikiamas už atlygį, ši procedūra pradedama tik po to, kai taikinimo tarpininkas raštu susitaria su abiem ginčo šalimis dėl atlyginimo dydžio ir mokėjimo tvarkos.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Pagal [Direktyvą 2008/52/EB](#) ginčo šalims leidžiama prašyti pripažinti tarpininkaujant sudarytą rašytinį susitarimą privalomai vykdomu. Valstybės narės praneša apie tai teismams ir kitoms kompetentingoms gauti tokius prašymus institucijoms.

Pagal Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymą kompetentingą teisimą pasirenka ginčo šalys. Tai gali būti vienos iš ginčo šalių gyvenamosios vietos arba buveinės apylinkės teismas.

Paskutinis naujinimas: 18/02/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Liuksemburgas

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Liuksemburge nėra centrinės institucijos, atsakingos už tarpininkų veiklos reguliavimą.

Neskaitant tarpininkavimo konkrečiuose sektoriuose (bankų, draudimo ir pan.), be [Ombudsmeno](#), atsakingo už tarpininkavimą administracinėse bylose, ir be [Vaikų teisių gynimo komiteto](#) (liuksemb. *l'Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*), tarpininkavimo veiklą vykdo šios teisinės asociacijos:

[Liuksemburgo tarpininkavimo ir įgaliotų tarpininkų asociacija](#) (ALMA asbl);

[Liuksemburgo advokatūros tarpininkavimo centras](#) (CMBL asbl);

[Tarpininkavimo centras](#) (asbl);

[Socialinių reikalų ir šeimos tarpininkavimo centras](#) (už jį atsakingas fondas *Pro Familia*);

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Paprastai tarpininkavimas galimas:

administracinėse bylose,

baudžiamosiose bylose,

šeimos bylose,

komercinėse bylose,

kaimynystės ginčuose.

Pagrindinės **tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose** ypatybės – bendras sutarimas, proceso konfidencialumas ir nepriklausomumas, tarpininko nešališkumas ir kompetencija. Tarpininkavimas gali būti taikomas visam ginčui arba jo daliai. Jis apima ir sutartinį tarpininkavimą, ir teisminį tarpininkavimą, be to, ypatingas dėmesys skiriamas tarpininkavimui šeimos bylose.

Sutartinio tarpininkavimo (pranc. *médiation conventionnelle*) atveju tol, kol byla dar nepradėta svarstyti, kiekviena šalis, nepriklausomai nuo bet kokių teisminių ar arbitražo procedūrų, bet kuriuo teismo proceso etapu kitai šaliai (ar kitoms šalims) gali pasiūlyti pasinaudoti tarpininkavimo procedūra.

Teismo tarpininkavimo (pranc. *médiation en justice* arba *médiation judiciaire*) atveju civilinis, komercinis ar šeimos ieškinyje jau yra pateiktas teismui; kol byla dar nepradėta svarstyti, teisėjas bet kuriuo momentu gali nurodyti bylai taikyti tarpininkavimo procedūrą, nebent byla būtų patekusi į kasacinį teismą arba būtų svarstomos laikinosios priemonės. Teisėjas šalims tarpininkavimą gali pasiūlyti savo paties iniciatyva arba bendru šalių prašymu, tačiau kiekvienu atveju reikalingas šalių sutikimas. Tam tikrais nustatytais atvejais, jei byla yra susijusi su problema, kuriai taikoma šeimos teisė, teismas šalims gali pasiūlyti taikyti tarpininkavimo priemones. Tokiu atveju surengiamas informacinis posėdis, per kurį paaiškinami tarpininkavimo principai, procedūra ir padariniai.

Baudžiamosiose bylose tam tikromis aplinkybėmis, valstybės prokuroras, prieš priimdamas sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo, gali nuspręsti pasitelkti tarpininkavimą, jei tokia priemonė

padės atlyginti nukentėjusiajam padarytą žalą; arba

padės išspręsti dėl pažeidimo kilusius sunkumus; arba

prisidės prie pažeidėjo reabilitacijos.

Net jei buvo pasitelktas tarpininkavimas, tai nereiškia, kad negali būti priimtas tolesnis sprendimas pradėti teismo procesą, ypač jei nebuvo laikomasi tarpininkavimo sąlygų

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Į tarpininką galima kreiptis visiškai savanoriškai.

Tarpininkavimui administracinėse ir baudžiamosiose bylose, taip pat vadinamajam sektoriniam tarpininkavimui taikomi specialūs teisės aktai.

Informacija ir mokymas

Tarpininkas baudžiamosiose bylose

1999 m. gegužės 6 d. įstatymu ir 1999 m. gegužės 31 d. Didžiojo hercogo potvarkiu buvo nustatyta tarpininkavimo baudžiamosiose bylose tvarka. Valstybės prokuroras prieš priimdamas sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo, gali nuspręsti pasitelkti tarpininkavimą, jei tokia priemonė gali padėti atlyginti nukentėjusiajam padarytą žalą, išspręsti dėl pažeidimo kilusius sunkumus ar prisidėti prie pažeidėjo reabilitacijos. Kai valstybės prokuroras nusprendžia pasitelkti tarpininkavimą baudžiamosioje byloje, tarpininku jis gali paskirti bet kokį tam įgaliotą asmenį.

Patvirtinimas

Asmuo, norintis būti įgaliotas tarpininkas baudžiamosiose bylose, pateikia prašymą teisingumo ministrui, kuris priima sprendimą dėl šio prašymo, prieš tai pasikonsultavęs su valstybės generaliniu prokuroru.

Tarpininkas civilinėse ir komercinėse bylose

2012 m. vasario 24 d. įstatymu sukurta tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose nacionalinė teisinė sistema, naują civilinio proceso kodeksą papildžius nauja dalimi. Šiuo įstatymu Liuksemburgas į savo nacionalinę teisę perkėlė 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų. Direktyvoje išdėstyti principai dėl tarpvalstybinių ginčų buvo pritaikyti ir nacionaliniams ginčams. Šį įstatymą papildė 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo hercogo potvarkis, kuriuo nustatyta įgaliotų teisminių tarpininkų ir tarpininkų šeimos bylose patvirtinimo procedūra, apibrėžti specialaus tarpininkavimo mokymo reikalavimai bei nustatyta nemokamo informavimo posėdžio organizavimo tvarka.

Tarpininkas yra trečiasis asmuo, kurio paskirtis yra išklausti šalis kartu, o prireikus – atskirai, kad šalys sugebėtų išspręsti tarp jų kilusį nesutarimą. Tarpininkavimu sprendimas šalims nėra primetamas, tačiau juo šalims siūloma susitarti dėl derybų keliu pasiektu ir draugiško sprendimo. Teisminį tarpininkavimą ir tarpininkavimą šeimos bylose gali vykdyti ir įgaliotas, ir neįgaliotas tarpininkas. Įgaliotas tarpininkas – tai teisingumo ministro šiam vaidmeniui įgaliotas fizinis asmuo.

Sutartinio tarpininkavimo ir tarpvalstybinio ginčo atvejais šalys gali pasirinkti neįgaliotą tarpininką.

Patvirtinimas

Už tarpininkų patvirtinimą yra atsakingas teisingumo ministras. Sutartinio tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose atveju tarpininkams patvirtinimo nereikia.

Kiekvienas fizinis asmuo gali prašyti patvirtinimo, jei jis atitinka 2012 m. vasario 2 d. įstatyme dėl tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse srityse įtraukimo į naująjį civilinio proceso kodeksą nustatytas sąlygas, taip pat sąlygas, nustatytas 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo hercogo potvarkiu, kuriuo nustatoma teisminių tarpininkų ir tarpininkų šeimos bylose patvirtinimo procedūra, speciali mokymo programa ir nemokamo informavimo posėdžio organizavimo tvarka. Remiantis pirmiau nurodyta direktyva 2008/52/EB ir 2012 m. vasario 24 d. įstatymo dėl tarpininkavimo 1251-3 straipsnio 1 dalies 3 įtrauka, tarpininkavimo paslaugų teikėjui, kuris kitoje Europos Sąjungos šalyje atitinka patvirtinimo reikalavimus, kurie yra tokie patys arba iš esmės palyginami, patvirtinimas Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje nereikalingas.

Patvirtinimas suteikiamas neribotam laikui.

Naujojo civilinio proceso kodekso 1251-3 straipsnio 2 dalyje ir pirmiau nurodytame 2012 m. birželio 25 d. Didžiojo hercogo potvarkyje yra nustatyti kriterijai, kuriuos visus turi atitikti asmenys, norintys gauti įgaliojimą:

asmuo turi įrodyti gerą reputaciją, kompetenciją, išsilavinimą, nepriklausomumą ir nešališkumą;

asmuo turi pateikti Liuksemburgo teistumo (neteistumo) pažymą arba panašų dokumentą, išduotą šalių, kuriose pareiškėjas gyveno pastaruosius penkerius metus, kompetentingų institucijų;

asmuo turi naudotis pilietinėmis ir politinėmis teisėmis;

asmuo turi būti įgijęs specialų tarpininko išsilavinimą, patvirtintą

arba Liuksemburgo universiteto išduotu tarpininkavimo magistro diplomu, arba diplomu universiteto, aukštojo mokslo institucijos ar kitos tokio paties lygio mokymo institucijos, kuriai taikomos kurios nors Europos Sąjungos valstybės narės teisiniai, reguliavimo ar administraciniai reikalavimai;

arba trejų metų trukmės profesine patirtimi ir papildomais specialiais tarpininkavimo mokymais, kaip nustatyta pagal pirmiau minėto 2012 m. birželio 25 d.

Didžiojo hercogo potvarkio 2 straipsnį;

arba tarpininko mokymais, pripažintais vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių.

Liuksemburgo universitete dėstoma speciali [tarpininkavimo mokymo programa \(magistro laipsnis\)](#).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Dažnai tarpininkavimas yra nemokama procedūra. Jei už tarpininkavimą reikia mokėti, tai aiškiai nurodoma.

Sutartinio tarpininkavimo atveju tarpininkų honorarai nustatomi laisvai. Išlaidas ir honorarus šiuo atveju padengia šalys lygiomis dalimis, nebent jos nuspręstų kitaip.

Teisminio tarpininkavimo ir tarpininkavimo šeimos bylose honorarų dydis nustatytas Didžiojo hercogo potvarkiu.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Svarbu atkreipti dėmesį, kad susitarimai, pasiekti **tarpininkaujant civilinėse ir komercinėse bylose**, turi tą pačią įrodomąją galią kaip teismo sprendimai.

Nesvarbu, ar tarpininkavimo susitarimai sudaryti kitoje Europos Sąjungos šalyje, ar nacionaliniu lygmeniu, Europos Sąjungoje jie vykdytina vadovaujantis pirmiau nurodyta Direktyva 2008/52/EB. Kompetenciją turinčiam teisėjui patvirtinus visuminį ar dalinį susitarimą, šis susitarimas tampa vykdytinas.

2012 m. vasario 24 d. įstatymu direktyva perkeliama į nacionalinę teisę. Juo tarpininkavimas prilyginamas egzistuojančioms teisminėms procedūroms

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

[Liuksemburgo tarpininkavimo ir įgaliotų tarpininkų asociacija \(ALMA asbl\)](#);

[Liuksemburgo advokatūros tarpininkavimo centras \(CMBL\)](#)

[Tarpininkavimo centras](#)

[Socialinių reikalų ir šeimos tarpininkavimo centras](#)

Paskutinis naujinimas: 20/12/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Vengrija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė (*alternatív vitarendezés*) – tarpininkas (*közvetítő*) padeda ginčo šalims susitarti. Ir Vengrijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Pagal 2002 m. įstatymą Nr. LV. dėl tarpininkavimo (*a közvetítői tevékenységéről szóló 2002. évi LV. törvény*) **Teisingumo ir teisėtvarkos ministerija** (*Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium*) atsako už tarpininkų ir juos įdarbinančių juridinių asmenų registravimą.

[Viešojo administravimo ir teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje pateiktas tarpininkų ir tarpininkus įdarbinančių juridinių asmenų sąrašas.

Interneto svetainėje naudotojams pateikiama bendra informacija, o paiešką tarpininkų sąrašė galima atlikti pagal pavardę, specializaciją, vartojamas kalbas ir apygardą, kurioje yra jų biuras. Juridinių asmenų paiešką galima atlikti pagal pavadinimą, apygardą ir sutrumpintą pavadinimą.

Toje pačioje [internetu svetainėje](#) taip pat pateikiamos tarpininkams ir tarpininkus įdarbinantiems juridiniams asmenims skirtos registracijos formos.

Kai kurios iš tarpininkavimo srityje dirbančių nevyriausybinio organizacijų:

Nacionalinė tarpininkavimo asociacija ([Országos Mediációs Egyesület](#)) ir

Budapešto prekybos rūmų tarpininkavimo ir teisinio koordinavimo departamentas (*Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya*).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

2002 m. LV įstatymas dėl tarpininkavimo yra taikomas civiliniams ginčams, tačiau netaikomas tarpininkavimui bylose dėl šmeižto, administracinėse bylose, bylose dėl globos, tėvų atsakomybės panaikinimo, vykdymo procedūrose, tėvystės ar kilmės nustatymo procedūrose ir bylose pagal konstitucinį skundą.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Neprivaloma kreiptis į tarpininką, tačiau tai turi privalumų taikant **Mokesčių įstatymą** (*az illetékekről szóló törvény*) ir **Civilinio proceso kodeksą** (*polgári perrendtartás*).

Jeigu šalys pasinaudoja tarpininko paslaugomis po pirmojo teismo posėdžio ir pasiektą susitarimą patvirtina pirmininkaujantis teisėjas, sumokėti reikia tik pusę mokėtinų mokesčių. Iš šios jau sumažintos sumos netgi galima atskaičiuoti tarpininko užmokesį, įskaitant PVM (HÉA) (tačiau ne daugiau kaip 50 000 forintų). Vienintelis apribojimas – galutinė mokėtina suma negali būti mažesnė kaip 30 proc. pradinės sumos. Jeigu pagal įstatymą tam tikrose bylose tarpininkavimo paslaugomis naudotis negalima, lengvata netaikoma.

Jeigu šalys pasinaudoja tarpininko paslaugomis iki civilinės bylos nagrinėjimo, sumokama tik teismo mokesčio suma, atėmus tarpininko mokesį ir PVM, tačiau ne daugiau kaip 50 000 HUF, su sąlyga, kad mokamas teismo mokeskis yra ne mažesnis kaip 50 proc. pradinės sumos. Jeigu pagal įstatymą tam tikrose bylose tarpininkavimo paslaugomis naudotis negalima arba jeigu šalys, nepaisant tarpininkaujant pasiektą susitarimo, pasirenka kreiptis į teismą, lengvata netaikoma.

Nacionalinio tarpininkų elgesio kodekso nėra, tačiau dauguma tarpininkavimo asociacijų vadovaujasi Europos mediatorių elgesio kodeksu (*közvetítői európai magatartási kódexe*).

Egzistuoja Taikinimo ir tarpininkavimo darbo ginčiuose tarnybos (*Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat*) parengtas **elgesio darbo teisės ginčiuose kodeksas**.

Kai kuriuose teismuose šalims siūlomas nemokamas tarpininkavimas jau pradėtame procese. Išsamios taisyklės ir teismų sąrašas pateikiamas Vengrijos teismų centrinėje interneto svetainėje (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites).

Informacija ir mokymas

Nėra konkrečios interneto svetainės anglų kalba, kurioje būtų pateikiama informacija apie tarpininkavimą arba nacionalinę tarpininkų mokymo instituciją.

[↗ Interneto svetainėje apie tarpininkavimą](#) informacija pateikiama tik vengrų kalba.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas yra mokamas. Dėl **užmokesčio** susitaria tarpininkas ir šalys.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimu pasiektas susitarimas?

Pagal [↗ Direktyvą 2008/52/EB](#) asmenys gali prašyti, kad tarpininkaujant pasiektą rašytinio susitarimo turinys būtų pripažintas vykdytinu. Valstybės narės praneša Komisijai apie teismus ar kitas institucijas, atsakingas už tokių prašymų nagrinėjimą.

Tarpininkaujant šalių pasiektą susitarimo turinys gali būti pripažintas vykdytinu. Jos gali prašyti, kad teismas arba notaras patvirtintų susitarimą kaip teismo tvirtinamą taikos sutartį ar kaip autentišką dokumentą, kuris gali būti po to vykdomas.

Susijusios nuorodos

[Vengrijos tarpininkų registro interneto svetainė](#) (*A magyar közvetítői adatbázisának honlapja*)

Paskutinis naujinimas: 06/04/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Malta

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir **Maltos vyriausybė**, ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Už tarpininkavimą Maltoje atsakinga vyriausybės įstaiga – Maltos tarpininkavimo centras, įsteigtas pagal [↗ 2004 m. tarpininkavimo įstatymo](#) 474 skyrių.

Tarpininkavimo centras – tai forumas, į kurį ginčo šalys gali kreiptis ar būti nukreiptos, kad padedant tarpininkui išspręstų ginčą.

Į **Maltos tarpininkavimo centrą** galima kreiptis per jo sekretorių (*Registrar at Malta Mediation Centre*, Palazzo Laparelli, South Street, Valletta VLT 1100).

Taip pat galima skambinti tel. +35621251110 arba rašyti el. pašto adresu [↗ mediation.mjha@gov.mt](mailto:mediation.mjha@gov.mt).

Centre šalims pateikiamas centro tinkamai akredituotų tarpininkų sąrašas ir paprašoma iš šio sąrašo pasirinkti abiem šalims priimtina tarpininką.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti galima ginčiuose, susijusiuose su civiline, šeimos, socialine, komercine ir pramonės teise.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas – tai savanoriškas procesas. Tačiau bet kurio proceso šalys gali bendrai prašyti teismo sustabdyti bylą, kol jos mėgins išspręsti savo ginčą padedant tarpininkui. Be to, teismas gali savo iniciatyva sustabdyti bylą tarpininkavimo proceso laikui ir nurodyti šalims pamėginti išspręsti ginčą per tarpininką. Tačiau reikėtų pažymėti, kad tarpininkavimas šeimos bylose yra privalomas, visų pirma bylose dėl separacijos, bendravimo su vaikais, vaikų priežiūros ir globos bei vaikų ir (arba) sutuoktinių išlaikymo.

Maltos tarpininkavimo centras turi **elgesio kodeksą**, kurio tarpininkai privalo laikytis tarpininkavimo proceso metu.

Kodekse yra numatytos būtinos priemonės. Pavyzdžiui, numatyta, kad centro **valdyba** turi teisę taikyti drausmines priemones tarpininkui, jei jo elgesys neatitinka elgesio, kurio reikalaujama pagal kodekso principus, o jeigu nustatoma, kad tarpininkas pažeidė bet kurią kodekso nuostatą ar elgėsi netinkamai, jis išbraukiamas iš tarpininkų sąrašų tokiam laikui, kokiam valdyba mano esant tinkama.

Informacija ir mokymas

Maltos tarpininkavimo centras periodiškai organizuoja mokymo kursus tarpininkams. Pirmieji tokie kursai – tarpininkavimo įgūdžių kursai – surengti 2008 m. liepos mėn. Dar vieni kursai, kuriais siekta suteikti tarpininkavimo įgūdžių, daugiausia dėmesio skiriant psichologiniams, socialiniams ir teisiniams separacijos aspektams, surengti 2009 m. balandžio 16–18 d.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Mokesčio tarifas reglamentuojamas 2008 m. teisinio pranešimo Nr. 309 2 ir 4 straipsniuose.

Tarpininkavimo šeimos bylose atveju šalys gali laisvai pasirinkti tarpininką (iš akredituotų tarpininkų sąrašo) ir pačios padengti tarpininkavimo išlaidas, tačiau **teismo kancleris** gali paskirti vieną iš tarpininkų rotacijos pagrindu iš Tarpininkavimo centro pateikto tarpininkų sąrašo. Antruoju atveju išlaidas padengia teismas.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Pagal [↗ Direktyvą 2008/52/EB](#) turi būti įmanoma prašyti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimto rašytinio susitarimo turinys. Valstybės narės pateiks informaciją apie teismus ar kitas tokius prašymus gauti kompetentingas institucijas.

Šiuo metu svarstomi 2004 m. Maltos tarpininkavimo įstatymo pakeitimai, siekiant į jį įtraukti minėtą nuostatą.

Susijusios nuorodos

[↗ Maltos tarpininkavimo centras](#)

[↗ 2004 m. Maltos tarpininkavimo įstatymas](#)

[Direktyva 2008/52/EB](#)

Paskutinis naujinimas: 19/08/2015

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([nl](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūs pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Nyderlandai

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali pabandyti išspręsti tarpininkas? Tai alternatyvi ginčų sprendimo (AGS) priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims pasiekti susitarimą. Ir Nyderlandų vyriausybė, ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo privalumus.

Į ką kreiptis?

Nyderlandų tarpininkavimo institutas (NTI) yra nepriklausomas institutas, kurio tikslas yra didinti informuotumą apie tarpininkavimą Nyderlanduose ir gerinti teikiamų paslaugų standartus. Šiuo tikslu NTI yra sukūręs įvairius modelius ir taisykles.

NTI taip pat tvarko nacionalinį tarpininkų registrą, į kurį įtraukiami tik kvalifikuoti tarpininkai. Tokie tarpininkai yra baigę pagrindinį tarpininkų mokymą, kurį pripažįsta NTI, ir yra išlaikę teorijos egzaminą bei gavę įvertinimą. NTI įregistruoti tarpininkai privalo nuolat tobulinti savo žinias ir įgūdžius, NTI tai tikrina.

Registru galima naudotis: [NTI tarpininkų registras](#).

Interneto svetainėje taip pat pateikiama nepriklausoma informacija apie tarpininkavimą ir tarpininkus Nyderlanduose. Informacijos interneto svetainėje galite ieškoti pagal savo interesus ir poreikius, naudodamiesi pritaikytais kriterijais. Pavyzdžiui, galite ieškoti tarpininko, turinčio patirties konkrečioje srityje.

NTI adresas: Westblaak 150, 3012 KM, Rotterdam. **Pašto adresas:** PO Box 21499, 3001 AL Rotterdam. Tel. 010 201 23 44, faksas 010 201 23 45, el. paštas

info@nmi-mediation.nl

Tarpininkai gali įsiregistruoti NTI ir nuo tada privalo laikytis tarpininkams skirto elgesio kodekso. Registracija nėra privaloma (kaip ir Elgesio kodekso laikymasis), tačiau jei tarpininkas nori dirbti Nyderlandų subsidijuojamos teisinės pagalbos sistemoje arba pagal teismo nukreipimą, jis privalo įsiregistruoti NTI ir įgyti akreditaciją bei pereiti vertinimą.

Nyderlandai taip pat pateikė su teismu susieto tarpininkavimą iniciatyvą, vadinamą „Mediation naast rechtspraak“. Tai reiškia, kad Jūsų bylą nagrinėjantis apygardos ar apeliacinis teismas Jus įspės apie galimybę rinktis tarpininkavimą. Jis gali tai padaryti raštu, tuomet abi šalys gaus laišką su informaciniu lapeliu ir tarpininkavimo galimybės įsivertinimo bei atsakymo forma. Arba teisėjas posėdžio metu nurodys, kad Jūsų bylą galima nagrinėti tarpininkaujant, ir pasiūlys šią galimybę Jums ir kitai šaliai.

Be to, su tarpininkavimo pareigūnu galite susisiekti patys. Kiekviename apygardos teisme ir apeliaciniame teisme bus toks pareigūnas, galintis atsakyti į Jūsų klausimus, pateikti Jūsų pasiūlymą dėl tarpininkavimo kitai šaliai, padėti šalims surasti tinkamą tarpininką ir surengti pirmąjį susitikimą.

Daugiau informacijos apie tarpininkavimą galite gauti:

[Teisinių paslaugų tarnyboje](#) (*Het Juridisch Loket*) P.O. Box 487, 3500 AL Utrecht. Tel. 0900-8020 (0,10 / min);

[Teisinės pagalbos taryboje](#) (*Raad voor Rechtsbijstand*) Utrecht: Jaarbeursplein 15, 3521 AM Utrecht, P.O. Box 24080, 3502 MB Utrecht. Tel. 088-7871012 (Registracijos skyrius).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas visuomet leidžiamas ir juo dažniausiai naudojamosi civilinėje teisėje ir viešojoje teisėje.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas pasirenkamas visiškai savanoriškai. Yra tarpininkams skirtas elgesio kodeksas.

Informacija ir mokymas

[Nyderlandų tarpininkavimo institutas](#) (NTI) teikia informaciją apie tarpininkavimą ir registruoja tarpininkus.

NTI atlieka nepriklausomą tarpininkavimo ir tarpininkų kokybės vertinimą visoje šalyje ir veda viešąjį [tarpininkų registrą](#).

NTI registruotiems tarpininkams organizuojami mokymai ir suteikiama kvalifikacija dirbti tarpininkais pagal NTI tarpininkavimo taisykles. Jie įsipareigoja laikytis NTI **Kokybės užtikrinimo sistemos** reikalavimų.

Asmuo, norintis patekti į NTI tarpininkų registrą, turi atitikti du pagrindinius reikalavimus:

susituokusioms poroms, registruotiems partneriams ar kartu gyvenantiems asmenims: 35 200 EUR per metus;

atskiriems asmenims: 24 900 EUR per metus.

Be šių finansinių apribojimų, teisinė pagalba neskiriama toms šalims, kurių turtas viršija tam tikrą vertę, nuo kurios jį privaloma deklaruoti mokesčių įstaigai.

Tokiu turtu laikomas antras būstas, kitas nekilnojamasis turtas, santaupos, likvidžios lėšos ir kt. turtas. Tikslį vertę, taikoma susituokusioms poroms, registruotiems partneriams ar kartu gyvenantiems asmenims, nustatoma remiantis mokesčių institucijų duomenimis.

Jei šalių lėšos yra mažesnės nei nustatyta riba, valstybė padengs advokato ar tarpininko išlaidų dalį. Tačiau valstybė nemokės visos sumos. Kiekviena šalis privalo prisidėti finansiškai. Tai sudaro 51 EUR už 0–4 valandas ir 102 EUR už 5 ir daugiau valandų (už tarpininkavimą, o ne kiekvienai šaliai). Advokatui mokėtina suma yra didesnė. Šie skaičiai yra tik orientacinio pobūdžio ir nėra teisiškai privalomi. Tikslius dydžius galima rasti [Teisinės pagalbos tarybos interneto svetainėje](#).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas sprendžiant ginčus civilinėse bylose yra mokamas.

Išlaidos priklauso nuo bylos rūšies. Kai kurios procedūros yra sudėtingos ir ilgai trunkančios, taigi brangesnės. Taip pat būna bylų, kuriose šalims patariama tarpininkavimo procedūroje naudotis konkrečios srities advokatų paslaugomis. Kartais nukreipimas pas tarpininką gali paskatinti šalis išspręsti nesutarimus pačias, o tai rodo, kad tarpininkavimas gali padėti išvengti ginčo plėtojimosi.

Jei ginčo šalys turi pakankamai lėšų, jos privalo pačios padengti tarpininkavimo išlaidas. Kad būtų galima pasinaudoti valstybės finansuojamo advokato ar tarpininko pagalba, taikomos tokios pajamų ribos:

susituokusioms poroms, registruotiems partneriams ar kartu gyvenantiems asmenims: 33 600 EUR per metus;

nesusituokusiems asmenims: 23 800 EUR per metus.

Be šių finansinių apribojimų, teisinė pagalba neskiriama ir toms šalims, kurių turtas viršija tam tikrą vertę, nuo kurios jį privaloma deklaruoti mokesčių įstaigai.

Tokiu turtu laikomas antras būstas, kitas nekilnojamasis turtas, santaupos, grynieji pinigai, turtas ir kt. Tikslią vertę, taikomą susituokusioms poroms, registruotiems partneriams ar kartu gyvenantiems asmenims, nustato nacionalinės mokesčių institucijos. Nesusituokusiems asmenims ši vertė negali būti didesnė nei 19 698 EUR, o už kiekvieną vaiką pridedama 2 631 EUR.

Jei šalių lėšos yra mažesnės nei nustatyta riba, valstybė bendrai padengs advokato ar tarpininko išlaidas. Tačiau valstybė nemoka visos sumos. Kiekviena šalis privalo prisidėti finansiškai. Tai sudaro 45 EUR už 0–4 valandas ir 90 EUR už daugiau nei penkis valandas (už tarpininkavimą, o ne kiekvienai šaliai). Advokatui mokėtina suma yra didesnė.

Valstybės mokamos sumos dydis priklauso nuo tarpininkavimo trukmės, tačiau mokama daugiausia už aštuonias valandas. Tarpininkui mokama 400 EUR kompensacija už pirmąsias keturias valandas ir 400 EUR už kitas keturias valandas. (Taigi, jeigu tarpininkavimas trunka šešias valandas, tarpininkas gauna 800 EUR. Jeigu tarpininkavimas trunka dešimt valandų, tarpininkas gauna 800 EUR).

Be šios finansinės pagalbos, asmenims, turintiems mažas finansines galimybes, taikomas vadinamasis skatinimo mokestis. Šis mokestis taikomas visiems asmenims, kuriuos teismas nukreipia pas tarpininką (jis prilygsta 2,5 tarpininkavimo valandoms) ir nėra susijęs su šalių finansiniu pajėgumu. Tai tam tikra (dalinė) kompensacija už teismui jau sumokėtą mokestį. Tai yra laikina skatinimo priemonė, nes Teisingumo ministerija ateityje persvarstys jos taikymą. Dabartine tarpininkavimo politika siekiama, kad prieš kreipdamiesi į teismą asmenys išbandytų tarpininkavimą.

Šalys jokiais atvejais negauna pinigų. Tarpininkas pats nusprendžia jų prašyti ir juos gauti, o Teisinės pagalbos tarybos pačios valdo „įprastinio“ teisinės pagalbos ir skatinimo mokesčių dydžius.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

☞ [Direktyvoje 2008/52/EB](#) nustatyta, kad ginčo šalys turi galimybę prašyti tarpininkaujant pasiektą rašytinio susitarimo turinį pripažinti vykdytinu. Valstybės narės nurodo tokius prašymus priimti kompetentingus teismus ir kitas institucijas. Informacija apie dabartinę Direktyvos įgyvendinimo padėtį galima gauti iš Teisinės pagalbos tarybos.

Susijusios nuorodos

☞ [Nyderlandų tarpininkavimo institutas](#)

Paskutinis naujinimas: 11/04/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Austrija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo procedūra, kurios metu tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti

Į ką kreiptis?

Federalinė teisingumo ministerija tvarko ☞ [registruotų tarpininkų sąrašą](#). Visi į šį sąrašą įrašyti tarpininkai yra specialiai apmokyti.

Jokia centrinės valdžios institucija nėra atsakinga už tarpininkavimo paslaugų teikimą.

Tarpininkavimo paslaugas teikia profesionalų ir neprofesionalų asociacijos, o kelios nevyriausybinės organizacijos teikia tarpininkams paramą.

Kada pasirinkti tarpininkavimą?

Civilinėse bylose tarpininkų paslaugomis galima naudotis sprendžiant ginčus, kuriuose teismai paprastai priimtų sprendimą. Ginčo šalys tarpininkavimą gali rinktis savo noru, siekdamos tarpusavyje susitarti.

Sprendžiant kai kuriuos kaimynų ginčus, bandymas susitarti neteisminiu būdu yra privalomas prieš teikiant ieškinį teismui. Tai galima padaryti kreipiantis į taikinimo tarybą, siekiant ikiteisminio ginčo išsprendimo apygardos teisme (vadinamoji „*prätorischer Vergleich*“ procedūra), arba į tarpininką.

Ar tarpininkams taikomos konkrečios taisyklės?

Nėra konkrečių tarpininkams taikomų taisyklių ar elgesio kodekso.

Tarpininkai nėra registruojami kaip tam tikros srities, pvz. šeimos, medicinos ar su statyba susijusių ginčų, specialistai, tačiau gali būti atskirai nurodytos sritys, kuriose registruotas tarpininkas dirba.

Į registruotų tarpininkų sąrašą gali būti įrašytas kiekvienas asmuo, kuris yra specialiai apmokytas ir atitinka ☞ [reikalavimus](#). Nėra teisiųjų suvaržymų, taikomų „tarpininko“ profesinio vardo naudojimui.

Informacija ir mokymas

Papildomą informaciją apie mokymą ir įrašymo į Austrijos tarpininkų sąrašą reikalavimus galima rasti ☞ [čia](#). Informacija pateikiama tik vokiečių kalba.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas nėra nemokamas.

Dėl tarpininkavimo užmokesčio susitaria privatus tarpininkas ir ginčo šalys.

Ar galima užtikrinti tarpininkaujant pasiektą susitarimo vykdymą?

Pagal [Direktyvą 2008/52/EB](#) šalims turi būti leidžiama prašyti, kad tarpininkaujant priimtas rašytinis susitarimas būtų vykdytinas. Valstybės narės turi nurodyti, kurie teismai ar kitos institucijos turi nagrinėti tokius prašymus.

Austrijoje tarpininkaujant pasiektas susitarimas yra vykdytinas tik tuomet, jei jis pasiektas teisme (*Vergleich*) arba patvirtintas notaro.

Paskutinis naujinimas: 23/05/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([pl](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Lenkija

Užuo kreipusis į teismą, verta pabandyti kreiptis į tarpininką, kad šis padėtų išspręsti ginčą. Tai alternatyvus ginčų sprendimo (AGS) būdas – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Lenkijos vyriausybė ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką reikėtų kreiptis?

2010 m. teisingumo ministerijoje sukurtas padalinys, atsakingas už tarpininkavimo klausimus. Šiuo metu tai **Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų ir tarpininkavimo skatinimo padalinys (*Wydział ds. Pokrzywdzonych Prześstępstwem i ds. Promocji Mediacji*)** prie Tarptautinio bendradarbiavimo ir žmogaus teisių departamento. Pagrindinę informaciją apie tarpininkavimą galima rasti ☞ [Teisingumo ministerijos interneto svetainėje \(*Ministerstwo Sprawiedliwości*\)](#).

Pastaraisiais metais Teisingumo ministerija skyrė ypač daug dėmesio klausimams, susijusiems su tarpininkavimo ir kitų AGS formų plėtojimu ir populiarinimu Lenkijoje, ir teisingumo sistemos veiksmingumo ir jos prieinamumo piliečiams didinimui.

2010 m. ministerijos iniciatyva sukurtas **tarpininkavimo koordinatorių tinklas**.

Šiuo metu aštuoniuose apeliaciniuose teismuose, visuose apylinkių teismuose ir šešiuose apygardų teismuose yra 120 koordinatorių (teisėjų, probuotojų ir tarpininkų).

Teisingumo ministerija pataria ir savo nuomonę teikia **Alternatyvaus ginčų ir konfliktų sprendimo socialinė taryba** (*Spoleczną Radą ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów*) (AGS taryba, e. paštas – [✉ adr_rada@ms.gov.pl](mailto:adr_rada@ms.gov.pl)), kuri daug dirba propaguodama tarpininkavimo idėją ir užtikrindama, kad būtų palaikomi centrinės valdžios, teisingumo sistemos ir aplinkos tarpininkų ryšiai.

Ji buvo pirmą kartą suburtą 2005 m. rugpjūčio 1 d. ministro įsakymu, o jos uždavinys buvo patarti ministrui alternatyvaus ginčų ir konfliktų sprendimo klausimais plačiaja prasme. Pirmos kadencijos Tarybos darbo rezultatai yra šie dokumentai:

✉ **Lenkijos tarpininkų etikos kodeksas** (*Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich*) (2008 m. gegužės mėn.).

✉ **Tarpininkų mokymo standartai** (*Standardy Szkolenia Mediatorów*) (2007 m. spalio mėn.).

✉ **Tarpininkavimo ir tarpininkavimo procedūros vykdymo standartai** (*Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego*) (2006 m. birželio mėn.).

Antros kadencijos AGS taryba paskirta 2009 m. balandžio 3 d. teisingumo ministro įsakymu (iš dalies pakeistu 2011 m. liepos 1 d. teisingumo ministro įsakymu). Svarbiausias šios kadencijos Tarybos parengtas dokumentas yra ✉ **Sisteminių pokyčių nuostatos** (*Założenia do zmian systemowych*) (2012 m. kovo mėn.).

Šiuo metu Tarybą sudaro 23 mokslo srities atstovai, patyrę tarpininkai, nevyriausybinų įstaigų, akademinų įstaigų ir ministerijų atstovai.

Taryba pirmiausia įgaliota rengti rekomendacijas dėl nacionalinės alternatyvaus ginčų sprendimo sistemos veikimo ir taip pat:

pritaikyti AGS sistemą prie ES teisės reikalavimų;

sukurti Lenkijos teisinėje sistemoje vienodą tarpininkavimo modelį;

skatinti naudoti tarpininkavimo procedūros standartus;

skatinti teisėjus, teisminių institucijų darbuotojus, teisėsaugos tarnybas ir visuomenę naudoti AGS mechanizmus kaip konfliktų sprendimo priemonę;

kurti institucinę aplinką, kurioje galėtų vystytis tam tikros AGS formos;

imtis kitų *ad hoc* projektų, kad Lenkijoje būtų plėtojamas tarpininkavimas.

Taip pat yra daug nevyriausybinų organizacijų ir bendrovių, kurios daug dirba propaguodamos tarpininkavimą ir nustatydamos jo vidinius standartus. Šios organizacijos nustato savo mokymo standartus, reikalavimus, taikomus kandidatams, kurie norėtų tapti tarpininkais, tarpininkavimo būdus, etikos standartus ir gerą profesinę praktiką. Šios taisyklės yra vidinės ir skirtos tik tiems tarpininkams, kurie yra tų organizacijų nariai.

Didžiausios asociacijos yra:

✉ **Lenkijos tarpininkavimo centras** (*Polskie Centrum Mediacji*),

✉ **Šeimos tarpininkų asociacija** (*Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych*),

✉ **Lenkijos tarpininkų asociacija** (*Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów*),

✉ **Tarpininkavimo centro „Partners“ Lenkijos filialas** (*Centrum Mediacji Partners Polska*),

✉ **Lenkijos verslo tarpininkų asociacija** (*Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego*),

Žemutinės Silezijos tarpininkavimo centras (*Dolnośląski Ośrodek Mediacji*).

Be to, profesinės organizacijos vykdo institucinę tarpininkavimo skatinimo veiklą. Tai yra šios organizacijos:

✉ **Aukščiausiosios advokatūros tarybos tarpininkavimo centras** (*Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej*),

✉ **Teisės patarėjų asociacijos komercinio tarpininkavimo centras** (*Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych*),

kai kurių apygardų teisės patarėjų asociacijų tarpininkavimo centrai (*Okręgowa Izba Radców Prawnych*),

kai kurių apygardų notarų tarybų tarpininkavimo centrai (*Okręgowa Rada Notarialna*).

Nevyriausybinių organizacijų (kiek tai atitinka jų įstatymu nustatytą uždavinį) ir universitetai gali būti parengę nuolatinių tarpininkų (*stały mediator*)

sąrašus. Informaciją apie sąrašus ir centrus teikia apylinkių teismų pirmininkai. Tarpininkų baudžiamosiose bylose ir bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, sąrašus teikia apylinkių teismų pirmininkai.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tam tikrų sričių ginčus galima išspręsti naudojant tarpininkavimą. Pagal Lenkijos teisę tarpininkauti galima šiose bylose:

civilinėse,

komercinėse,

darbo teisės,

šeimos teisės,

nepilnamečių,

baudžiamosiose,

teismo administracinėse.

Išsami informacija apie tarpininkavimą pateikiama ✉ **Teisingumo ministerijos rengiamose ir platinamose brošiūrose ir lankstinukuose.**

Dabar tarpininkavimas labai plačiai naudojamas baudžiamosiose ir civilinėse bylose. 2011–2012 m. tarpininkavimo mastas labiausiai augo šeimos ir komercinės teisės srityse.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas yra savanoriškas ginčų ir konfliktų sprendimo būdas, kuris vykdomas remiantis:

tarpininkavimo susitarimu (**neteisminis tarpininkavimas**),

teismo sprendimu perduoti klausimą tarpininkavimui (**perdavimas tarpininkavimui teismo sprendimu**).

Tačiau, jei šalys nepasirenka tarpininko, teismas turi teisę paskirti tarpininką konkrečiai bylai iš asmenų, turinčių reikiamą kvalifikaciją, sąrašo.

Baudžiamosiose bylose ir bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, tarpininką skiria teismas.

Tarpininkavimą, be kita ko, reglamentuoja Civilinio ir baudžiamojo proceso kodeksas. Įstatymas dėl proceso bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, ir išlaidų civilinėse bylose įstatymas. Be to, priimti poįstatyminiai aktai, reglamentuojantys išsamią tarpininkavimo procedūrą, susijusią su konkrečių tipų bylomis.

Nepilnamečių klausimu aktas reglamentuoja:

sąlygas, kurias turi įvykdyti institucijos ir asmenys, kuriems leista vykdyti tarpininkavimo procedūrą;

institucijų ir asmenų, kuriems leista vykdyti tarpininkavimo procedūrą, registraciją;

tarpininkų mokymą;

tarpininkų galimybės priėti prie bylos dokumentų mastą ir sąlygas;

tarpininkavimo procedūros pažangos ir rezultatų ataskaitos formą ir aprėptį.

Aktas dėl **baudžiamųjų bylų** nustato:

sąlygas, kurias turi įvykdyti institucijos ir asmenys, kuriems leista vykdyti tarpininkavimo procedūrą;

institucijų ir asmenų, kuriems leista vykdyti tarpininkavimo procedūrą, skyrimą ir įgaliojimų panaikinimą;

institucijų ir asmenų, kuriems leista vykdyti tarpininkavimo procedūrą, galimybės priėti prie bylos dokumentų mastą ir sąlygas,

metodą ir tvarką, kurių reikia laikytis tarpininkavimo procedūroje.

Šeimos bylose tarpininkams nustatyti papildomi reikalavimai, susiję su jų išsilavinimu ir patirtimi (psichologijos, pedagogikos, sociologijos arba teisinis išsilavinimas ir praktiniai įgūdžiai, susiję su tarpininkavimu šeimos bylose).

Įgyvendinimo akte nustatytas tarpininkų užmokesčio dydis ir kompensuotos išlaidos civilinėse bylose (žr. skyrių „Kiek kainuoja tarpininkavimas?“).

Informacija ir mokymas

Pagrindinę informaciją apie tarpininkavimą galima rasti [Teisingumo ministerijos interneto svetainėje](#), įskaitant, be kita ko: ištraukas iš su tarpininkavimu susijusių teisinių dokumentų, tarptautinio tarpininkavimo teisinių dokumentų ir [AGS tarybos parengtų dokumentų ir rekomendacijų](#), taip pat plakatų, skirtų tarpininkavimo idėjai propaguoti, elektronines versijas. [Taip pat skelbiama atnaujinta informacija dėl tarpininkavimo skatinimo veiklos](#) ir nacionalinio ir regioninio lygmens veiklos, susijusios su tarptautine konfliktų sprendimo diena. Svetainėje taip pat pateikta [informacija, teisės aktų vertimai ir kitų šalių gerosios praktikos pavyzdžiai](#).

Tarpininkavimo klausimai aptariami bendrojo teisinio parengimo kursuose ir prokurorų bei teisėjų mokymo kursuose; jie taip pat įtraukti į teisėjų ir prokurorų mokymo programas, dėstomas [Nacionalinėje teisėjų ir prokurorų mokykloje \(Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury\)](#).

Teisingumo ministerijos užsakyta parengti tarpininkavimo koordinatorių mokymai, kuriais siekiama paruošti asmenis tarpininkavimo koordinatorių pareigoms. Mokymo sritys: ryšių palaikymas, kolektyvo valdymas ir darbas su tarpininkais.

Tarpininkai patys pasirenka tarpininkavimo centrų, universitetų ir kitų įstaigų siūlomus mokymo kursus.

Teisingumo ministerija rengia tarpininkavimo statistinius duomenis, susijusius su:

perdavimo tarpininkavimui teismo sprendimu skaičiumi,

pasiektų susitarimų skaičiumi,

susitarimų sąlygomis (tarpininkavimo baudžiamosiose bylose ir bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, atvejais),

neteisminių tarpininkavimo procedūrų (tarpininkavimo sprendžiant civilinius klausimus) skaičiumi.

Kiek tai susiję su projektu pagrįsta veikla, 2010–2011 m. teismuose, provincijos policijos nuovadose ir tarpininkavimo centruose buvo platinamos gairės, lankstinukai ir brošiūros, kuriose išdėstyta informacija apie įvairių rūšių tarpininkavimą ir jo praktinį naudojimą. Taip pat naudojant televiziją, radiją ir reklamos standus surengta visuomenės informavimo kampanija. Teisingumo ministerija reguliariai atnaujina ir platina lankstinukus, brošiūras, prie procedūrinių dokumentų pridedamus pranešimus ir plakatus, kurie prieinami nemokamai ministerijos interneto svetainėje.

Lenkija jau penkerius metus mini tarptautinę konfliktų sprendimo dieną, o teisingumo ministras šia tema rengia nacionalinę konferenciją. Be to, daugelyje miestų minint šią dieną regionų ir vietos lygmeniu rengiamos mažesnės konferencijos, renginiai, seminarai ir diskusijos.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Informaciją apie tarpininkavimą nemokamai platina Teisingumo ministerija. [Tyrimai](#) rodo, kad tarpininkavimas yra ekonomiškai efektyvesnis nei teismo procesas.

Baudžiamosiose bylose ir bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, **šalys nepadengia tarpininkavimo išlaidų**; šio išlaidos padengiamos iš valstybės išdo lėšų.

Kitų bylų atvejais **paprastai dėl atlyginimo** susitaria tarpininkas ir bylos šalys. Tačiau tarpininkas gali sutikti tarpininkauti *pro bono* pagrindu.

Tarpininkavimo civiliniais klausimais išlaidas padengia bylos šalys. Paprastai kiekviena šalis padengia pusę išlaidų, išskyrus atvejus, kai jos susitaria kitaip.

Tais atvejais, kai tarpininkavimo procedūra pradeda teismo sprendimu, tarpininko atlyginimas neturtinių ginčų atvejais yra 60 PLN (apie 15 EUR) už pirmą tarpininkavimo sesiją ir 25 PLN (apie 6 EUR) už kiekvieną paskesnę sesiją. Jeigu procedūra susijusi su turtiniu ginču, tarpininko atlyginimas siekia 1 proc. ginčo objekto vertės (ne mažiau kaip 30 PLN (apie 7,5 EUR), bet ne daugiau kaip 1 000 PLN (apie 250 EUR)). Tarpininkas taip pat turi teisę į išlaidų (pvz., susirašinėjimo, telefono skambučių ir patalpos nuomos) kompensavimą. Prie išlaidų taip pat pridedamas PVM.

Jeigu tarpininkaujant pasiekiamas rezultatas, šaliai, kuri kreipėsi į teismą, kompensuojama 75 proc. teismo išlaidų. Santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium atvejais kompensuojama 100 proc. išlaidų.

Neteisminio tarpininkavimo atveju tarpininko atlyginimą ir jo išlaidų kompensavimą nustato tarpininkavimo centras arba šalys susitaria dėl jų su tarpininku prieš tarpininkavimo pradžią. Šalys negali būti atleidžiamos nuo tarpininko išlaidų padengimo net jeigu jos yra atleistos nuo teismo išlaidų padengimo.

Tarpininkas abiem tarpininkavimo atvejais (teisminio ir neteisminio) gali atsisakyti atlyginimo.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Jeigu šalys pasiekė susitarimą dėl **civilinio ginčo**, susitarimas pridedamas prie protokolo. Tarpininkas informuoja šalį, kad pasirašydamos susitarimą jos sutinka pateikti jį teismui, kad šis jį patvirtintų. Tarpininkas išsiunčia protokolą ir susitarimą teismui, o šalims išsiunčia protokolo kopijas. Teismas nedelsdamas surengia posėdį, kad patvirtintų tarpininkavimo susitarimą arba deklaruotų, kad jis privalomas vykdyti. Teismas atsisakys patvirtinti susitarimą arba deklaruoti, kad jis privalomas vykdyti, visiškai arba iš dalies, jeigu susitarimas prieštarauja įstatymui, yra *contra bonos mores*, juo siekiama įstatymus apeiti, jeigu jis klaidina arba jame yra prieštaravimų, kurie kenkia teisėtiems darbuotojo interesams. Tarpininkavimo susitarimas, kurį teismas patvirtino ir deklaravo, kad jis privalomas vykdyti, turi teisinę teismo susitarimo galią ir gali būti vykdomas.

Susitarimas dėl **šeimos klausimų** gali būti susijęs su sutuoktinių susitaikymu, gyvenimo skyrium sąlygų nustatymu, tėvų valdžios, ryšių su vaikais, šeimos poreikių tenkinimo, šeimos ir vaiko išlaikymo, turto bei būsto klausimais. Tėvų arba sutuoktinių gyvenimo skyrium atveju taip pat galima susitarti dėl paso išdavimo, vaiko mokymo įstaigos pasirinkimo, ryšių su kitais šeimos nariais ir vaiko turto valdymo.

Civilinių ginčų atveju prasidėjus tarpininkavimo procedūrai nutraukiamas senaties terminas.

Baudžiamosiose bylose ir bylose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, tarpininkavimo metu pasiektas susitarimas nepakeičia teismo sprendimo ir teismo

nesaisto, tačiau teismas turėtų atsižvelgti į sprendimo turinį proceso pabaigoje. Susitarimo sąlygos gali apimti šiuos aspektus: oficialų atsiprašymą, materialinės ir nematerialinės žalos atlyginimą, viešuosius darbus, įsipareigojimai nuostolius patyrusiai šaliai, įsipareigojimai visai visuomenei ir pan.

Paskutinis naujinimas: 25/09/2014

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Portugalija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti.

Taikinamojo tarpininkavimo privalumus pripažįsta ir vyriausybė, ir teisininkai.

Į ką kreiptis?

Portugalijoje yra centrinė vyriausybė įstaiga, atsakinga už taikinamojo tarpininkavimo veiklos reguliavimą – tai Teisingumo politikos generalinis direktoratas (*Direção-Geral da Política de Justiça*).

Šis generalinis direktoratas yra Teisingumo ministerijos padalinys, įsikūręs adresu

Av. D. João II, Lote 1.08.01-E, Torre H, Pisos 2/3 1990-097 Lisboa.

Duomenys ryšiams:

E. paštas [✉ correio@dgpj.mj.pt](mailto:correio@dgpj.mj.pt)

Telefonas +351 217924000

Faksas +351 217924048 arba 217924090

Direktorato svetainėje pateikiama daug informacijos apie viešąsias tarpininkavimo paslaugas, taip pat apie alternatyvaus ginčų sprendimo būdus.

Joje jums nebus nurodytas konkretus tarpininkas, tačiau ten pateikiamas tarpininkų sąrašas. Pasirinkus tarpininkavimą pagal taisykles dėl viešųjų tarpininkavimo paslaugų, tarpininkas parenkamas automatiškai.

Portugalijoje nėra nevyriausybinų organizacijų (NVO), dirbančių tarpininkavimo srityje. Tačiau yra privačių asociacijų, kurios teikia tarpininkavimo paslaugas ir organizuoja tarpininkų mokymo kursus.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas gali būti pasitelkiamas įvairiose srityse.

Portugalija ėmėsi priemonių skatinti tarpininkavimo naudojimą konkrečiose teisės srityse. kaip antai šeimos, darbo, baudžiamosiose, civilinėse ir komercinėse bylose.

Tarpininkavimas šeimos, darbo ir baudžiamosiose bylose vykdomas pagal atskiras procedūras, dalyvaujant atitinkamas sritis gerai išmanantiems tarpininkams. Tarpininkavimas civilinėse ir komercinėse bylose vyksta kaip proceso taikos teisėjų teismuose (*Julgados de Paz*) dalis.

Tarpininkavimas taip pat gali vykti ir ne teismuose – tai vadinamasis neteisminis tarpininkavimas. Tačiau tokio tipo tarpininkavimas procesiniu požiūriu skiriasi nuo bylos nagrinėjimo taikos teisėjų teismuose – kitaip nei tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose, patenkančių į taikos teisėjų teismų kompetenciją, atveju, nepavykus pasiekti susitarimo byla gali būti perduodama teismui.

Ar yra konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas pasirenkamas tik savanoriškai.

Nacionalinio tarpininkų elgesio kodekso nėra. Tarpininkai savo veiklą vykdo vadovaudamiesi Europos mediatorių elgesio kodeksu. Jų veiklai taip pat taikomi tam tikri teisiniai ir administraciniai suvaržymai bei šios profesijos atstovams taikomi reikalavimai. Egzistuoja rekomendacijos dėl tarpininkavimo procedūrų vykdymo, konstruktyvaus šalių bendravimo ir santykių užtikrinimo būdų bei metodų, kaip tarpininkai turėtų pasiūlyti susitarimus.

Tarpininkų profesinę etiką prižiūrima pagal viešąją tarpininkavimo sistemą. Priežiūros metodai priklauso nuo tarpininkų darbo srities. Viešojoje sistemoje yra priežiūros komitetas, stebintis tarpininkavimo veiklą. Per tarpininkų mokymus naudojamais kriterijais siekiama skatinti etišką elgesį ir Europos mediatorių elgesio kodekse išdėstytų principų laikymąsi.

Kiekvienoje tarpininkavimo srityje – šeimos, darbo, baudžiamosios ir komercinės teisės – yra savų teisinių priemonių ir tarpininkavimo rekomendacijų.

Šiuo metu viešosiomis tarpininkavimo sistemomis, įskaitant taikos teisėjų teismuose (*Julgados de Paz*) vykdomą tarpininkavimą civilinėse ir komercinėse bylose, siekiama išspręsti tik ginčus, kylančius Portugalijoje, taikant Portugalijos teisės aktuose numatytas procedūras bei priemones.

Informacija ir mokymas

Informacijos galima rasti Teisingumo politikos generalinio direktorato svetainės skyriuje apie tarpininkavimą.

Portugalija kaupia statistiką apie naudojimąsi tarpininkavimo paslaugomis. Teisingumo politikos generalinio direktoratas kaupia duomenis apie pradėtų tarpininkavimo procedūrų skaičių, apie sėkmingai ir nesėkmingai užbaigtų procedūrų skaičių, taip pat apie kiekvienos procedūros trukmę.

Portugalijoje nėra nacionalinės tarpininkų mokymo institucijos. Mokymą organizuoja privačios įstaigos. Šiuos mokymus tvirtina Teisingumo ministerija. Jie tvirtinami tik tuomet, jei trunka nustatytą valandų skaičių, juose naudojamos tam tikra mokymo metodika ir konkreti mokymo programa, atitinkanti galiojančią teisę.

Privačios tarpininkų mokymo įstaigos, rengiančios tarpininkus, kurie bus įtraukiami į Teisingumo politikos generalinio direktorato sudaromą sąrašą, turi atitikti šiuos reikalavimus. Mokymo programa užtikrinama, kad tarpininkai turės pakankamai gebėjimų ir pakankamą profesinę kompetenciją spręsti ginčus šeimos, darbo ginčų, baudžiamosiose ir civilinėse bylose tarpininkavimo būdu.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Jei tarpininkavimą šeimos ginčams spręsti teismas nusprendžia pasitelkti pagal Įstatymo dėl vaikų globos 147.C straipsnį, mokestis neimamas. Visais kitais atvejais mokesčiai mokami, nebent suteikiama teisinė pagalba.

Jei tarpininkavimas vyksta šalių iniciatyva, kiekvienos šalies išlaidos priklauso nuo ginčo objekto:

tarpininkavimas šeimos bylose – po 50 EUR iš kiekvienos šalies;

tarpininkavimas baudžiamosiose bylose – mokestis netaikomas, jei tarpininkavimo paprašo prokuroras arba atsakovas ir ieškovas;

tarpininkavimas darbo bylose – po 50 EUR iš kiekvienos šalies;

civilinėse ir komercinėse bylose – po 25 EUR iš kiekvienos šalies (toks tarpininkavimas gali vykti taikos teisėjų teisme, ir pasiekus susitarimą imamas mokestis).

Jei kuri nors šalis negali susimokėti tarpininkavimo proceso išlaidų, ji gali prašyti teisinės pagalbos ir gauti kompetentingos institucijos (socialinės apsaugos institutu, *Instituto de Segurança Social*) leidimą jų nemokėti.

Naudingos nuorodos

[✉ Teisingumo politikos generalinis direktoratas](#)

[✉ Taikos teisėjų teismų priežiūros taryba](#)

Paskutinis naujinimas: 29/12/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Rumunija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Slovėnijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

[✉ Tarpininkavimo taryba](#), įsteigta Įstatymu Nr. 192/2006 dėl tarpininkavimo, Rumunijoje atsakinga už tarpininkavimo priežiūrą. Tai autonomiją turintis juridinis asmuo, siekiantis viešojo intereso, jo būstinė įsikūrusi Bukarešte.

Įstatyme Nr. 192/2006 numatyti teisiniai tarpininkavimo pagrindai, kuriais paremta tarpininko profesija.

Tarpininkavimo tarybos narius renka tarpininkai, o tvirtina [✉ Rumunijos teisingumo ministerija](#).

Pagrindinės **Tarpininkavimo tarybos** atsakomybės sritys – priimti sprendimus tokiose srityse:

nustatyti **mokymo standartus** tarpininkavimo srityje remiantis geriausia tarptautine patirtimi ir prižiūrėti, kad profesionalai jų paisytų;

suteikti įgaliojimus tarpininkams ir tvarkyti bei atnaujinti tarpininkų sąrašą;

tvirtinti tarpininkų **mokymo programas**;

tvirtinti įgaliojimų tarpininkų **etikos ir elgesio kodeksą** ir jų drausminės atsakomybės taisykles;

priimti Tarpininkavimo tarybos organizavimo ir veiklos **reglamentą**;

inicijuoti **pasūlymus** keisti arba derinti teisės aktus dėl tarpininkavimo.

📄 **Tarpininkavimo tarybos kontaktiniai duomenys:**

Adresas: Cuza Vodă gatvė 64, sector 4, Bukareštas

Telefonas: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Faksas: 004 021 330 25 28

E. pašto adresas: 📧 secretariat@cmediere.ro, 📧 Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Nacionalinis tarpininkų profesinių asociacijų registras

📄 **Tarpininkavimo taryba** įkūrė 📄 **Nacionalinį tarpininkų profesinių asociacijų registrą**. Registre pateikiamas nevyriausybių organizacijų, skatinančių tarpininkavimą ir atstovaujančių tarpininkų profesiniams interesams, sąrašas.

Toliau pateikiamas tarpininkavimo paslaugas teikiančių **profesinių asociacijų sąrašas**:

📄 **Bukarešto tarpininkų asociacija** (*Asociația Mediatorilor București*);

Turdos tarpininkų centras (*Asociația Centrul de Mediere Turda*);

Vaslujaus tarpininkų rūmų asociacija (*Asociația Camera Mediatorilor Vaslui*);

📄 **Vaslujaus tarpininkų centras** (*Centrul de Mediere Vaslui*);

Galacio tarpininkų asociacija (*Asociația Mediatorilor Galați*);

Jasų tarpininkų rūmų asociacija (*Asociația Camera Mediatorilor Iași*);

Jasų tarpininkavimo ir bendruomenės saugumo centras (*Centrul de Mediere si Securitate Comunitara Iasi*);

📄 **Krajojvos tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Craiova*);

📄 **Klužo tarpininkavimo centrų asociacija** (*Asociația Centrul de Mediere Cluj*);

📄 **Neamto tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Neamț*);

Sibiu tarpininkavimo centras (*Centrul de Mediere Sibiu*);

📄 **Konstancos tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Constanta*);

Albos tarpininkavimo centras (*Centrul de Mediere Alba*);

📄 **Timișoaros tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Timisoara*);

Maramurešo tarpininkavimo ir arbitražo centras (*Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures*);

📄 **Bakeu tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Bacau*);

📄 **Kelerašio tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Calarasi*);

📄 **Jalomicos tarpininkavimo centras** (*Centrul de Mediere Ialomita*).

Tarpininkų sąrašas

Pagal Įstatymo Nr. 192/2006 12 straipsnį **įgaliojami tarpininkai įtraukiami į „tarpininkų sąrašą“**, kurį tvarko 📄 **Tarpininkavimo taryba**, sąrašas skelbiamas Rumunijos oficialiojo leidinio I dalyje.

„**Tarpininkų sąrašas**“ taip pat skelbiamas oficialiose 📄 **Tarpininkavimo tarybos** ir 📄 **Teisingumo ministerijos** interneto svetainėse.

Įgaliotų tarpininkų sąrašė pateikiama tokia informacija apie tarpininką:

narystė profesinėse asociacijose;

institucija, kurią baigė;

tarpininkavimo mokymo programa, kuria vadovaujasi;

užsienio kalbos, kuriomis gali teikti tarpininkavimo paslaugas;

kontaktinė informacija.

Asmenys, norintys išspręsti ginčą per tarpininką, gali susisiekti su tarpininku per 1 mėnesį nuo „tarpininkų sąrašo“ paskelbimo teismų patalpose ir

Teisingumo ministerijos interneto svetainėje.

Tarpininkavimo taryba teisiškai privalo reguliariai (bent kartą per metus) atnaujinti **tarpininkų sąrašą** ir pranešti teismams, vietos valdžios institucijoms ir Teisingumo ministerijai apie jo pakeitimus.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Pagal Įstatymo Nr. 192/2006 2 straipsnį šalims leidžiama kreiptis į tarpininką **civilinės, baudžiamosios arba šeimos teisės ginčų atveju**, taip pat kitose teisės srityse, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis. **Vartotojų ginčai, kiti ginčai dėl teisių, kurių galima atsisakyti**, taip pat gali būti sprendžiami per tarpininką.

Tačiau su asmeninėmis teisėmis ir su **teisėmis, kurių negalima atsisakyti**, susiję ginčai negali būti sprendžiami tarpininkavimu.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Į tarpininką kreiptis **neprivaloma**. Šalys neprivalo naudotis tarpininko paslaugomis ir gali bet kada atsisakyti tarpininkavimo. Kitaip tariant, šalys gali bet kada laisvai pasirinkti kitas ginčų sprendimo priemones: teismo procesą, arbitražą. Suinteresuotieji asmenys gali kreiptis į tarpininką prieš kreipdamiesi į teismą, taip pat vykstant teismo procesui.

Tačiau pagal įvairias tarpininkavimo srityje galiojančių nacionalinės teisės aktų nuostatas teisėjai tam tikrose bylose privalo **pranešti šalims apie galimybę pasirinkti tarpininkavimą ir tokio pasirinkimo pranašumus**. Kitais atvejais tarpininkavimą arba kitokią alternatyvią ginčų sprendimo procedūrą pasirinkusioms šalims siūlomos įvairios **finansinės paskatos**.

2007 m. vasario 17 d. 📄 **Tarpininkavimo taryba** patvirtino tarpininkų **etikos ir elgesio kodeksą**. Kodeksas privalomas visiems tarpininkams, įtrauktiems į tarpininkų sąrašą.

Informacija ir mokymas

Tarpininkavimo tarybos interneto svetainė yra pagrindinis informacijos apie tarpininkavimą Rumunijoje šaltinis.

Mokymus tarpininkavimo srityje rengia tik privatusis sektorius, tačiau 📄 **Tarpininkavimo taryba** yra atsakinga už mokymo rengėjų įgaliojimą, siekdama užtikrinti, kad visi mokymo kursai būtų grindžiami tais pačiais standartais.

Mokymo programų rengėjų sąrašas taip pat pateikiamas oficialioje 📄 **Tarpininkavimo tarybos** interneto svetainėje.

Mokymo kursai organizuojami reguliariai. Šiuo metu yra patvirtinta viena mokymo programa, **tarpininkų pradinio mokymo kursas** (80 valandų). Programoje nustatyti mokymo tikslai, gebėjimai, kuriuos planuojama išvystyti iki programos pabaigos ir vertinimo metodai. 8 Tarpininkavimo tarybos įgaliojti mokymų rengėjai atsakingi už pagalbinę medžiagą ir pratimų parengimą pagal nacionalinės mokymo programos nuostatas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas nėra nemokamas, dėl **užmokesčio dydžio** susitaria privatus tarpininkas ir šalys.

Šiuo metu nei vietoje, nei nacionalinės institucijos neteikia teisinės ar finansinės pagalbos teikti tarpininkavimo paslaugas.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

🔗 [Direktyva 2008/52/EB](#) suteikiama galimybė prašyti užtikrinti rašytinio susitarimo, pasiekto per tarpininką, vykdymą. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokius prašymus priimti kompetentingus teismus ir kitas institucijas.

Rumunija dar nepateikė šios informacijos.

Paskutinis naujinimas: 10/06/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Slovėnija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Slovėnijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Pagal Alternatyvaus ginčų sprendimo teismų byloje įstatymą (ZARSS, Slovėnijos Respublikos oficialus leidinys, Nr. 97/09 ir 40/12 – ZUJF), kuris buvo priimtas 2009 m. lapkričio 19 d. ir įsigaliojo 2010 m. birželio 15 d., pirmosios ir antrosios instancijos teismai turi parengti ir įgyvendinti alternatyvaus ginčų sprendimo programą, kuria šalims būtų suteiktos alternatyvios ginčų sprendimo komercinėse, darbo, šeimos ir kitose civilinėse bylose priemonės. Šia programa teismai įpareigojami leisti šalims, be kitų alternatyvaus ginčų sprendimo formų, naudotis tarpininkavimu.

Teisingumo ir viešojo administravimo ministerija tvarko 🔗 [Centrinį tarpininkų registrą](#), kuriame registruojami tarpininkai, dirbantys teismuose pagal alternatyvaus ginčų sprendimo programas.

Tarpininkavimo srityje veikia kelios nevyriausybines organizacijos (NVO):

🔗 [Slovėnijos tarpininkų asociacija](#) (tarpininkų 🔗 [katalogas](#));

🔗 [Teisinės informacijos centro Tarpininkavimo centras](#);

🔗 [Slovėnijos tarpininkavimo organizacijų asociacija – MEDIOS](#) (tarpininkų 🔗 [katalogas](#)).

Alternatyvaus ginčų sprendimo taryba veikia prie Teisingumo ir viešojo administravimo ministerijos. Taryba įsteigta 2009 m. kovo mėn. ir yra centralizuota, nepriklausoma ministerijos ekspertų įstaiga, atliekanti koordinavimo ir konsultavimo funkcijas.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkauti galima civilinėse, šeimos, komercinėse, darbo ir kitose turinio pobūdžio bylose dėl reikalavimų, kuriuos šalys gali išspręsti ir dėl jų susitarti.

Tarpininkavimas galimas ir kitose bylose, jei jo nedraudžia įstatymai.

Tarpininkavimas daugiausia įprastas civilinėse, šeimos ir komercinėse bylose.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimu naudojamosi savanoriškai. Tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose įstatyme (ZMCGZ, Slovėnijos Respublikos oficialus leidinys, Nr. 56/08) minimas tarpininkavimas apskritai, t. y. tarpininkavimas teisminėse procedūrose ir neteisminis tarpininkavimas. Jame pateikiamos tik pagrindinės tarpininkavimo procedūrų taisyklės, kitiems klausimams taikomi savireguliacijos mechanizmai. Pavyzdžiui, jame nustatyta, kada tarpininkavimas prasideda ir baigiasi, kas skiria tarpininką, pagrindinės tarpininkavimo veiklos taisyklės; susitarimo, kuriuo išsprendžiamas ginčas, forma; kaip užtikrinti, kad būtų galima jį įgyvendinti ir kt. Šalys gali nukrypti nuo šio įstatymo nuostatų, išskyrus nuostatas, reglamentuojančias tarpininko nešališkumo principą ir tarpininkavimo poveikį senaties ar teisių atsiradimo ir išnykimo terminams.

Slovėnijos tarpininkų asociacija yra priėmusi Tarpininkų elgesio kodeksą, tačiau jis taikomas tik asociacijos nariams.

Informacija ir mokymas

Informacijos apie tarpininkavimą ir apie tai, kaip susisiekti su tarpininku, galite rasti įvairių NVO interneto svetainėse, tarp jų:

🔗 [Slovėnijos tarpininkų asociacija](#);

🔗 [Slovėnijos tarpininkavimo organizacijų asociacija – MEDIOS](#);

🔗 [Teisinės informacijos centro Tarpininkavimo centras](#).

Tarpininkų mokymą organizuoja įvairios NVO, taip pat Teisingumo ir viešojo administravimo ministerijos 🔗 [Teismų švietimo centras](#).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Šiuo metu pagal ZARSS teikiamos teismo tarpininkavimo paslaugos ginčiuose, kylančiuose iš tėvų ir vaikų santykių, ir darbo teisės ginčiuose dėl darbo sutarties nutraukimo šalims yra nemokamos; šalys moka tik savo advokatams. Visuose kituose ginčiuose, išskyrus komercinius ginčus, teismas padengia tarpininko užmokesį už pirmąsias tris tarpininkavimo valandas.

Privatios organizacijos už tarpininkavimą ima įvairaus dydžio mokesčius.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Tarpininkaujant pasiektas susitarimas nėra savaime tiesiogiai vykdytinas. Tačiau šalys gali susitarti, kad susitarimas, kuriuo išsprendžiamas ginčas, bus įformintas tiesiogiai vykdytinu notarinio aktu, taikos sutartimi ar arbitražo sprendimu, grindžiamu minėtu susitarimu.

Susijusios nuorodos

🔗 [Slovėnijos tarpininkų asociacija](#)

🔗 [Teisinės informacijos centro Tarpininkavimo centras](#)

🔗 [Slovėnijos tarpininkavimo organizacijų asociacija – MEDIOS](#)

Paskutinis naujinimas: 23/03/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Slovakija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Slovakijos vyriausybė, ir teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

🔗 [Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje yra 🔗 [tarpininkavimui skirtas skyrius](#), kuriame informacija pateikiama tik slovakų kalba.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimo mechanizmai apibūdinti Tarpininkavimo įstatyme Nr. 420/2004, kuriuo keičiami tam tikri įstatymai, su pakeitimais, reglamentuojantys:

tarpininkavimo procesą,
pagrindinius tarpininkavimo principus ir
tarpininkavimo organizavimą ir poveikį.

Šis įstatymas taikomas ginčams dėl civiline teise, šeimos teise, komerciniais įsipareigojimais ir darbo teise reglamentuojamų santykių.

Tarpininkavimas – tai ne teisminis procesas, kurio metu tarpininkas siekia padėti išspręsti ginčą dėl sutartinių ar kitų teisinių santykių. Tai procedūra, kai tarpininkas padeda dviem ar daugiau ginčo šalių išspręsti ginčą.

Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso) 99 straipsnio 1 dalies trečiame sakinyje su pakeitimais nustatyta: „Atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, prieš pirmąjį svarstymą ir vykstant teismo procesui teismas gali pakviesti ginčo šalis surengti neformalų susitikimą su tarpininku, nurodytu tarpininkų registre, kuris siektų padėti išspręsti ginčą.“

Informacija ir mokymas

Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos interneto svetainės skyriuje apie [tarpininkavimą](#) pateikiama su tarpininkavimu susijusi informacija slovakų kalba. Daugiau informacijos galima rasti [Europos teismo tinklo](#) interneto svetainėje.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas yra atlyginatinė paslauga. Tarpininkavimo atlygis individualus ir paprastai grindžiamas valandiniu arba nustatytoju užmokesčiu.

Tarpininkavimas – tai komercinė veikla ir iš anksto nustatytų įkainių nėra.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Pagal [Direktyvą 2008/52/EB](#) ginčo šalims leidžiama prašyti pripažinti tarpininkavimu pasiektą rašytinį susitarimą privalomai vykdomu. Valstybės narės praneš apie tai teismams ar kitoms kompetentingoms gauti tokius prašymus institucijoms.

Tarpininkavimas Slovakijoje yra neformalus, savanoriškas ir konfidencialus ginčų sprendimo ne teisme pasinaudojant tarpininko paslaugomis procesas.

Tarpininkavimo tikslas – pasiekti abiem šalims priimtina susitarimą.

Po tarpininkavimo procedūros pasiektas susitarimas turi būti rašytinis. Jis visų pirma taikomas susitarime dalyvaujančioms šalims ir yra joms privalomas.

Remdamasi šiuo susitarimu, tokią teisę turinti šalis gali kreiptis dėl sprendimo vykdymo užtikrinimo teisme arba įvykdymo, jei tik susitarimas:

parengtas kaip notarinis dokumentas,

patvirtintas arbitražo institucijos kaip sutaikinimas teisme.

Jei tarpininkaujant susitarimas nepasiekiamas, ginčą galima nagrinėti teisme.

Susijusios nuorodos

Slovakijos Respublikos teisingumo ministerija

Paskutinis naujinimas: 18/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Suomija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Suomijos vyriausybė, ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Už tarpininkavimą baudžiamosiose ir tam tikrose civilinėse bylose atsakinga, tarpininkavimui vadovauja ir jį prižiūri Socialinių reikalų ministerija. Valstybinės regioninės sveikatos įstaigos turi užtikrinti, kad tarpininkavimo paslaugos būtų prieinamos ir teikiamos pagal nustatytus reikalavimus visuose šalies rajonuose. Informacijos apie tarpininkavimą galima rasti [Nacionalinio sveikatos ir gerovės instituto](#) (THL) svetainėje.

Teismui priskirtas tarpininkavimo paslaugas prižiūri apylinkių teismai. Apylinkių teismai gali priimti nutartį civiliniame ginče pradėti tarpininkavimo procedūrą.

Tarpininkaujant ginčo šalims siekiama padėti rasti abiem šalims priimtina sprendimą. Todėl rezultatai, kurių pasiekama tarpininkavimu, paprastai būna dažniau pagrįsti tam tikromis aplinkybėmis priimtiniais kriterijais nei griežtu įstatymo nuostatų taikymu. Išsamesnė informacija apie apylinkės teismus pateikiama [Suomijos teisingumo ministerijos svetainėje](#). Taip pat yra parengta [brošiūra apie teisminį tarpininkavimą](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas pasirenkamas nagrinėjant ir civilines, ir baudžiamąsias bylas.

Tarpininkavimas paprastai pasirenkamas sprendžiant civilinius ginčus, visų pirma smulkias civilines bylas. Tačiau ne dėl visų civilinių ginčų, kad juos sprendžiant būtų leidžiama kviesti tarpininką, sprendimą turi priimti teismas. Pvz., ginčus dėl vartotojų pretenzijų gali spręsti **Vartotojų skundų komisija** ir patarėjas vartotojų klausimais. Tačiau nagrinėjant baudžiamąsias bylas taikoma speciali tarpininkavimo procedūra.

Nagrinėjant bendriesiems teismams perduotas civilines bylas ir ginčus, tarpininkavimą galima rinktis taip, kaip nustatyta teismo tarpininkavimo statute (2005 m. įstatymas Nr. 663). Teisminiu tarpininkavimu siekiama užtikrinti draugišką ginčų sprendimą. Išankstinės teismo tarpininkavimo sąlygos: byla turi būti tinkama tarpininkauti ir abiejų šalių pateiktų ieškinų atžvilgiu tarpininkavimas turi būti priimtinas. Viena iš ginčo šalių ar abi šalys prieš kreipdamosi į teismą gali parašyti pareiškimą. Pareiškimas turi būti pateikiamas raštu ir jame nurodomas ginčo dalykas bei apibūdinami šalių požiūrių skirtumai. Be to, turi būti nurodomi argumentai, kuriais remiantis nagrinėjant bylą galima rinktis tarpininkavimą.

Taikinimą (tarpininkavimą) taip pat galima rinktis nagrinėjant civilines bylas, kuriose bent viena iš šalių yra fizinis asmuo. Civilinėse bylose, išskyrus tas, kuriose pateikti ieškiniai atlyginti nuostolius, patirtus dėl padaryto nusikaltimo, taikinimą galima rinktis tik tuo atveju, jeigu ginčas yra smulkus ir jeigu atsižvelgiama į dalyką bei byloje pareikštus ieškinius. Statute nustatytos taikinimo baudžiamosiose bylose nuostatos, jeigu reikia, taikomos taikinimui civilinėse bylose.

Taikinimą galima siūlyti šalims, kurios asmeniškai ir savanoriškai sutiko taikytis. Šalys turi sugebėti suprasti taikinimo prasmę ir sprendimus, kurie priimami užbaigus taikinimo procesą. Vadinasi, pirmiau nei šalys sutinka taikytis, joms turi būti paaiškintos su taikinimu susijusios jų teisės ir šalių padėtis vykstant taikinimo procesui. Kiekviena šalis turi teisę bet kuriuo taikinimo proceso metu atšaukti savo sutikimą.

Nepilnamečiai asmenys savo sutikimą rinktis taikinimą turi duoti asmeniškai. Be to, nepilnamečio asmens dalyvavimui taikinimo procese privaloma gauti jo globėjo ar kitų teisinių atstovų sutikimą. Teisiškai neveiksniams suaugusiems leidžiama dalyvauti taikinimo procese, jeigu jie supranta bylos esmę ir duoda asmeninį sutikimą pradėti procesą.

Taikinimą galima rinktis tų nusikaltimų atžvilgiu, kurie laikomi tinkamais taikinimui, ir atsižvelgiant į nusikaltimo pobūdį ir jo padarymo būdą, įtariamojo ir nukentėjusiojo santykį ir kitus klausimus, susijusius su visu nusikaltimu. Jeigu nusikaltimas buvo padarytas prieš nepilnamečių, šiuo atveju neleidžiama rinktis taikinimo, jeigu nukentėjusiam reikalinga speciali apsauga atsižvelgiant į nusikaltimo pobūdį ar nukentėjusiojo amžių.

Tarpininkavimo įstaigos gauna tarpininkavimo prašymus ir bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis vykstant tarpininkavimo procesui. Kiekviena tarpininkavimo byla paskiriama savanoriui tarpininkui, kurį parenka tarpininkavimo įstaigoje dirbantys specialistai. Tarpininkai tarpininkavimo bylas ir atitinkamus susijusius praktinius klausimus perima bendradarbiaudami su tarpininkavimo įstaiga. Įstaigos darbuotojai pateikia tarpininkui gaires ir prižiūri jo darbą.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Baudžiamosiose bylose dėl taikinimo gali tartis tik tos šalys, kurios asmeniškai ir savanoriškai pareiškė savo sutikimą taikytis ir sugeba suprasti taikinimo prasmę bei sprendimus, kurie būtų priimami vykstant taikinimo procesui. Civilinėse bylose (teisminis tarpininkavimas) prieš pradėdant tarpininkavimo procesą turi būti gautas visų šalių sutikimas.

Suomijoje galioja parengtas nacionalinis tarpininkų elgesio kodeksas ir jame nustatyti kiekvieno sektoriaus tarpininkų elgesio kodeksai (t. y. pagal konkrečias sritis, pvz., šeimos teisės tarpininkai, medicinos ir statybos sektorių tarpininkai).

Informacija ir mokymas

Brošiūra apie teisinį tarpininkavimą pateikiama [Suomijos teisingumo ministerijos](#) svetainėje.

Nacionalinis sveikatos ir gerovės institutas (THL) organizuoja tarpininkų mokymą.

Institutas taip pat renka statistinę informaciją apie tarpininkavimą baudžiamosiose ir civilinėse bylose, stebi tarpininkavimo veiklą, atlieka mokslinį jos tyrinėjimą ir koordinuoja plėtros pastangas, kurių imamasi tarpininkavimo srityje. Šią veiklą remia **Patariamoji tarpininkavimo baudžiamose ir civilinėse bylose komisija**.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas baudžiamosiose bylose nėra apmokestinama paslauga. Pasirinkus tarpininkavimą nusikaltimo auka ir nusikaltėlis, padedami nešališko tarpininko, gauna progą aptarti dvasinę ir materialinę žalą, kuri buvo patirta padarius nusikaltimą, ir susitarti dėl žalos atlyginimo priemonių (2005 m. įstatymas Nr. 1016).

Pasirinkus tarpininkavimą atitinkamos šalys patiria mažiau išlaidų nei kreipdamosi į teismą. Kiekviena šalis apmoka tik savo išlaidas ir ji nėra įpareigojama apmokėti kitos šalies išlaidų. Jeigu šalys pageidauja, jos gali samdyti juridinį patarėją. Šalis teisinės pagalbos taip pat gali kreiptis į teisinės pagalbos įstaigą.

Pasirinkus teisinį tarpininkavimą apylinkės teismo teisėjas tampa tarpininku. Tiesą sakant, tarpininkavimas ginčams yra viena iš įprastų teisėjo užduočių.

Jeigu nagrinėjant bylą privaloma turėti specialių žinių, gavęs šalių sutikimą tarpininkas gali samdyti padėjėją, kuriam užmokesį moka šalys.

Už teisinį tarpininkavimą, kaip už visą kitą teismo vykdomą veiklą, mokamas užmokeskis.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

[Direktyvoje 2008/52/EB nustatyta, kad ginčo šalys turi galimybę prašyti tarpininkaujant pasiektą rašytinio susitarimo turinį pripažinti vykdytinu](#). Valstybės narės praneša Komisijai apie tokius prašymus priimti kompetentingus teismus ir kitas institucijas.

Suomija dar neperdavė šios informacijos.

Susijusios nuorodos

[Brošiūra apie teisinį tarpininkavimą](#), [Tarpininkavimo svetainė \(Nacionalinis sveikatos ir gerovės institutas \(THL\)\)](#)

Paskutinis naujinimas: 14/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atlieko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Švedija

Kai kreiptis į teismą, jei civilinį ginčą gali pabandyti išspręsti tarpininkas? Ši priemonė yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė, kai tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Švedijos vyriausybė ir teisėtvarkos pareigūnai puikiai suvokia tarpininkavimo privalumus. Tarpininkavimą galima taikyti ir baudžiamosiose bylose, tačiau ne kaip sankciją už nusikaltimą ar baudžiamojo proceso pakaitalą. Baudžiamosiose bylose tarpininkas padeda pažeidėjui geriau suvokti nusikaltimo padarinius, o nukentėjusiajam – savo potyrį.

Tarpininkavimas civilinėse bylose

Į ką kreiptis?

Nėra vienos centrinės įstaigos, atsakingos už tarpininko profesijos reguliavimą. Tačiau informacijos apie tarpininkavimą galima kreiptis į [Nacionalinę teismų administraciją](#). Nacionalinė teismų administracija taip pat yra parengusi asmenų, galinčių tarpininkauti teismuose, sąrašą, su kuriuo galima susipažinti jos svetainėje (www.domstol.se).

Dėl tarpininkavimo komercinėse bylose galima kreiptis į [Stokholmo prekybos rūmus](#) ir [Vakarų Švedijos prekybos ir pramonės rūmus](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkaujama daugelyje sričių, dažniausia – civilinės teisės srityje.

Tarpininko paslaugomis galima pasinaudoti teismo proceso metu.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas pasirenkamas savanoriškai. Nėra jokių specialių tarpininkams skirtų normų, pvz., elgesio kodeksų.

Informacija ir mokymas

Nėra konkrečios informacijos apie tarpininkų mokymą ir jokios nacionalinės tarpininkų mokymo įstaigos.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas nėra nemokamas; mokeskis nustatomas privataus tarpininko ir šalių susitarimu. Tarpininkavimo išlaidas šalys pasidalija po lygiai.

Tarpininkavimas baudžiamosiose bylose

Į ką kreiptis?

Nuo 2008 m. sausio 1 d. visos Švedijos vietos valdžios institucijos privalo pasiūlyti tarpininkavimą, jei pažeidėjas jaunesnis nei 21 m. Ar įstatymus pažeidęs asmuo norėtų, kad būtų taikoma ši procedūra, gali paklausti tiek vietos valdžios institucijos, tiek policija.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas gali būti taikomas bet kokio amžiaus pažeidėjams ir bet kuriuo teismo proceso etapu. Įstatyme dėl tarpininkavimo didžiausio amžiaus riba nenustatyta, tačiau nuo 2008 m. sausio 1 d. visos Švedijos vietos valdžios institucijos privalo pasiūlyti tarpininkavimą, kai pažeidėjas jaunesnis nei 21 m.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimas nėra sankcija už nusikaltimą ar jo pasekmę. Kad ši procedūra būtų taikoma, turi būti patenkintos šios sąlygos:

abi šalys turi savanoriškai sutikti,

apie pažeidimą turi būti pranešta policijai, o pažeidėjas turi būti prisipažinęs,

procedūra turi būti tinkama atsižvelgiant į atvejo aplinkybes.

Informacija ir mokymas

Remiantis įstatymu, tarpininku gali būti paskirtas kompetentingas ir doras asmuo. Be to, numatyta, kad tarpininkas turi būti nešališkas.

Daugiau informacijos apie tarpininkavimą gali pateikti vietos valdžios institucijos arba Nusikaltimų prevencijos taryba (šved. *Brottförebyggande rådet*).

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tiek nukentėjusiajam, tiek pažeidėjui tarpininkavimas nemokamas.

Paskutinis naujinimas: 18/03/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([en](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Anglija ir Velsas

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tarpininkavimas yra alternatyvus ginčų sprendimas (angl. *Alternative Dispute Resolution*, ADR) – neutralus tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Anglijos bei Velso vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo privalumus ir yra pasiryžę skatinti tarpininkavimą ir tam tikrais atvejais pasitelkti tarpininkus ginčams spręsti, kad nereiktų kreiptis į teismą. Jums gali būti suteikta teisė gauti teisinę pagalbą (jeigu jūsų byla atitiks įprastus nustatytus kriterijus).

Į ką kreiptis?

Teisingumo ministerija yra atsakinga už tarpininkavimą sprendžiant civilinius ir šeimos ginčus, taip pat už tarpininkavimo skatinimą, bet tik Anglijoje ir Velse.

Tarpininkavimas civiliniuose ginčiuose

Siekdamos užtikrinti kokybišką teisinį tarpininkavimą civiliniuose ginčiuose (išskyrus šeimos ginčus Anglijos ir Velso jurisdikcijoje), Teisingumo ministerija ir Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų taryba nustatė dvi tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose procedūras, taikomas priklausomai nuo ieškinio sumos, kad padėtų šalims spręsti ginčus. Tarpininkavimo nagrinėjant smulkius ieškinius tarnyba – tai vidaus tarnyba, kurią įsteigė ir administruoja Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų taryba ir kurios veikla susijusi su smulkiais ieškiniiais, kurių vertė paprastai neviršija 10 000 GBP. Teisingumo ministerija, kartu su [Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba](#) parengė akreditavimo sistemą, pagal kurią tarpininkavimo paslaugas teikiančios organizacijos gali teikti paraiškas, kad būtų įtrauktos į civilinių ginčų tarpininkų katalogą ir kad teismai tinkamais atvejais galėtų nukreipti ginčo šalis pas šias organizacijas, kai ieškinio suma viršija 10 000 GBP. Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba yra civilinio ir komercinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams atstovaujanti organizacija.

Tarpininkavimas šeimos ginčiuose

Šeimos ginčų srityje tarpininkavimo veiklą reguliuoja pačios organizacijos bei akreditavimo įstaigos, kurioms priklauso tarpininkai. Šios įstaigos susivienijo į [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybą](#) (*Family Mediation Council*, FMC), siekdamos suderinti tarpininkavimo sprendžiant šeimos ginčus standartus. Kita Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos funkcija – atstovauti tarybos steigėjams, taip pat visiems šeimos ginčų tarpininkams, palaikant ryšius su vyriausybe. Tarpininkavimo šeimos ginčiuose taryba yra nevyriausybinių organizacijų ir atlieka labai svarbų vaidmenį, susijusį su jai priklausančiomis organizacijomis, kurios visos yra nevyriausybinių organizacijų ar asociacijų ir Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos steigėjos. Svarbiausios iš jų yra šios:

ADR grupė,

Šeimos tarpininkų asociacija,

organizacija „National Family Mediation“,

JK šeimos tarpininkų kolegija,

organizacija „Resolution“,

Teisės draugija.

Vyriausybė šiuo metu neplanuoja įsteigti reguliavimo institucijos, susijusios su tarpininkavimu nagrinėjant civilinius ar šeimos ginčus.

Akredituotą civilinių ginčų tarpininką galite susirasti pasinaudoję civilinių ginčų tarpininkų katalogu, kuris skelbiamas [Teisingumo ministerijos interneto svetainėje](#). Kataloge galite rasti jūsų gyvenamosios vietos regione veikiančių tarpininkų. Tarpininkavimo išlaidų dydis priklauso nuo fiksuoto mokesčio dydžio, kuris priklauso nuo ginčo vertės. Ginčo šalys, neišgalinčios susimokėti už tarpininkavimo paslaugas, gali pasinaudoti nemokamomis tarpininkavimo paslaugomis, jeigu jos atitinka labdaros organizacijos „LawWorks“ nustatytus reikalavimus. Labdaros organizacijos „LawWorks“ tel. nr. **01483 216 815**, taip pat daugiau informacijos rasite organizacijos [„LawWorks“ interneto svetainėje](#).

Galite pasinaudoti JK vyriausybės interneto svetainėje *GovUK* (ankstesnis pavadinimas – *DirectGov*) [esančia šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemone](#). Atkreipiame jūsų dėmesį, kad Šeimos tarpininkavimo pagalbos linija nebeveikia.

Daugiau informacijos apie teisinę pagalbą ir tai, ar turite teisę ją gauti, rasite interneto svetainėje *Gov.UK* esančiame naujosios [Teisinės pagalbos informacijos tarnybos interneto puslapyje](#) <https://www.gov.uk/check-legal-aid>

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas gali būti taikomas siekiant išspręsti įvairius kasdienius civilinius ir komercinius ginčus, pavyzdžiui, ginčus dėl būsto ar verslo, darbovietėje kilusius ginčus, smulkius ieškinius, skolinius reikalavimus, darbo ginčus, sutartinius ginčus, ieškinius dėl žalos asmeniui ir nerūpestingumo, taip pat bendruomenės ginčus, kaip antai dėl naudojimosi savo nuosavybe pažeidžiant teisėtus kitų asmenų interesus arba dėl priekabiavimo.

Tarpininkavimą taip pat galima taikyti sprendžiant šeimos ginčus, be kita ko, sprendžiant ištuokos, santuokos arba civilinės partnerystės nutraukimo, Akto dėl vaikų padėties taikymo klausimus, įskaitant klausimus dėl bendravimo ir gyvenamosios vietos. Tarpininkavimas neapsiriboja tik buvusiais partneriais ar sutuoktiniais. Pavyzdžiui, seneliai gali naudotis tarpininkavimo šeimos ginčiuose paslaugomis, siekdami susitarti dėl tolesnio bendravimo su vaikais.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose procedūra

Tarpininkavimas civiliniuose ginčiuose teisės aktais nereglamentuojamas ir jis nėra būtina sąlyga teismo procesui pradėti. Tačiau civilinių bylų šalys privalo rimtai apsvarstyti tarpininkavimo galimybę prieš kreipdamosi į teismą.

Civilinio proceso taisyklėse reglamentuojami Apeliacinio teismo, Aukštojo teismo ir grafysčių teismų civilinių bylų skyriuose taikytini praktiniai veiksmai ir procedūros. Civilinio proceso taisyklėse nustatytas ir procesinis kodeksas, kuriuo iš esmės siekiama padėti teismams teisingai išspręsti bylas. Tai, be kita ko, reiškia, kad dalyvaujanti šalys turi būti skatinamos naudotis alternatyvia ginčų sprendimo procedūra, jei teismas mano, kad tai tinkama ir sudaro sąlygas tokia procedūra pasinaudoti.

Nors tarpininkavimas pasirenkamas savanoriškai, civilinio proceso taisyklėse nurodyti veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti priimant sprendimą dėl priteisiamų bylinėjimosi išlaidų sumos. Teismas privalo atsižvelgti į pastangas (jei tokių buvo) išspręsti konfliktą prieš teismo procesą ir jo metu. Todėl, jei laimėjusi šalis prieš tai atsisakė pagrįsto pasiūlymo pasitelkti tarpininkus, teisėjas gali nuspręsti, kad pralaimėjusi šalis neprivalo padengti laimėjusios šalies bylinėjimosi išlaidų.

Tarpininkavimo šeimos ginčiuose procedūra

Šiuo metu tarpininkavimas šeimos ginčiuose yra visiškai savanoriškas procesas. Nuo 2011 m. balandžio mėn. visi pareiškėjai (ne tik asmenys, gaunantys valstybės finansavimą) turi apsvarstyti galimybę naudotis tarpininkų paslaugomis, todėl pagal [Teismo pirmininko protokolą dėl procedūros iki kreipimosi į teismą](#) jie turi dalyvauti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime (angl. *Mediation Information and Assessment Meeting (MIAM)*) ir tik vėliau gali kreiptis į teismą. Jeigu yra pakviečiamas, galimas atsakovas taip pat turėtų dalyvauti tokiaame susitikime. Jeigu ieškovas vis dėlto nusprendžia kreiptis į teismą, jis kartu su ieškiniu turėtų pateikti užpildytą FM1 formą, kurioje turi būti nurodyta, kad jis atleistas nuo dalyvavimo informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime, kad jis tokiaame posėdyje dalyvavo ir buvo nustatyta, kad tarpininkavimas nėra tinkama priemonė, arba kad jis naudojosi tarpininkų paslaugomis, tačiau susitarimas nebuvo pasiektas arba nepavyko išspręsti visų klausimų.

Atsižvelgdama į šeimos teisės peržiūros komiteto rekomendacijas, vyriausybė 2013 m. vasario mėn. Akto dėl vaikų ir šeimos reikalų projektą (*Children and Families Bill*) papildė nuostata, pagal kurią dalyvauti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime yra teisiškai privaloma (su tam tikromis išimtimis, pvz., kai turima įrodymų dėl smurto šeimoje).

Kaip minėta pirmiau, taip pat bus privaloma kartu su ieškiniu pateikti užpildytą FM1 formą. Numatoma, kad akto projektas įsigalios ir nuostatos bus įgyvendintos 2014 m. pavasarį.

Panašiai kaip **Civilinio proceso taisyklėse**, **Šeimos ginčų proceso taisyklėse** (išsamiam taisyklių, susijusių su teismo procesu, rinkinyje) skatinama naudoti alternatyvius ginčų sprendimo būdus.

Profesinių standartų užtikrinimas

Atskiro Anglijos ir Velso nacionalinio tarpininkų elgesio kodekso nėra. Tačiau, kad gautų Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose tarybos akreditaciją, tarpininkas civiliniuose ginčiuose privalo laikytis tam tikro elgesio kodekso, pagrįsto [ES elgesio kodeksu](#). Profesijai būdinga savikontrolė, vyriausybė neatlieka jokio vaidmens skatinant laikytis kokio nors savanoriško kodekso.

Visos Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos steigėjos privalo užtikrinti, kad jų nariai (teikiantys tarpininkavimo šeimos ginčiuose paslaugą) vadovautųsi [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos elgesio kodeksu](#).

[Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos elgesio kodeksu](#).

Informavimas ir mokymas

Informaciją apie tarpininkavimą civiliniuose ginčiuose, tarnybas ir įkainius galite rasti [Teisingumo ministerijos interneto svetainės puslapyje, skirtame tarpininkavimui civilinėse bylose](#).

Norėdami rasti tarpininką, kuris tarpininkavimo paslaugas galėtų teikti ginčo šalims tinkamoje vietoje, galite naudotis civilinių ginčų tarpininkų katalogo paieškos priemone. Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos interneto svetainėje ir Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos paslaugų teikėjų interneto svetainėse pateikta daugiau informacijos apie tarpininkavimą ir tarpininkavimo paslaugas.

Šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemonė leidžia atlikti tarpininko paiešką pagal naudotojo gyvenamąją vietą. Organizacijų, kurios yra Šeimos tarpininkavimo tarnybos narės, interneto svetainėse rasite daugiau informacijos apie tarpininkavimo paslaugas.

Anglijoje ir Velse nėra nacionalinės tarpininkų civiliniuose ginčiuose mokymo įstaigos. Tarpininkai civiliniuose ginčiuose rengiami privačiame sektoriuje, kuris nėra reguliuojamas. Profesijai būdinga savikontrolė, o narių rengimo klausimus sprendžia patys profesijos atstovai.

Šeimos ginčų tarpininkai yra įgiję įvairų išsilavinimą, pavyzdžiui, teisės, medicinos ir socialinių paslaugų srityse. Nėra teisiškai reikalaujama, kad tarpininkai lankytų specialius mokymus. Tačiau įvairios narius jungiančios ar akreditaciją teikiančios organizacijos yra nustačiusios savo pasirengimo ir profesinius standartus, kurie apima mokymo reikalavimus. Tarpininkai, sudarę sutartis dėl valstybės apmokamų tarpininkavimo paslaugų teikimo, turėtų atitikti itin griežtus akreditavimo reikalavimus ir turi baigti mokymus, kad galėtų vesti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikimus ir teikti tarpininkavimo paslaugas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimo kaina kinta priklausomai nuo paslaugos teikėjo. Civilinėse bylose tarpininkavimo kaina priklauso nuo ginčo vertės, taip pat nuo tarpininkavimo proceso trukmės. Teisingumo ministerijos interneto svetainėje galite rasti informacijos apie tarpininkavimo paslaugų kainas, nurodytas civilinių ginčų tarpininkų kataloge. Labdaros organizacija „LawWorks“ teikia nemokamas tarpininkavimo paslaugas asmenims, kurie neišgali už jas susimokėti. Labdaros organizacijos „LawWorks“ tel. nr. 01483216815, taip pat daugiau informacijos rasite organizacijos [„LawWorks“ interneto svetainėje](#).

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Remiantis [Direktyva 2008/52/EB](#), kuri Jungtinėje Karalystėje įgyvendinta 2011 m. Tarpvalstybinio tarpininkavimo (ES direktyva) poįstatymiais aktais (SI 2011 No 1133), numatyta ginčo šalių teisė reikalauti (kai vienos iš ginčo šalių gyvenamoji vieta ginčo nagrinėjimo metu yra valstybėje narėje) tarpininkavimo būdu sudarytą raštišką susitarimą pripažinti privalomai vykdomu. Valstybės narės praneša Komisijai apie teismus ar kitas institucijas, kompetingas priimti prašymus.

Anglijoje ir Velse informaciją apie kompetentingus teismus galima rasti [Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarybos](#) interneto svetainėje.

Civilinio ginčo, užregistruoto teisme, šalys, susitarusios tarpusavyje tarpininkų pagalba, gali kreiptis į teismą, kad teisėjas teisiškai patvirtintų tokį susitarimą. Teisėjui patvirtinus susitarimą jis tampa teisiškai privalomu teismo patvirtintu sprendimu, su sąlyga, kad teismas pripažįsta, jog konkretus susitarimas atitinka teisingumo kriterijus.

Šeimos ginčų šalys, susitarusios tarpusavyje solisitorių ar tarpininkų pagalba, gali kreiptis į teismą, kad jų susitarimas taptų teisiškai privalomu teismo patvirtintu sprendimu, su sąlyga, kad teismas pripažįsta, jog konkretus susitarimas atitinka teisingumo kriterijus. Labiau tikėtina, kad tokia priemonė bus taikoma finansinių susitarimų atveju, o ne sprendžiant su vaikais susijusius ginčus.

Nuorodos

[Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba](#), [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose taryba](#), [Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose tarybos interneto katalogas](#), [Šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemonė](#), [ES tarpininkų elgesio kodeksas](#), [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos elgesio kodeksas](#), [labdaros organizacija „LawWorks“](#)

Paskutinis naujinimas: 13/06/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Šiaurės Airija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Šiaurės Airijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Šiaurės Airijoje nėra vyriausybės departamento, atsakingo už tarpininkavimą. Vis dėlto yra organizacijų, užsiimančių tarpininkavimu ir siūlančių konsultavimo programas.

Į ką kreiptis?

Šiaurės Airijos teisininkų draugija įkūrė alternatyvaus ginčų sprendimo tarnybą, skirtą tarpininkavimo paslaugoms sprendžiant ginčus teikti. Šia paslauga galima naudotis ne tik tada, kai ginčas nagrinėjamas teisme, bet ir bet kurioje ginčo stadijoje.

Ginčų sprendimo tarnyba veikia kaip solisitorių ir baristerių, kurie parengti ir turi įgaliojimus tarpininkauti ginčo šalių vardu, kolegija.

Kitos savanoriškos organizacijos, pavyzdžiui „Relate“ ir „Barnardos“, teikia tam tikras konsultacijų ir tarpininkavimo paslaugas šeimos problemų klausimais. **Darbo santykių agentūra** siūlo arbitražo schemą su darbu susijusiuose ginčiuose.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Pagrindinės tarpininkavimo sritys: civiliniai ir komerciniai ginčai, tarpininkavimas sprendžiant šeimos, darbo ir bendruomenės ginčus.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Šiaurės Airijos teisinėje sistemoje nėra tarpininkavimo teisme sistemos. Vis dėlto tikėtina, kad teismai leistų atidėti bylos nagrinėjimą, jeigu yra galimybė, kad problemą galima išspręsti tarpininkaujant (Šiaurės Airijos teismų tarnyba).

Šiaurės Airijos teisininkų draugija nustato ginčų sprendimo paslaugų teikimo taisykles ir tvarką.

Informacija ir mokymas

Teisininkų draugija rengia ir suteikia įgaliojimus solisitorių ir baristerių kolegijai, kuri sudaro ginčų sprendimo kolegiją.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimo kaina skiriasi priklausomai nuo paslaugos teikėjo, valstybė jos nereguliuoja.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Tarpininkaujant pasiektas ir šalių pasirašytas susitarimas teismuose bus laikomas ieškinio sureguliuoju. Jeigu ieškinio nėra, susitarimas taip pat gali būti vykdomas kaip privalomojo pobūdžio šalių sutartis.

Susijusios nuorodos

Šiaurės Airijos teisininkų draugija

Ginčų sprendimo tarnyba

„Relate“

„Barnardos“

Darbo santykių agentūra

Paskutinis naujinimas: 06/03/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (en) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Tarpininkavimas valstybėse narėse - Škotija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti, ir tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė. Ir Škotijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia potencialius tarpininkavimo pranašumus.

Jungtinėje Karalystėje Škotija pagal jurisdikciją turi specialią tarpininkavimo organizaciją ir nuostatas dėl tarpininkavimo.

Į ką kreiptis?

Už tarpininkavimo politiką Škotijoje atsakingas Škotijos vyriausybės Konstitucijos, teisės ir teismų direktorato Teisinės sistemos skyrius.

Tarpininkavimo požiūriu svarbūs adresai:

Škotijos tarpininkavimo tinklas (SMN), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP;

SACRO („Bendruomenių apsauga mažinant pažeidimų skaičių“), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN;

Škotijos bendruomenės tarpininkavimo tinklas, 21 Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. „Relationships Scotland“, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Pasinaudoti tarpininkavimu leidžiama visose teisės srityse. Dažniausiai tai daroma šeimos ir kaimynų ginčiuose. Vis dažniau tarpininkaujant sprendžiami komerciniai ir verslo nesutarimai. Tarpininkavimas turi būti pasiūlytas ginčiuose dėl **papildomos paramos poreikių**, o taikinimas turi būti prieinamas nagrinėjant skundus dėl **diskriminavimo dėl negalios**.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Besiformuojanti tarpininkų profesija Škotijoje neturi privalomos reguliavimo sistemos. Tarpininkavimas taip pat nėra išankstinė sąlyga, kad būtų galima pradėti bylinėjimąsi. Tarpininkavimu naudojamosi visiškai savanoriškai.

Tačiau Škotijoje galioja tarpininkų **elgesio kodeksas**. Jame atsižvelgiama į įvairias specializacijos sritis, kaip antai šeimos teisė, medicina ir statyba. Škotijos vyriausybė remia SMN veiklą ir Škotijos tarpininkų registro (SMR) kūrimą. Visi SMN nariai turi laikytis Škotijos tarpininkų elgesio kodekso. SMR nurodyti tarpininkai ir tarpininkavimo tarnybos taip pat gali teikti geresnės kokybės paslaugas. Ir SMN, ir SMR svetainės yra viešos ir yra plačiai naudojamos, o jose norintys būti nurodyti tarpininkai turi laikytis kodekso.

Kaip gauti informacijos apie tarpininkavimą

Informacijos apie tarpininkavimą pateikiama Škotijos tarpininkavimo tinklo (SMN) svetainėje, o Škotijos tarpininkų registre pateikiama informacijos apie tai, kaip Škotijoje rasti tarpininką. Abi šios svetainės yra viešos ir jose visa informacija pateikiama nemokamai.

Škotijos tarpininkų registras yra nepriklausomas tarpininkų ir tarpininkavimo tarnybų registras. Šioje svetainėje nemokamai pateikiama informacija apie visų rūšių tarpininkavimu užsiimančius asmenis. Registrą administruoja Škotijos tarpininkavimo tinklas (SMN).

Svetainės duomenis tarpininkai atnaujina bent kartą per metus.

Škotijos tarpininkų registro tikslas – užtikrinti žmones, kad jų pasirinkti tarpininkai yra profesionalūs, patvirtinant, kad jie atitinka būtiniausius standartus. Šiuos [standartus](#) nustato nepriklausoma [Standartų taryba](#). SMR nurodyti tarpininkai gali vadintis [Škotijos registruotais tarpininkais](#) ir prie pavardės naudoti SMR logotipą.

[Reguliuojančiai organizacijai](#) patvirtinus, kad tarpininkas atitinka jos nustatytus papildomus šio sektoriaus standartus, prie tarpininko įrašo registre galima naudoti papildomą šios organizacijos ženklelį.

Informavimas ir mokymas

Nuo 2004 m. SMN savo svetainėje pateikia „**tarpininkavimo žemėlapi**“. Informacijos pateikimo būdas keletą kartų atnaujintas, o šį darbą finansavo Škotijos vyriausybė. Nuoroda pateikiama daugelyje lankstinukų ir interneto nuorodų. Dabar ji susieta su Škotijos tarpininkų registru, kad ieškantys kvalifikuoto tarpininko galėtų atlikti paiešką vienoje vietoje.

SMN biuras taip pat priima klausimus telefonu, kuriuos nukreipia atitinkamoms tarpininkavimo tarnyboms.

SMR aprašo tarpininkų kvalifikaciją, kad rinkdamosi tarpininką šalys būtų geriau informuotos.

Škotijoje yra įvairioms tarpininkavimo sritims skirtų **mokymo programų**. Jos visos trunka bent 30 valandų, o tarp mokymo temų turėtų būti:

tarpininkavimo principai ir praktika,

tarpininkavimo proceso stadijos,

tarpininkavimo etika ir vertybės,

ginčų teisinės aplinkybės, jei yra,

tarpininkaujant naudingi bendravimo įgūdžiai,

derybų įgūdžiai ir jų taikymas,

konflikto pasekmės ir būdai jį suvaldyti,

įvairovė.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimo kaina skiriasi priklausomai nuo paslaugos teikėjo ir valstybė jos nereguliuoja.

Kai ginčas susijęs su vaikais, kaimynų ir bendruomenės konfliktais, papildomos paramos poreikiais ir taikinimu diskriminacijos dėl negalios atveju, paprastai tarpininkavimas fiziniams asmenims **nemokamas**.

Privačių tarpininkų **mokestis** yra nuo 200 iki 2 000 ir daugiau svarų sterlingų už dieną.

Ar įmanoma tarpininkaujant priimtą susitarimą vykdyti priverstinai?

[Direktyvoje 2008/52/EB](#) numatyta ginčo šalių teisė reikalauti tarpininkavimo būdu sudaryto raštiško susitarimo pripažinimo vykdytinu. Valstybės narės praneša apie tai teismams ir kitoms institucijoms, įgaliotoms priimti tokius prašymus.

Susijusios nuorodos

[Škotijos tarpininkavimo tinklas](#), [Škotijos tarpininkų registras](#), [standartai](#), [tarpininkavimas Škotijoje: registruoti tarpininkai](#), [reguliuojanti organizacija](#)

Paskutinis naujinimas: 11/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.